

T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
(Eğitim Programı ve Öğretim)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÖĞRETMENLERİN, ÖĞRENCİLERİN
OKULDAKİ AKADEMİK BAŞARILARINA ETKİLERİ
ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

HAZIRLAYAN
CEMİLE GÜNER

DANIŞMAN
Doç. Dr. MUSTAFA YILMAN

İZMİR
1995

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum "Öğretmenlerin, Öğrencilerin Okuldaki Akademik Başarılarına Etkileri Üzerine Bir Araştırma" adlı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurulmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin Bibliyografyada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

...../...../.....

Cemile GÜNER

ÖNSÖZ

Ortaöğretim kurumlarının; bu kurumlarda okuyan gençlerin gerek kişiliklerinin gelişmesinde, gerek ileri öğrenim isteklerinin artmasında ve gerekse meslek seçimlerinde büyük etkisinin olduğu açıktır. Bu etkinin derecesini eğitim sürecinden geçen her birey az ya da çok görmektedir.

Eğitimde asıl görev öğretmene düşmektedir. Öğretmenler kişilikleriyle, tutum ve davranışları ile, alan bilgileriyle (=meslek bilgileriyle) öğrencilerini değişik yönden etkilerler. Öğretmenlerin bu açıdan çok daha yeterli biçimde bilinçlendirilmesi gerekmektedir.

Öğretmenlerin gerek kişilik özellikleriyle, gerekse mesleki özellikleriyle öğrenciler üzerinde ne denli büyük etkiler yarattıklarının yeterince farkına varmaları büyük önem taşımaktadır.

Bu araştırmada, öğretmenlerin; öğrencilerin okuldaki akademik başarıları üzerindeki etkileri incelenmeye çalışılmıştır. Bu araştırma ile ilgili anket sorularının hazırlanmasında kendilerinden yararlandığımız Dr. Halim AKGÖL'e ve bulguların değerlendirilmesinde ve gerekli istatistik işlemlerin gerçekleştirilmesinde yakın destek ve yardımlarını gördüğümüz Ege Üniversitesi Bilgisayar Araştırma ve Uygulama Merkezi'ne teşekkür ederiz.

Ayrıca, araştırmanın tüm bölüm ve aşamalarında yardımını esirgemeyen ve bize büyük zaman ayıran, danışmanımız Doç.Dr. Mustafa YILMAN'a teşekkür eder, saygılar sunarız.

İzmir, 1995

Cemile GÜNER

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa No.</u>
İÇİNDEKİLER	I
TUTANAK	IV
TABLolar LİSTESİ	V
ÖZET	XIV
SUMMARY	XVI
BÖLÜM: I	
GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Problemi	6
1.2. Araştırmanın Önemi	7
1.3. Araştırmanın Amacı	8
1.4. Tanımlar	9
1.5. Araştırmada Kullanılan İstatistiksel Teknikler	10
BÖLÜM: II	
İLGİLİ YAYIN VE ARAŞTIRMALAR	12
2.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar	12
2.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar	18
BÖLÜM: III	
ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ	24
3.1. Araştırmanın Bilgi Toplama Aracı	24
3.2. Anketin İçeriği	25
3.3. Anketin Uygulanması	26
3.4. Verilerin Çözüm ve Yorumlanması	28
3.5. Örneklemin Özellikleri	29

Sayfa No.

3.6. Örneklem Grubu Olarak Seçtiğimiz Öğrencilere Ait Kişisel Bilgiler	29
3.6.1. Örneklem Grubu Olarak Seçtiğimiz Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okul Türü	29
3.6.2. Örneklem Grubu Olarak Seçtiğimiz Öğrencilerin Cinsiyeti	30
3.6.3. Öğrencilerin Annelerinin Eğitim Durumu	31
3.6.4. Öğrencilerin Babalarının Eğitim Durumu	31
3.6.5. Öğrencilerin Ailelerinin Ekonomik Durumu	32
3.6.6. Öğrencilerin Okul Seçiminde Etki Eden Faktörler	33

BÖLÜM: IV**BULGULAR VE YORUM** 34

4.A. Cinsiyetlerine Göre Öğrencilerin, Öğretmenlerinin Kişilik Özelliklerinin, Kendi Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Nasıl Algıladıklarının Ortaya Konması	34
4.B. Cinsiyetlerine Göre Öğrencilerin, Öğretmenlerinin Mesleki Özelliklerinin, Kendi Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Nasıl Algıladıklarının Ortaya Konması	47
4.C. Okul Türlerine Göre Öğrencilerin, Öğretmenlerinin Kişilik Özelliklerinin, Kendi Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Nasıl Algıladıklarının Ortaya Konması	77
4.D. Okul Türlerine Göre Öğrencilerin, Öğretmenlerinin Mesleki Özelliklerinin, Kendi Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Nasıl Algıladıklarının Ortaya Konması	94

BÖLÜM: V**SONUÇ VE ÖNERİLER 125****5.1. Sonuçlar 125****5.1.1. Cinsiyetlerine Göre Öğrencilerin, Öğretmenlerinin**

Kişilik Özelliklerinin, Kendi Akademik Başarıları Üzerindeki

Etkilerini Nasıl Algıladıklarının Ortaya Konması 126

5.1.2. Cinsiyetlerine Göre Öğrencilerin, Öğretmenlerinin

Mesleki Özelliklerinin, Kendi Akademik Başarıları Üzerindeki

Etkilerini Nasıl Algıladıklarının Ortaya Konması 128

5.1.3. Okul Türlerine Göre Öğrencilerin, Öğretmenlerinin

Kişilik Özelliklerinin, Kendi Akademik Başarıları Üzerindeki

Etkilerini Nasıl Algıladıklarının Ortaya Konması 131

5.1.4. Okul Türlerine Göre Öğrencilerin, Öğretmenlerinin Mesleki

Özelliklerinin, Kendi Akademik Başarıları Üzerindeki

Etkilerini Nasıl Algıladıklarının Ortaya Konması 133

5.2. Öneriler 135**5.2.1. Programa Yönelik Öneriler 135****5.2.2. Araştırmaya Yönelik Öneriler 138****KAYNAKLAR 139****EKLER 145****1. Araştırma İzni 145****2. Anket Formu 146**

TUTANAK

Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünün/...../19.... tarih ve yılı toplantısında oluşturulan jüri, Lisansüstü Öğretim Yönetmeliği'nin maddesine göre Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Cemile Güner'in "Öğretmenlerin, Öğrencilerin Okuldaki Akademik Başarılarına Etkileri Üzerine Bir Araştırma" konulu tezi incelenmiş ve aday 24.12.1995 tarihinde, saat 12.00'da jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

Adayın kişisel çalışmaya dayanan tezini savunmasından sonra ...4.5..... dakikalık süre içinde gerek tez konusu, gerekse tezin dayanağı olan anabilim dallarından jüri üyelerince sorulan sorulara verdiği cevaplar değerlendirilerek tezin ...başarılı..... olduğunaD. Y. K. R. Y. J. ile karar verildi.

BAŞKAN

M. Dr. Mustafa Güner

ÜYE

Yrd. Doç. Dr. Mustafa Güner

ÜYE

Yrd. Doç. Dr. Gülnur Tanrıöğen
G. Tanrıöğen

TABLÖLAR LİSTESİ

	<u>Sayfa No.</u>
1. Anket Formuna Ait Sayısal Dökümler	27
2. Örnekleme Grubu Olarak Seçtiğimiz Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okul Türüne Ait Sayısal Dökümler	30
3. Örnekleme Grubu Olarak Seçtiğimiz Öğrencilerin Cinsiyetlerine İlişkin Sayısal Dökümler	30
4. Ankete Katılan Öğrencilerin Annelerin Eğitim Durumuna İlişkin Sayısal Dökümler	31
5. Ankete Katılan Öğrencilerin Babalarının Eğitim Durumuna İlişkin Sayısal Dökümler	32
6. Ankete Katılan Öğrencilerin Ailelerinin Ekonomik Durumuna İlişkin Sayısal Dökümler	32
7. Ankete Katılan Öğrencilerin Okul Seçiminde Etki Eden Faktörlerin Sayısal Dökümler	33
8. Öğretmenlerin; Ruh, Beden Yapısı Bakımından Sağlıklı Olma, Hoşgörülü Olma, Akıcı Bir Konuşmaya Sahip Olma Gibi Kişisel Özelliklerin, Kız ve Erkek Öğrencilerin Okuldaki Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama Derecelerinin Oransal Dağılımı	36

9. Öğretmenlerin; Enerjik olma, Duygusal Yönden Olgun Olma, Zeki Olma Gibi Kişisel Özelliklerinin; Kız ve Erkek Öğrencilerin Okuldaki Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama Derecelerinin Oransal Dağılımı 38
10. Öğretmenlerin; İnsan Sever Arkadaş "Bizden Biri" Olma, Saygın Olma, Liderlik Yapabilme, Güvenilir Olma Gibi Kişisel Özelliklerinin; Kız ve Erkek Öğrencilerin Okuldaki Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama Derecelerinin Oransal Dağılımı 40
11. Öğretmenlerin; Kendine Güveni Olma, Becerikli Olma, Neşeli ve Şakacı Olma Gibi Kişisel Özelliklerin; Kız ve Erkek Öğrencilerin Okuldaki Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama Derecelerinin Oransal Dağılımı 42
12. Öğretmenlerin; Öğrencilerle İşbirliği İçinde Çalışabilme, Sınıf İçi Etkinliklerle İlgili Kararların Verilmesinde Öğrenci Katılımını Sağlayabilme, Sınıf Dışı Etkinliklerle İlgili Kararların Verilmesinde Öğrenci Katılımını Sağlayabilme, Öğrencilerin Eğitsel Sorunlarına Olduğu Kadar Kişisel Sorunlarının Çözümünde de Rehberlik Edebilme Gibi Kişisel Özelliklerinin; Kız ve Erkek Öğrencilerin Okuldaki Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama Derecelerinin Oransal Dağılımı 45
13. Öğretmenlerin; Öğrencilerce Düzenlenen Akademik ya da Sosyal Etkinliklere İlgili Gösterebilme Gibi Kişisel Özelliklerinin; Kız ve Erkek Öğrencilerin Okuldaki Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama Derecelerinin Oransal Dağılımı 46

Sayfa No.

14. Öğretmenlerin; Dersin Amaçlarını Açıklayabilme, Dersin Konu Alanına Hakim Olabilme, Derslerde Konularla İlgili Farklı Bilimsel Görüşlere Yer Verebilme Gibi Mesleki Özelliklerinin Kız ve Erkek Öğrencilerin Okuldaki Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama Derecelerinin Oransal Dağılımı 49
15. Öğretmenlerin; Derslerde Konuyla İlgili Soruları Tutarlı Bir Biçimde Açıklayabilme, Kendini Mesleki Yönden Yetiştirmek İçin Gerekli Çabayı Gösterebilme, Alanıyla İlgili Araştırmalar Yapabilme, Alanıyla İlgili Bilimsel Araştırma Sonuçlarını Öğrencilerine Sunabilme Gibi Mesleki Özelliklerinin Öğrencilerin Okuldaki Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama Derecelerinin Oransal Dağılımı 52
16. Öğretmenlerin; Dersin İçeriğini Öğrencilerin Mesleki Gelişmelerine Katkı Sağlabilecek Biçimde Düzenleyebilme, Anlattığı Konunun Diğer Konularla İlgisini Kurabilme, Ders Konuları ile Günlük Problemler Arasında İlişki Kurabilme Gibi Mesleki Özelliklerinin, Kız ve Erkek Öğrencilerin Okuldaki Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama Derecelerinin Oransal Dağılımı 55
17. Öğretmenlerin, Öğretim Etkinleri Sırasında Bilimsel Tutum Gösterebilme, Öğrencilere Bilimsel Araştırmacılık Bilincini Kazandırabilme, Öğrencilerde Yaratıcılığın Gelişmesini Özendirebilme Gibi Mesleki Özelliklerinin, Kız ve Erkek Öğrencilerin Okuldaki Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerinin Oransal Dağılımı 58

18. Öğretmenlerin, Dersleri Planlı Olarak İşleyebilme, Dersin Planlanmasında Öğrencilerin İsteklerini Dikkate Alabilme, Öğrenciye Kazandırılacak Davranışa Uygun Gerekli Öğretim Araç-Gereçlerini Etkili Kullanabilme Gibi Mesleki Özelliklerinin, Kız ve Erkek Öğrencilerin Okuldaki Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama Derecelerinin Oransal Dağılımı 61
19. Öğretmenlerin, Öğrencilerin Derse İlişkin Sorularına Gereken Önemi Verebilme, Ders Süresini Dersin Amacına Uygun Olacak Biçimde Etkili Kullanabilme, Öğrencilerin Olumlu Davranışların Ödüllendirebilme Gibi Mesleki Özelliklerinin, Kız ve Erkek Öğrencilerin Okuldaki Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama Derecelerinin Oransal Dağılımı 64
20. Öğretmenlerin, Öğrencilerle Sınıf Ortamında İletişim Kurabilme, Her Öğrenciye Yeteri Kadar İlgi Gösterebilme, Öğrencilerin Ders Süresince İlgisini Canlı Tutabilme Gibi Meslek Özelliklerinin, Kız ve Erkek Öğrencilerin Okuldaki Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama Derecelerinin Oransal Dağılımı 67
21. Öğretmenlerin, Derslerde Öğrenciyi Öğrenmeye Karşı Güdülebilme, Eğitim Etkinliklerinde Demokratik Bir Hava Yaratabilme, Derslerde Öğrenci Merkezli Yöntemler Kullanabilme Gibi meslek Özelliklerinin, Kız ve Erkek Öğrencilerin Okuldaki Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama Derecelerinin Oransal Dağılımı 70

22. Öğretmenlerin, Dersine İlişkin Test Sorularını Tekniğine Uygun Hazırlayabilme, Sınav Sorularını Tüm Öğrencilerin Anlayacağı Biçimde Hazırlayabilme, Ölçmeyi Yansız ve Güvenilir Olarak Yapabilme Gibi Mesleki Özelliklerinin, Kız ve Erkek Öğrencilerin Okuldaki Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama Derecelerinin Oransal Dağılımı 73
23. Öğretmenlerin, Sınav Sonuçlarını Öğrenciye En Kısa Zamanda Duyurabilme, Başarıyı Tam Olarak Yansıtacak Notu Verebilme, Yetersiz Öğrenmeyi Giderici Önlemler Alabilme Gibi Mesleki Özelliklerinin, Kız ve Erkek Öğrencilerin Okuldaki Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama Derecelerinin Oransal Dağılımı 76
24. Öğretmenlerin; Ruh, Beden Yapısı Bakımından Sağlıklı Olma, Hoşgörülü Olma, Akıcı Bir Konuşmaya Sahip Olma Gibi Kişisel Özelliklerinin, Öğrencilerin Okudukları Liseler Baz Alınarak Okuldaki Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama Derecelerinin Oransal Dağılımı 79
25. Öğretmenlerin; Enerjik Olma, Duygusal Yönden Olgun Olma, Zeki Olma Gibi Kişisel Özelliklerinin, Öğrencilerin Okudukları Liseler Baz Alınarak Okuldaki Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama Derecelerinin Oransal Dağılımı 81
26. Öğretmenlerin, İnsan Sever, Arkadaş "Bizden Biri" Olma, Saygın Olma Gibi Kişisel Özelliklerinin; Öğrencilerin Okudukları Liseler Baz Alınarak Okuldaki Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama Derecelerinin Oransal Dağılımı 83

27. Öğretmenlerin, Liderlik Yapabilme, Güvenilir Olma Gibi Kişisel Özelliklerinin, Öğrencilerin Okudukları Liseler Baz Alınarak Okuldaki Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama Derecelerinin Oransal Dağılımı 85
28. Öğretmenlerin, Kendine Güveni Olma, Becerikli Olma Gibi Kişisel Özelliklerinin, Öğrencilerin Okudukları Liseler Baz Alınarak Okuldaki Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama Derecelerinin Oransal Dağılımı 87
29. Öğretmenlerin, Neşeli ve Şakacı Olma, Öğrencilerle İşbirliği İçinde Çalışabilme, Sınıf İçi Etkinliklerle İlgili Kararların Verilmesinde, Öğrenci Katılımını Sağlayabilme Gibi Kişisel Özelliklerinin, Öğrencilerin Okudukları Liseler Baz Alınan Okuldaki Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama Derecelerinin Oransal Dağılımı 90
30. Öğretmenlerin; Sınıf İçi Etkinliklerle İlgili Kararların Verilmesinde Öğrenci Katılımını Sağlayabilme, Öğrencilerin Kişisel Sorunlara Olduğu Kadar Kişisel Sorunlarının Çözümünde de Rehberlik Edebilme, Öğrencilerce Düzenlenen Akademik ya da Sosyal Etkinliklere İlgili Gösterebilme Gibi Kişisel Özelliklerinin Öğrencilerin Okudukları Liseler Baz Alınarak Okuldaki Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama Derecelerinin Oransal Dağılımı 93

Sayfa No.

31. Öğretmenlerin; Dersin Amaçlarını Açıklayabilme, Dersin Konu Alanına Hakim Olabilme, Derslerde Konularla İlgili Farklı Bilimsel Görüşlere Yer Verebilme Gibi Mesleki Özelliklerinin Öğrencilerin Okudukları Liseler Baz Alınarak Okuldaki Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama Derecelerinin Oransal Dağılımı 96
32. Öğretmenlerin; Derslerde, Konuyla İlgili Soruları Tutarlı Bir Biçimde Açıklayabilme, Kendini Mesleki Yönden Yetiştirmek İçin Gerekli Çabayı Gösterebilme, Alanıyla İlgili Araştırmalar Yapabilme Gibi Mesleki Özelliklerinin, Öğrencilerin Okudukları Okullar Baz Alınarak, Okuldaki Akademik Başarılarına Etkilerini Algılama Derecelerinin Oransal Dağılımı 99
33. Öğretmenlerin; Alanıyla İlgili Bilimsel Araştırma Sonuçların Öğrencilerine Sunabilme, Dersin İçeriğini Öğrencilerin Mesleki Gelişmelerine Katkı Sağlayabilecek Biçimde Düzenleyebilme, Anlattığı Konunun Diğer Konularla İlgisini Kurabilme Gibi Mesleki Özelliklerinin Öğrencilerin Okudukları Okullar Baz Alınarak Okulda Akademik Başarılarına Etkilerini Algılama Derecelerinin Oransal Dağılımı 102
34. Öğretmenlerin; Dersin Konuları İle Günlük Problemler Arasında İlişki Kurabilme, Öğretim Etkinlikleri Sırasında Bilimsel Tutum Gösterebilme, Öğrencilere Bilimsel Araştırmacılık Bilincini Kazandırabilme Gibi Meslek Özelliklerinin, Öğrencilerin Okudukları Okullar Baz Alınarak, Okuldaki Akademik Başarılarına Etkilerini Algılama Derecelerinin Oransal Dağılımı 105

Sayfa No.

35. Öğretmenlerin; Öğrencilerde Yaratıcılığın Gelişmesini Özendirebilme, Dersleri Planlı Olarak İşleyebilme, Derslerin Planlanmasında Öğrencilerin İsteklerini Dikkate Alabilme Gibi Mesleki Özelliklerinin, Öğrencilerin Okudukları Okullar Baz Alınarak Okuldaki Akademik Başarılarına Etkilerini Algılama Derecelerinin Oransal Dağılımı 108
36. Öğretmenlerin; Öğrenciye Kazandırılacak Davranışa Uygun Gerekli Öğretim Araç-Gereçlerini Etkili Kullanabilme, Öğrencilerin Derse İlişkin Sorularına Gereken Önemi Verebilme, Ders Süresini Dersin Amacına Uygun Olacak Biçimde Etkili Kullanabilme Gibi Mesleki Özelliklerin, Öğrencilerin Okudukları Okullar Baz Alınarak, Okuldaki Akademik Başarılarına Etkilerini Algılama Derecelerinin Oransal Dağılımı 111
37. Öğretmenlerin; Öğrenciye Kazandıracak Davranışa Uygun Gerekli Öğretim Araç-Gereçlerini Etkili Kullanabilme, Öğrencilerin Derse İlişkin Sorularına Gereken Önemi Verebilme, Ders Süresini Dersin Amacına Uygun Olarak Biçimde Etkili Kullanabilme Gibi Mesleki Özelliklerinin; Öğrencilerin Okudukları Okullar Baz Alınarak, Okuldaki Akademik Başarılarına Etkilerini Algılama Derecelerinin Oransal Dağılımı 114

38. Öğretmenlerin; Öğrencilerin Ders Süresince İlgisini Canlı Tutabilme, Derslerde Öğrenciyi Öğrenmeye Karşı Güdüleyebilme, Eğitim Etkilerinde Demokratik Bir Hava Yaratabilme Gibi Mesleki Özelliklerin; Öğrencilerin Okudukları Okullar Baz Alınarak Okuldaki Akademik Başarılarına Etkilerini Algılama Derecelerinin Oransal Dağılımı 117
39. Öğretmenlerin, Derslerde Öğrenci Merkezli Yöntemler Kullanabilme, Dersine İlişkin Test Sorularını Tekniğine Uygun Hazırlayabilme, Sınav Sorularını Tüm Öğrencilerin Anlayacağı Biçimde Hazırlayabilme Gibi Mesleki Özelliklerinin; Öğrencilerin Okudukları Okullar Baz Alınarak, Okuldaki Akademik Başarılarına Etkilerini Algılama Derecelerinin Oransal Dağılımı 120
40. Öğretmenlerin; Ölçmeyi Yansız ve Güvenilir Olarak Yapabilme, Sınav Sonuçlarını Öğrenciye En Kısa Zamanda Duyurabilme, Sınav Sonuçlarını Öğrenciye En Kısa Zamanda Duyurabilme, Başarıya Tam Olarak Yansıtaca Notu Verebilme, Yetersiz Öğrenmeyi Giderici Önlemler Alabilme Gibi Mesleki Özelliklerinin; Öğrencilerin Okudukları Okullar Baz Alınarak Akademi Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama Derecelerinin Oransal Dağılımı 124

ÖZET

Öğretmenlerin; öğrencilerin okuldaki akademik başarılarına etkilerini ortaya koymak ve bu konudaki sorunlara yeni çözüm ve öneriler getirmek bu araştırmanın temel amacını oluşturmaktadır. Bu amaca ulaşmak için öğretmenlerin "kişisel" ve "mesleki" özelliklerinin, öğrenci başarısı üzerindeki etkilerine ilişkin öğrenci algılarının belirlenmesine çalışılmıştır.

İzmir İl Merkezinde eğitim ve öğretim faaliyetinde bulunan Genel Lise (Selma Yiğitalp Lisesi), Meslek Lise (Cumhuriyet Ticaret Lisesi), Teknik Lise (Mithatpaşa Endüstri Meslek Lisesi), Özel Lise (Özel Çamlaraltı Lisesi) toplam 155 öğrenci bu araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır.

Araştırma beş bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde araştırmanın problemi, önemi ve amaçları, sayıltıları, sınırlılıkları, tanımlar, araştırmada kullanılan istatistiksel teknikler, ikinci bölümde yurt içinde ve yurt dışında yapılan araştırmalar, üçüncü bölümde araştırmanın yöntemi, anket ve örneklem konuları, dördüncü bölümde araştırmanın bulgu ve yorumları, beşinci bölümde ve son bölümde sonuç ve önerilerle ilgili konular yer almaktadır.

Bu araştırmamızda, bilgi toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Anket üç bölümden oluşmaktadır. Ankette kullanılan bilgiler, frekans ve yüzdelik olarak bulunmuş, deneklerin verdiği cevapların birbirleriyle olan ilişkisi chi-kare testi kullanılarak anlamlılığı kontrol edilmiştir.

Araştırma sonucunda elde edilen bulguların bazıları şöyledir:

1. Öğretmenlerin kişisel özelliklerinden liderlik yapabilme, güvenilir olma gibi özelliklerin öğrencilerin akademik başarıları üzerindeki etkileri vurgulanmıştır.

2. Öğretmenlerin öğrencileriyle işbirliği içinde olmaları, onlara eğitsel ve kişisel açıdan rehberlik etmeleri gerektiği ortaya konmuştur.
3. Öğrencilerin akademik başarılarının artırılması için konu alanlarına hakim olmaları, mesleki pedagojik formasyon eğitimini tamamlamış olmaları, öğrenci merkezli eğitimin savunucusu olmaları gerektiği vurgulanmıştır.
4. Öğretmenlerin, öğrencileri öğrenmeye karşı güdüleyebilmeleri, onlara yaratıcılık ve araştırmacılık bilincini kazandırmaları gerektiği belirtilmiştir.
5. Öğretmenlerin; öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını arttırabilmeleri için, kendilerini mesleki yönden geliştirmeleri gerektiği ifade edilmiştir.

SUMMARY

For the teachers to find out about academic success and to bring out new ways to solve is the main purpose of this study. To get to this purpose we worked on "personal" and "work" specialities of the teachers.

In Centre Town of Izmir teaching and education (Selma Yigitalp High School, Cumhuriyet Business School, Mithatpasa Industrial Application school and Ozel Camlaralti school) have a total example students of 155.

The study is made up of 5 sections. On the first section the study's problems, importance purpose, the statistics used on the study are technical, on the second section the studying done in and out of the country, in the third section the way of the study, surveys, example themes, in the fourth section study and thought, in the fifth section and the last section the conclusion and advice is found.

In the study we used surveys. The survey is made up of three sections. The information used on the survey is found as percentages and the answers given were controlled by using chi-kore tests.

The conclusions made at the end of the study are :

1. From the teachers specialities leadership and trustworthiness effect the students academic success.
2. the teachers should be working along with and giving the students personal guidance.
3. For the students to be more academically successful they should know of the theme, work pedagojik formation, education should be completed and should stick up for student education center.
4. The teachers should help the students to have an incentive to learning and their imagination.
5. The teachers should work harder for the students to be more academically successful.

I. BÖLÜM

GİRİŞ

Eğitim, genel anlamıyla "bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istenilen yönde değişme meydana getirme süreci" (Ertürk, 1972, s. 12) olarak tanımlanmaktadır. Buradan eğitimin bireylerin davranışlarını toplumun beklentileri yönünde geliştirmeyi ve değiştirmeyi amaçladığı söylenebilir.

Öğretimin sağlıklı bir şekilde gerçekleşebilmesi için, okulun öğretimi kolaylaştırıcı bir şekilde düzenlenmesi, işletilmesi büyük önem kazanmaktadır. Öğretimi kolaylaştırmak ve öğrenci başarısını arttırmak için öğretim hizmetinin niteliğini etkili ve verimli kılmak gerekmektedir. Öğretim hizmetini bilfiil gerçekleştiren unsur öğretmendir. Çünkü, okulun esas hedefleri öğretmen-öğrenci ilişkileri içinde gerçekleştirilir.

Başarı kavramının, sözlük anlamı "istenilen bir sonuca ulaşma yönünde gösterilen ilerlemedir" (Koç, 1981, s. 7-8) şeklinde tanımlanmaktadır. Belirli bir okuldaki veya sınıftaki öğrencinin başarısı, o öğrencinin bulunduğu okul, sınıf ve derse göre öngörölmüş amaçlara ulaşma yönünde göstermiş olduğu ilerlemeyi ifade etmektedir. Başarı tanımının göröldüğü gibi kapsamlı bir anlamı olmakla birlikte eğitimde başarı denildiği zaman genellikle "okulda okutulan derslerde geliştirilen ve öğretmenlerce takdir edilen notlarla, test puanlarıyla ya da her ikisi ile belirlenen beceriler ya da kazanılan bilgiler"in ifadesi olan AKADEMİK BAŞARI kastedilmektedir (Koç, 1981, s. 7-8). Daha geniş anlamı ile

başarı, bilgi ve beceriler gibi bilişsel olmayan davranışların belirlediği amaçları da içerebilmektedir.

Öğrencilerin başarılı olup olmama durumlarını çeşitli faktörler etkileyebilmektedir. Bu faktörleri genel olarak okul-dışı ve okul-içi faktörler olmak üzere iki grupta toplamak mümkündür. Okul-dışı faktörler arasında ailesel ve çevresel faktörlerin varolduğu düşünülmektedir. Ancak eğitim sistemi açısından ele alındığında bu tür faktörleri kontrol altına alabilmek oldukça zordur. Okul-içi faktörler arasında öğretmen, öğretmen-öğrenci ilişkisi ve etkileşimi öğrencinin okuldaki akademik başarısı üzerinde önemli bir yer tutmaktadır.

Eğitim süreci içinde genelde öğretmen "verici" öğrenci ise "alıcı" durumundadır. Öğretmenin öğretim sırasında öğrencinin içeriği anladığına, kavradığına ilişkin tepkisini görmesi gerekir. Bu sebeple iyi bir öğretim ancak yüzyüze ilişkinin olduğu sınıf atmosferinde oluşur (Özyürek, 1983, s. 14). Öğretmenlerin sıcak, öğrencileri destekleyici, motive edici davranışları, sınıfı kontrol edebilmeleri, dersi istedikleri gibi yönlendirebilmeleri öğrenciler için çok önemlidir (Ergün, 1987, s. 144).

Bugüne kadar yapılmış olan birtakım araştırmalar, öğretmen tutumunun ve öğretmen-öğrenci ilişkisi ile ilgili faktörlerin öğrencilerin akademik başarıları üzerinde etkili olduğunu göstermektedir.

Öğrencilerle öğrenme işleminde devamlı ve doğrudan ilişkiler içinde olan öğretmenler; davranışları ve oluşan davranış değişikliklerini diğer ilgililerden daha fazla değerlendirme durumundadırlar. Öğrencilere derslerdeki akademik başarılar için verilmiş olan notlar, öğrencilerin akademik gelişimleri konusunda geçerli ve güvenilir bilgiler sağlayan standart eğitim testleri gibi ölçü

araçlarından elde edilen sonuçlara dayanılarak belirlenebildiği gibi öğretmenlerin subjektif yargılamalarına oldukça açık olan yöntemlere de dayanılarak da yapılabilmektedir. Fakat, tam ve geçerli olabilecek bir değerlendirmeyi yapabilmek için öğrenciye belirli bir derste verilen not'un öğrencinin akademik başarısını örnekleyebilmesi, belirleyebilmesi için geçerli ve güvenilir ölçülerden elde edilen bilgilere dayandırılması genellikle bir ön koşul olarak kabul edilmektedir.

Not verme işinden kaçınmak olanaksız olduğuna göre geriye öğretmen açısından yapılabilecek tek şey kalmaktadır. O da verilen not'un öğrencinin başarısının geçerli ve güvenilir ölçüsü olmasını sağlamaktadır (Koç, 1981, s. 8). Ancak, not aşamasına gelene kadar öğretmenlere kaliteli eğitimin öğrencilere aktarmaları bakımından büyük iş düşer. İşte, esas can alıcı nokta burasıdır. Öğretme ve öğrenme ortamının en önemli elemanı öğretmendir. Mezun olduğu okul, mesleki kıdemi, bilişsel, duyuşsal ve devinimsel hazıroluşluk düzeyi, geliri, fiziki görünüşü gibi özellikleriyle öğrencinin akademik başarısı ve eğitim öğretimin niteliği üzerinde etkili olmaktadır. Öğretmen, okul, sınıf ortamını canlandıran öğretim için uygun ilginç ve zevkli bir hale getiren kişidir. Gençlerin akademik ve mesleki bakımdan geleceklerine yön verir.

Bir öğrenci her derste aynı düzeyde bilgi, beceri, duygu ve algı geliştirmeyebilir. Öğretmen öğrencisinin bilişsel, duyuşsal, devinimsel ve sosyal hazır bulunuşluluk düzeylerini (neyi bilip bilmediklerini, ne derece bildiklerini, ilgilerini, tutumlarını, güdülenmişliklerini, korkularını, genel ve özel yeteneklerini) bilmelidir. Öğrencinin öğretmeni ile iletişimi öğrencinin kendisini değerli bir varlık olarak görmesini, kendisine güvenmesini ve kendi benliğini kabul etmesini sağlayabilir. Durum böyle olunca her öğrenci için onun

hazırbulunuşluk düzeyine uygun kendini tanıyıp yeteneklerini geliştirebilecek ve varlığını gerçekleştirmesine olanak tanıyabilecek güvenli bir eğitim ortamı yaratılmalıdır. Bu eğitim ortamını oluşturacak olan öğretmendir. Yarattığı eğitim ortamı ile öğrencilerin akademik başarıları için temel atmış olur.

Liselerde öğretimin etkililiğini arttırabilmek bir başka deyişle öğrencilerin akademik başarı, tutum, benlik kavramı, dostluk, yardımseverlik gibi özelliklerini olumlu yönde etkileyebilmek için sınıflarda olumlu atmosfer yaratılması, uygulamada istenen ve gerçek sınıf çevresine ilişkin algıların okul türü, cinsiyet ve sınıf düzeyi etkenlerine göre gösterdikleri farklılıkların gözönünde bulundurulması gerektiği söylenebilir (Bildiriler, 1989, s. 109).

Moos ve Moos (1978) tarafından gerçekleştirilen bir çalışmada öğretmen desteğinin düşük, yarışma ve öğretmen kontrolünün yüksek olduğu sınıflarda devamsızlığın yüksek olduğu öğrencilerin sık sık saate baktıkları, sonuçta akademik başarısızlığın olduğu görülmüştür. Akademik başarı için sınıflarda öğrencilerin gereksinim duyduğu öğretmen desteği boyutundaki durumların özellikle yaratılmaya çalışılmasında yarar görülmektedir. Öğretmenlerin yargılayıcı eleştirici değil, yardımcı, dostça ve esnek davrandıkları ortamlarda öğrencilerin doyum, akademik başarı ve moral düzeyleri daha yüksek olacaktır (Oğuzkan, 1989, s. 41).

Ortaöğretim kurumlarında okuyan gençlerin gerek kişiliklerinin gelişmesinde, gerek ileri öğrenim isteklerinin artmasında ve gerekse meslek seçimlerinde öğretmenlerinin büyük etkisi olduğu açıktır. Bu etkinin derecesini eğitim sürecinden geçen her birey az ya da çok görmektedir. Ortaöğretim öğrencisi gelişme döneminin biçim verilmeye uygun bir aşamasında bulunmaktadır. Çağdaş psikolojisi, öğrenme durumunda öğretmenin bıraktığı

kişisel izin ve yaptığı etkinin sadece ders konularının belenmesinden çok daha fazla bir önem ve anlam taşıdığını kabul etmektedir. Öğretim etkinlikleriyle ilgili araştırma sonuçları, bugünkü okul ortamında öğretmene eskisine göre daha da önemli sorumluluklar düştüğünü ortaya koymaktadır. Bu durum, onun eskiden beri bilinenler yanında yeni yükümlölükler de almak zorunda oluşundan ileri gelmektedir. Gerçekten çağdaş eğitim ve öğretim ilkelerine göre görev yapmaya çalışan bir öğretmen, artık sadece ders veren, ders anlatan "sınav yapan" ve "not takdir eden" bir kimse değildir. O; yalnız kendi dalıyla ilgili öğretim işleri gözönünde tutulsa bile, aynı zamanda bir organizatör, bir yönetici, bir klavuz (rehber) bir izleyici ve bir değerlendircidir (Oğuzkan, 1989, s. 41). Bu durum itibariyle eğitimde en önemli olan insan ögesi ise öğretmendir. Eğitimin özelliğinden dolayı bu unsurun yerini başka bir şeyle değıştirme olanağı yoktur.

Geleceğin öğretmeni kişileri anlatmakta ve onlarla çalışmakta uzman olmalıdır. Bu, hem öğrencilerin akademik başarılarına ulaşabilmesi, hem de öğretmenin kendini disipline etmesi bakımından önemlidir. Öğretmen sorumlu otorite olarak hizmetlerini topluma ulaştırmalı, açık fikirli olmalı, çevri liderleri ve öğrenci velileriyle iyi ilişkiler ve işbirliği getirmelidir.

Bütün bu açıklamalar ışığında öğretmenin öğrencilere karşı tutum ve davranışlarının öğrenci başarısı üzerinde etkili olduğunu söyleyebiliriz. Bu bakımdan sınıflarda öğretmenlerin, öğrencilerin ihtiyaç duyduğu desteği sağlaması, öğrencilere karşı daha anlayışlı bir davranış ve tutum göstermesi dersle ilgili faaliyetlerin planlanmasında öğrencilerin akademik başarılarını yükseltme doğrultusunda güdüleyici rol oynaması büyük önem taşımaktadır.

1.1. ARAŞTIRMANIN PROBLEMİ

Bu araştırmanın problemi öğretmenlerin; "kişisel" ve "mesleki" özelliklerinin, öğrenci başarısı üzerindeki etkilerine ilişkin öğrenci algılarını belirlemektir.

Alt Problemler:

Yukarıda belirlenen problemin çözülmesi için aşağıdaki alt problemlere yanıtlar aranmıştır. Bu alt problemler şunlardır:

- a. Cinsiyetlerine göre öğrenciler, öğretmenlerinin "kişisel özelliklerinin", kendi akademik başarıları üzerindeki etkilerini nasıl algılamaktadırlar?
- b. Cinsiyetlerine göre öğrenciler, öğretmenlerinin "mesleki özelliklerinin", kendi akademik başarıları üzerindeki etkilerini nasıl algılamaktadırlar?
- c. "Okul türlerine göre" öğrenciler, öğretmenlerinin "kişisel özelliklerinin", kendi akademik başarıları üzerindeki etkilerini nasıl algılamaktadırlar?
- d. "Okul türlerine göre" öğrenciler, öğretmenlerinin "mesleki özelliklerinin", kendi akademik başarıları üzerindeki etkilerini nasıl algılamaktadırlar?

1.2. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Öğretmen gelecek kuşakların mimarı eğitim ve öğretim süresindeki iletişim yapısının kaynağı, vericisi durumundadır (Topses, 1992, s. 37). Günümüzde öğretmen en iyi bilgiyi aktaran davranış ve tutumları ile öğrenci başarısına dönük etkinlikleri düzenleyebilen ve öğretimde etkili olan bireydir (Varış, 1981, s. 117).

Öğretmen ve öğrenciler arasında sağlıklı bir iletişim biçimi için gerekli ilk koşul iletişimin çift yönlü olması gereğidir. Bu koşul öğretme-öğrenme süreçleri için yaşamsal önem taşımaktadır. Öğretmenler öğretim etkinlikleri sonunda öğrencilerinin tepkilerine bakarak, yalnızca ne kadar öğrettiklerini değil, aynı zamanda nasıl öğretilmeleri gerektiğini de belirleyebilirler. Araştırmacının yapmış olduğu bu çalışma öğretmenlere nasıl öğretilmeleri gerektiği konusunda yardımcı olması, yön vermesi açısından önem taşımaktadır.

Öğretmenlerin görev ve sorumluluklarını yerine getirebilmeleri için iyi bir kişilik ve genel kültüre kuvvetli alan bilgisine, eğitim biliminin teorik yönüne ilişkin meslek formasyonuna, eğitimin teknik ve teknolojik uygulama yönüyle ilgili yeteneklere ve tüm alanlarla ilgili sentezi gidebilme ve özel durumlar için belirli amaçları kaynaştırma yeterliğine sahip olmaları gereklidir (Alkan, 1976, s. 98). Bunun yanısıra sahip oldukları bu yeterlikleri öğretim etkinlikleri sırasında davranışları ile sergilemeleri gerekmektedir. Öğretmenin öğretme-öğrenme sürecindeki davranışları öğretim etkinliklerinin niteliği ve verimli-etkili bir öğrenme için önem taşımaktadır.

Özellikle sınıf ortamında öğretmenlerin çeşitli özelliklerini ve büyük çoğunlukla da davranışlarını inceleyen bir çalışma olması yönünden bu araştırma ayrıca önem taşımaktadır.

Onbirinci Milli Eğitim Şurasında da belirtildiği gibi eğitim sisteminin başarısı temelde sistemi işletecek öğretmenlerin niteliklerine bağlıdır (MEB, 1982, s. 21). Öğretmen davranışlarını önemli kılan nedenlerin başında ise bu davranışların sonuçta öğrenci davranışlarını şekillendirmesi gerekmektedir. Öğrencide oluşan davranışların öğretmen davranışlarının bir yansıması olduğu gerçektir. Eğitilmiş kişilerin nitelikleri kendilerini eğiten kişilerin gerek kişisel, gerekse mesleki nitelikleri ile özdeş sayılabilmektedir.

Öğrencilerin okuldaki akademik başarılarının sağlanması açısından öğretmenlerin en büyük paya sahip olduğu açıktır. Araştırmanın bunu vurgulaması açısından da ayrı bir anlam kazandığı görülmektedir.

Öğretmenlerin bu çalışma bulgularından hareket ederek; mesleki ve kişisel özelliklerinin; öğrencilerin akademik başarıları üzerindeki etkilerini görmek ve eksikliklerini gidermek yönünden yararlı ipuçları elde edebilirler.

Bu araştırma öğrencilerin okuldaki akademik başarılarının artırılması ve öğrencilerin öğretmenlere yönelik beklentilerinin belirlenmesi açısından da önem taşımaktadır. Ayrıca, araştırmanın öğretmen ve öğrencilerin eğitim etkinliklerinde daha verimli olabilmeleri için pratikte önemli yararlar sağlayacağı düşünülmektedir.

1.3. ARAŞTIRMANIN AMACI

Araştırmanın genel amacı; öğretmenlerin "kişisel ve mesleki özelliklerinin", öğrenci başarısı üzerindeki etkilerine ilişkin öğrenci algılarını ortaya koymaktır.

Bu genel amaçtan yola çıkarak şu özel amaçlara ulaşılabilir:

- a. "Cinsiyetlerine göre" öğrencilerin, öğretmenlerinin "kişisel özelliklerinin", kendi akademik başarıları üzerindeki etkilerini nasıl algıladıklarını saptamak,
- b. "Cinsiyetlerine göre" öğrencilerin, öğretmenlerinin "mesleki özelliklerinin", kendi akademik başarıları üzerindeki etkilerini nasıl algıladıklarını saptamak,
- c. "Okul türlerine göre" öğrencilerin, öğretmenlerinin "kişisel özelliklerinin" kendi akademik başarıları üzerindeki etkilerini nasıl algıladıklarını saptamak,
- d. "Okul türlerine göre" öğrencilerin, öğretmenlerinin "mesleki özelliklerinin" kendi akademik başarıları üzerindeki etkilerini nasıl algıladıklarını saptamak.

1.4. TANIMLAR

- Başarı:** Bir okuldaki ya da sınıftaki öğrencinin başarısı o öğrencinin bulunduğu okul, sınıf ve derse göre öngörülmüş amaçlara ulaşma yönünde göstermiş olduğu ilerlemeyi ifade etmektedir (Koç, 1981, s. 7-8).
- Genel Lise:** Öğretim programları sadece öğrencileri yükseköğretime hazırlamaya yönelik ortaöğretim kurumlarıdır (MEB, 1975, S. 12).
- Meslek Lisesi:** Öğretim programları, öğrencileri sadece belli bir mesleğe yönelik olarak hazırlayan ortaöğretim kurumlarıdır (MEB, 1975, S. 12).

Teknik Lise: Öğretim programları, öğrencileri hem belli bir mesleğe, hem de yükseköğretime hazırlamaya dönük ortaöğretim kurumlarıdır (MEB, 1975, S. 12).

Özel Lise: Öğretim programları yabancı dil ağırlıklı olan, öğrencileri yükseköğretime hazırlamayı amaçlamış, ortaöğretim kurumlarıdır. Bu ortaöğretim kurumu paralıdır (MEB, 1975, S. 12).

Ortaöğretim kurumlarının en önemli işlevlerinden biri toplumun ihtiyacı olan ara insan gücünü yetiştirmektir. Bu da mesleki ve teknik liselerin yaygınlaştırılması ve öğrencilerin bu kurumlara çekilmesiyle mümkündür.

1.5. ARAŞTIRMADA KULLANILAN İSTATİSTİKSEL TEKNİKLER

Gerçekleştirilen bu araştırmada araştırmanın hedefleri doğrultusunda çeşitli istatistiksel teknikler kullanılmıştır.

1. Anket sonucu elde edilen verilerle frekans ve yüzdeliğe ulaşılmıştır. Bu frekans ve yüzdeliğe temel istatistiksel işlemler için kullanılmıştır.
2. Araştırma kapsamı içinde yer alan grupların ankette yer alan sorulara vermiş oldukları cevaplar, konulara ve bölümlere göre karşılaştırılarak farklılığın bulunup bulunmadığını ve anlamlılık düzeylerinin belirlenmesi olayında ki-kare testinden yararlanılmıştır.

Frekans: Tüm gözlemler kolleksiyonunun en etkili özetlenmesine "frekans dağılımı" denir.

Chi-Kare Dağılımı: Sıfır ortalamalı ve birim varyanslı normal dağılan bağımsız değişkenlerin kareleri toplamıdır.

$$X^2 = \sum \frac{(f_o - f_e)^2}{f_e}$$

II. BÖLÜM

İLGİLİ YAYIN VE ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde araştırmalar ile ilgili yayın ve çalışmalar iki bölümde incelenecektir. Birinci bölümde yurt içinde yapılmış olan çalışmalar ele alınacaktır.

2.1. YURT İÇİNDE YAPILMIŞ OLAN ARAŞTIRMALAR

Çalışma sırasında araştırma konusuna temel oluşturacak bilgileri elde etmek amacıyla yapılan kaynak taramalarında konuyla ilgili şu kaynaklara ulaşılabilmektedir:

Ulaşılabilen çeşitli araştırmalar öğretmen tutumunun ve öğretmen öğrenci ilişkisiyle ilgili faktörlerin öğrencilerin akademik başarıları üzerinde etkili olduğunu göstermektedir.

Son 25-30 yıl içinde öğretmenlerin nitelikler konusunda birtakım veriler toplama yolunda bazı girişimlerde bulunulmuştur. Bunlardan biri 1949 yılında Gazi Eğitim Enstitüsü öğrencileri üzerinde yapılan bir incelemedir. Bu incelemede 600 öğrenciye "iyi öğretmen, başarılı öğretmen" deyimleriyle neyi anlatmak istediğinizi biliyor musunuz? sorusu sorulmuş ve 30 maddeden oluşan ve yalnız 10'unun cevaplandırılması istenilen bir anket uygulanmıştır.

Alınan cevaplar "birinci derecede" ve "ikinci derecede" önemli olduklarına göre sınıflandırılmış ve şöyle bir sonuca varılmıştır:

1. Birinci derecede önemli olanlar: **a)** İşbirliği ruhu, önderlik yeteneği, **b)** ilgi genişliği (ihtisas sahibi olmayan), iyi muhakeme), **c)** nefse hakimiyet, güvenilir insan olma.
2. İkinci derecede önemli olanlar: **a)** Halden anlar bir insan olma, **b)** manevi çekicilik, **c)** istek ve heyecan, **ç)** dikkat, **d)** uyum (Akt., Oğuzkan, 1989, s. 48).

Kaynak taraması sırasında öğretmenlerin kişilik özelliklerinin öğrencilerin akademik başarıları üzerindeki etkilerini araştıran çalışmaların varolduğu gözlenmiştir (Küçükahmet, 1976, s. 49). Öğretmenlerin kişilik özelliklerinin olumlu bir sınıf ortamı yaratılmasında ve öğretim çalışmalarının verimli olmasında en önemli değişen olduğu ortaya konmuştur.

Paykoç (1981)'un yaptığı bir çalışmada açıklayıcı, harekete geçirici ve dönüt sağlayıcı sözel öğretmen davranışlarının başarıyı yükseltmede etkisinin olduğu bulunmuştur (Paykoç, 1981, s. 84).

Tezcan tarafından yapılan "Kuşaklar Çatışması" konulu bir araştırmanın (1981) sonuçlarına göre öğrenciler öğretmen davranışlarını otoriter ve umursamaz olarak nitelemişlerdir. Bu durum tabii ki öğrencilerin okuldaki akademik başarılarına olumsuz olarak yansımaktadır. Tezcan tarafından gerçekleştirilmiş olan bu çalışmada öğrencilere göre sevilmeyen öğretmenin özellikleri; konusunu iyi bilmeme, alanında yeterli olmama, dersini ciddiye almama, öğrenciyi notla tehdit etme, sınavlarda anlatmadığı konuları sorma öğrenci sorunlarına kayıtsız olma, otoriter, hoşgörüsüz, anlayışsız, öğrenciye sevgi göstermeyen, asık yüzlü, onur kırıcı, alay edici, cezaya başvuran, bencil, ayırım yapan, adil olmayan, kötümser ve önyargılı olma olarak belirlenmiştir.

Öğrenciye göre sevilen öğretmenin özellikleri ise; iyi ders anlatma, bilgili olma, nota önem vermeme, dürüst, açık yürekli, hoşgörülü, olgun ve güven verici olma, öğrencilerle iyi ilişkiler kurma, arkadaş gibi davranma, güler yüzlü olma, şaka yapma, alay etmeme, cezaya başvurmama, tarafsız olma ve eşit davranma olarak belirlenmiştir. Sonuçta bu araştırma ile öğretmen davranışlarının (kişilik ve mesleki açıdan) öğrencilerin davranışlarında ve akademik başarılarında birtakım değişmelere neden olduğu ortaya konmuştur (Tezcan, 1985, s. 113-119).

Kısakürek'in sınıf içi informal ilişkilerin yeri ve önemini ortaya koymak ve hangi etkenlerin öğrencinin akademik başarısında daha çok rol oynadığını bulmak amacıyla yaptığı araştırma (1985) sonuçlarına göre, öğretmene sempati duymak, desteğini görmek, öğretim üyesinin öğrenci sorularını ve sorunlarını anlayışla karşılaması, öğrencilerine yakınlık göstermesi, açık konuşması, öğrenciye güven duyması, dersine ilişkin öğrenci görüşlerine önem vermesi, dersine önem vermesi ciddiyeti, dersi ile ilgili faaliyetleri önceden belirlemesi ve bunları gerçekleştirmesi, sınıf içi çalışmalara ve ödevlere etkin bir şekilde katılmayı teşvik etmesi, öğrencileri derslerde ilgili faaliyetleri önceden belirlemesi ve bunları gerçekleştirmesi, sınıf içi çalışmalara ve ödevlere etkin bir şekilde katılmayı teşvik etmesi, öğrencileri derslerde ilgili faaliyetlerin planlanmasına katması, derste uyulması gereken katı kuralları koymaması ve hoşgörülü olmasının öğrenci akademik başarısını olumlu yönde etkilediği saptanmıştır (Akt. Küçükahmet, 1986, s. 11).

Gökçe (1984) yılında yapmış olduğu araştırmada lise öğrencilerinin daha başarılı olmalarının sağlanması konusunda öncelikle başarısızlığın nedenlerinin ya da okul başarısını olumsuz yönde etkileyen koşulların bilinmesi

gerektiğini ifade etmiştir. Yine yapılmış olan araştırma sonuçlarına göre okul başarısının genelde yapısal ve bölgelerarası farklılıkların okul niteliğine özelde aileden, yaşanan evden, öğretmenlere değin bir dizi zincirleme etmenin belirleyiciliği altında biçimlendiğini vurgulamaktadır (Gökçe, 1984, s. 76).

Araştırmacı kaynak taraması sırasında yurt içinde yapılan araştırmalar dahilinde yukarıdaki çalışmalarından yararlanmıştır.

Küçükahmet, öğretmen davranışları öğretmen-öğrenci arası iletişimi şekillendirebiliyorsa bunun öğrencinin öğrenmesine de etki edebileceğini en azından öğretim yöntem ve tekniklerinin başarısının bundan etkilenebileceğini belirterek etkin bir öğretim için öğretmenin sınıf ortamında tüm iletişimlere açık olması gerektiğini vurgulamaktadır (Küçükahmet, 1986, s. 35). Etkili ve başarılı bir iletişimin ön koşulu ise öğretmen ve öğrenciler tarafından istenilen davranışların gösterilmesidir. Genel olarak yapılan araştırmaların yansıttığı temel gerçek öğrencilerin öğretmenlerle olan kişisel ilişkilerinden oldukça çok etkilendikleri ve öğretmen davranışlarının niteliğinin öğrencinin akademik başarısını doğrudan etkilediğidir.

Duruhan ve diğerlerince yürütülen bir ortak çalışma (1990) bulgularına göre öğrenciler öğretmenlerinden işleyecekleri konuları üniversiteye hazırlayıcı şekilde düzenlemelerini, konuları öğrencilerin başarı düzeylerine göre ayarlamalarını, öğrencilerin aktif olmalarını sağlamalarını, tahtayı sık kullanmalarını, başarısız öğrenciye yardım etmelerini, eksik öğrenmeyi telafi edecek ev ödevleri vermelerini, kısa cevaplı ve test türü sınav yapmalarını, başarısızlık sebeplerini öğrencileriyle görüşmelerini beklediklerini belirtmişlerdir (Duruhan ve Güven, 1990, s. 37).

Duruhan ve arkadaşları (1990)'nın yaptığı bir çalışmada da öğrencilerin % 67'si öğretmen tutum ve davranışlarının başarı üzerinde etkili olduğunu belirtmişlerdir. Bu görüşe katılan öğrencilerin oranının "kısmen" etkili olduğunu belirtenlerle birlikte % 93'e ulaştığı bulunmuştur. Bu sonuca göre araştırmacılar, derste öğretmenin tutum ve davranışlarının öğrencinin akademik başarısı üzerinde etkili bir faktör olduğu belirtmektedirler.

Okul içi faktörlerin öğrenci başarısı üzerinde etkisinin araştırıldığı bir çalışmada (Güven, 1991, s. 32) öğretmen-öğrenci ilişkileriyle ilgili bazı faktörlerin de öğrencilerin akademik başarıları üzerinde etkisinin olduğu ortaya konmuştur. Bu konuda öğrencilerin % 60'ı ve daha yukarısı tarafından etkili olduğu belirtilen faktörler şunlardır:

- "Öğretmenin dersin iyi anlaşılması için çaba göstermesi"
- "Öğretmenin demokratik ve hoşgörülü davranması"
- "Öğretmenin dersi işlerken sınıfın tümünü dikkate alması"
- "Öğretmenin öğrenciye karşı güven duyması"
- "Öğretmenin dersi ilgi çekici hale getirici davranışlar göstermesi"
- "Öğretmenin dersle ilgili faaliyetlerin planlanmasında öğrencilerin görüşlerini de dikkate alması".

Güven'in (1991) yapmış olduğu bu çalışmada, öğrencilerin bu faktörlere verdikleri cevaplar bakımından, devam ettikleri okul türüne göre anlamlı bir fark bulunamazken, cinsiyetlerine göre bir görüş farklılığının olduğu gözlenmiştir. Kız öğrenciler, erkek öğrencilere göre bu boyutta yer alan faktörlerin akademik başarılarını daha çok etkilediği görüşündedirler.

Buradan kız öğrencilerin erkek öğrencilere nazaran sınıftaki öğretmen tutumlarına ve öğretmen-öğrenci ilişkilerine daha çok önem verdikleri söylenebilir.

Ergin (1991) yılında yapmış olduğu araştırmasına göre, sınıflarda iyi bir iletişim yaratacak demokratik havanın oluşturulmadığı ve demokratik davranış biçiminin öğretmenlerde bulunması gereken özelliklerinin belki de en önemlisi olduğu sonucuna götürmektedir. İletişim literatüründe bu özellikler öğretmenlerin bilgili, neşeli, mutlu, ilgili, güvenilir, insancıl, sevgi besleyen, saygıya sahip, saygı gösteren, bireysel farklılıkları dikkate alan, hoşgörülü, anlayışlı, olgun, iyi ders anlatan, yansız davranan v.b. şeklinde sıralanmıştır (Ergin, 1994, s. 41).

Yine Baltaş'a (1993) ve eğitim alanında yapılan araştırmalara göre baskın ve otoriter tavırlarla eğitim başarısı arasında olumsuz bir ilişkinin bulunduğu ortaya konmuştur. Eğitimin amaçlarına ulaşılması açısından sınıf içinde iyi bir iletişim sürecinin ulaştırılarak işletilmesi gerçeği tüm öğretmenler tarafından bilinerek uygulanmalıdır. Öğretmen sınıf içinde bilgiye dayalı otoritesini geliştirdiği ölçüde öğrenciler öğretmenlerini ve dersi sevmeye başlarlar.

Birlikte ders yapmak bir zevk haline dönüşür. Etkili iletişim davranışlarında bulunmak isteyen öğretmen, öğrencilerin davranışlarını kestirebilmelidir.

Baltaş'a göre eğitimin amaçlarına ulaşılması açısından derste öğretilenlerin yanında kurulacak olan ilişki biçimi önem kazanmaktadır (Baltaş, 1993, s. 44).

Baltaş (1993)'a göre öğretmen öğretmenliğin sadece öğretmen olmadığının farkındadır. Ve öğrencileriyle kurduğu ilişki biçiminin sadece eğitimin başarısını yükseltmekle kalmayıp, aynı zamanda onu hayatta başarılı kılacak olan "güvenli bir tavır" geliştirmesine olanak verir. Bunun için de öğrencisinin kişiliğini kabul eder, seçme hakkı verir, öğrencisini utandırmaz, öğrenciye övgü ve onayla yaklaşır, öğrencisine yardım etme fırsatını verir, doğru bilgi verir ve iyi giyimli olarak çıkar (Baltaş, 1993, s. 42).

2.2. YURT DIŞINDA YAPILMIŞ OLAN ARAŞTIRMALAR

Yurt dışında yapılmış araştırmalar arasında araştırma konumuza yakın bir takım çalışmaların mevcut olduğu görülmüştür.

Cogan, 1956 yılında yaptığı bir çalışmada, öğretmenin birleştirici ve içten davranışının öğrencinin gerekli ya da kendi isteği ile yaptığı çalışmaları olumlu yönde etkilediğini ortaya koymuştur. Cogan, yaptığı çalışmaya dayanarak öğretmenin davranışlarının öğrenciyi iki şekilde etkilendiğini belirtmektedir. Öğretmenin öğrencide kaygı ve uzaklaşma etkisi yaratıcı davranışı öğrencinin sadece gerektiği kadar çalışmasına neden olacağı ve yine öğretmenin öğrencide sevgi, saygı ve yaklaşma etkisi yaratıcı davranışı da öğrencinin kendi isteği ile ek çalışmalarda bulunmasına neden olacağı görülmüştür (Akt. Küçükahmet, 1987, s. 32).

Shorling ve Wingo'ya göre hazırlamış oldukları "öğretmenin şahsiyetinde önemli olan faktörlerin kontrol listesi"nde öğretmenlerde aranılacak kişisel özellikleri; **a)** ruh sağlığı veya duygularda dengeli oluş, **b)** kişisel görünüş, sağlık ve canlılık, **c)** doğruluk, dürüstlük, karakter, **d)** hoşsohbetlik vb. genel başlıklar altında göstermektedir (Shorling, Raleigh ve Wingo, G. Max (Çev. Vedide Baha Pars), 1957, s. 19-22).

Biddle ve Ellena 1964'de gerçekleştirdikleri bir araştırma çalışmasında özellikle sınıf ortamında öğretmenlerin çeşitli özelliklerini ve büyük çoğunlukla da davranışlarını incelemeye çalışmışlardır. Elde ettikleri veriler sonucunda öğretme-öğrenme sürecinin niteliğinin öğretmen niteliği ile ilgili olduğu görülmüştür (Akt. Deniz Deryakulu, 1992, s. 12).

E.A. Rosencranz ve B.J. Biddle da öğretmen davranışlarının öğretme-öğrenme sürecinin niteliğini belirleyen önemli bir değişken olduğunu belirtmekle ve öğretmen davranışlarının oluşmasını etkileyen değişkenlerin sosyal durumları, değerler, inançlar, çevrenin etkileri, öğretmenin kişiliği, motivasyonu, bilişsel düzeyi, algıları ve diğer etkiler olduğunu vurgulamaktadırlar (Rosencranz ve Biddle, 1964, s. 236).

Ewing ve Gilbert (1967) Illinois Üniversitesi'nde yaptığı bir araştırmada, üstün yetenekli, fakat düşük başarılı öğrencilerin akademik başarı düzeylerini yükseltmede psikolojik danışma yardımının etkili olduğunu destekleyen bulgular elde edildiği görülmüştür (Akt. Can, 1992, s. 19).

Sınıf ortamı, öğretmen-öğrenci ilişkisi öğretmenlerin akademik başarıları son zamanlarda üzerinde çokça durulan konular arasında yer almaktadır. Bu çalışmaların hareket noktası her sınıfın toplumsal bir çevre olduğudur.

Bütün toplumsal çevrelerde olduğu gibi bir sınıftaki bireyler, iletişim kalıpları, kurallar, normlar, insan ilişkileri, fiziksel koşullar, liderlik biçimleri vb. değişkenlerin etkisi altındadır. Öğrencilerin öğrenmeleri böyle çevreler içinde gerçekleşir ve bu sınıf çevresinde öğrencilerin öğrenmelerinde en büyük etmen hiç şüphesiz öğretmendir. Sınıf çevresi içinde öğretmen yalnızca öğrenmeleri değil, aynı zamanda öğrencilerin tutumlarını, kişiliğini, öğrenme güdüsü ve

hızını etkileyen akademik başarılarının oluşmasını sağlayan kişidir. Druckran, Cochran ve Traues (Brophy, 1974) gerçekleştirdikleri araştırmalarında, yaratıcı, esnek ve sıcak öğretmenlerin oluşturduğu açık sınıf çevresinin öğrencinin daha olumlu tutum ve benlik kavramı geliştirmesine yol açtığını gözlemişlerdir (Akt. Açıkgöz, 1990, s. 93).

Fransa'da 1967 yılında P. Tap'ın "ideal öğretmen portresi"nin belirlenmesi amacıyla lise öğrencileri üzerinde yaptığı bir araştırma sonucunda yüzde bakımından en başta şu özellik sayılmıştır: Anlayış (% 43), eğitsel nitelikler (% 30), çekici dersler (% 28.5), haktanırlık (% 23), otorite (% 22) (Akt. Oğuzhan, 1989, s. 47).

Bu konuya Gordon W. Allport'un 100 başarılı öğrenci ve 4632 öğretmen üzerinde yaptığı bir araştırma % 8 dolayında bir öğretmen topluluğunun öğrenciler üzerinde çok güçlü bir etkide bulunduğunu, % 15'inin güçlü bir etkide bulunmadığını, ancak iyi hatırladıklarını (unutulmadıklarını), % 77'nin ise pek az etkide bulunduğunu veya şöyle böyle hatırladıklarını ortaya koymuştur (Bernard, Harold W., 1972, s. 7).

N.A. Flanders öğretmen davranışlarının öğrenci davranış ve başarısı üzerindeki etkisini incelemiştir. N.A. Flanders'e göre öğretmenlerin "dolaylı" davranışlarının birçok bakımdan öğrenciler üzerinde etkili olmaktadır. Dolaylı davranışlar arasında ise, öğrencilerin duygularını benimseme, onların düşüncelerinden yararlanma, onlara soru sorma gibi hususlar bulunmaktadır. Doğrudan doğruya etkileme ise; anlatma, emir verme, eleştirme vb. yollarla gerçekleşmektedir. Flanders'in bu incelemesi, dolaylı davranışları ile öğrencilerini etkileyen öğretmenlerin sınıflarında okuyan öğrencilerin derslerinden daha iyi notlar aldıklarını, ileri düzeyle eleştirci bir düşünme

yeteneği kazandıklarını ve araştırıcı bir tutum takındıklarını ortaya koymuştur (Bernard, Harold W., 1972, s. 8).

Fransa'da Gerard Vincent (1972) tarafından yapılan bir başka araştırmada lise öğrencilerine "size göre iyi bir öğretmennin sahip olması gereken nitelikler nelerdir?" sorusu sorulmuş ve gelen cevapların incelenmesi sonunda en çok puan toplayan nitelikler tespit edilmiştir.

Solomon ve Kendall'ın (1976) araştırmasında da benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Onlara göre öğrencileriyle işbirliği yapan demokratik davranan öğrencileri de sınıf etkinliklerine katan ve yaratıcı olan öğretmenlerin öğrenciler üzerinde yaratacağı akademik başarının, geleneksel öğretmen tipinin öğrenciler üzerinde yaratacağı akademik başarıdan daha yüksek olacağını belirtmeye çalışmışlardır (Açıkgöz, 1989, s. 93).

Fraser ve Fisher (1982) Avusturalya'da yaptıkları bir çalışmada sınıfın psiko-sosyal çevresinin öğrencinin öğrenmesi üzerindeki etkilerini araştırmışlardır. Bu araştırma otuz okulda seçilen 100 sınıfta öğrenim gören 2305 sekizinci sınıf öğrencisinden oluşan bir örneklem üzerinde yapılmıştır. Araştırmada sınıf çevresini algılayışla, öğrenme arasındaki ilişki incelenmiştir (Fraser ve Fisher, 1982, s. 374).

Araştırma için önce, öğretim yılının başında öğrencilerin başarı düzeyleri ve genel yetenekleri kontrol edilmiş ve öğrencilere sınıf envanteri (My Class Inventory) uygulanmıştır.

Bunlar, okuma becerisi testi, biliminin tabiatını anlama testi ve likert tipi tutum ölçeğidir (bu tutum ölçeği öğrencinin bilime olan ilgisini ölçmektedir). Uygulamalardan sonra yapılan korelasyon analizleri öğrenme ürünleri (başarı)

ile sınıf envanterine verilen cevaplara dayalı öğrenci algıları arasında anlamlı ilişkiler olduğunu göstermiştir (Fraser ve Fisher, 1982, s. 377).

Fraser ve Fisher (1983), öğrenciler üzerinde gerçekleştirdikleri bir çalışmada öğrencilere istedikleri öğrenme çevresinin sağlanmasının (ki bu da öğretmenler ile olacaktır) öğrenme çıktılarının kalitesini ve öğrenci akademik başarısını yükselttiğini ortaya koymuşlardır. Yine Fraser ve Fisher'e göre öğrencilerin sınıf ortamına ilişkin isteklerinin ve onların gerçekleşme derecelerine ilişkin algılarının çalışması durumunda öğrenme ürünlerinin kalitesinin arttığı, öğrenci akademik başarısının daha yüksek olduğu ortaya çıkarılmıştır (Açıkgöz, 1989, s. 108).

Okullarımızda öğrencileri derse katacak, onlara destek olacak işe dönük, düzenli ve belli kurallara göre işleyen ortamlar hazırlayan, öğrenciler arasında iyi ilişkiler kurabilen ve onların hoşlanma duygularının geliştirilmesini özendirecek olumlu ve demokratik sınıf atmosferlerinin yaratılmasına özen gösterecek öğretmenlere ihtiyaç olduğu araştırma sonuçlarıyla ortaya konmuştur.

Fraser ve Fisher (1983), 116 lise sınıfında gerçekleştirdikleri araştırma çalışmalarında lise öğrencilerinin öğretmen kontrolünden çok öğretmen desteğini, yani dostluğunu tercih ettikleri ortaya çıkarılmıştır. Bu boyutun önemi çeşitli araştırmalarla da kanıtlanmıştır (Açıkgöz, 1989, s. 108).

Witty, yaptığı bir araştırmanın sonuçlarına göre "en çok beğenilen öğretmen genellikle insan ilişkilerinde gerçekten duyarlı olan ve iyi bir uyum gösteren öğretmendir" demiştir. Paul A. Witty'nin yaptığı bu araştırma öğrencilerin düşüncelerine dayalı olarak gerçekleştirilmiştir. "Bana en çok yararı dokunan öğretmen" konusu üzerinde 12000 öğrenci mektubunu

incelemiş ve belirtilen öğretmen niteliklerini sıklık derecesine göre sıralamıştır. Aşağıda sıralayacak olduğumuz maddeler öğrencilerin akademik başarılarının sağlanması için öğretmenlerde varolması gereken nitelikler olarak ifade edilebilir (Akt. Oğuzkan, 1989, s. 47):

1. İşbirliğinden hoşlanır ve demokratik eğilimli olmak,
2. Sevecen (müşfik) ve sabırlı olmak,
3. Çok çeşitli bilgilere sahip olmak,
4. Dış görünüşü güzel ve tavırları hoş olmak,
5. Haktanır ve yansız (tarafsız) olmak.

Amerikalı eğitimci Joel Burdin 1990 sonrasına ilişkin gelişmeler üzerinde kestirimlerde bulunurken geleceğin öğretmenlerini değerler geliştiren, kaynak arayan, güçlükleri, sorunları tanıyan, insan ilişkilerini geliştiren, meslek seçimi ve boş zaman uğraşları üzerinde danışmanlık yapan mesleğe hazırlıkta öğrencilere yardımcı ve önder olan, öğretme-öğrenme konusunda uzman sayılan, öğrencilerin akademik başarılarını arttırmayı hedefleyen kişiler olması gerektiğini vurgulamıştır. Öğretmenlerde aranılacak kişilik özelliklerini daha pratik biçimde belirtmeye çalışan kimi eğitimciler bir takım derecelendirme ölçekleri ve denetleme (kontrol) listesi geliştirmişlerdir (Akt. Ryan, 1975, s. 300-304).

Buraya kadar belirtmeye çalıştığımız araştırmalar, araştırmacının konusuna, model ya da benzerlik taşıması yönünden önem taşımaktadır.

III. BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Bu bölümde bilgi toplama aracına, örneklem ve örneklem özelliklerine yer verilmeye çalışılmıştır.

3.1. ARAŞTIRMANIN BİLGİ TOPLAMA ARACI

Araştırmada bilgi toplama aracı olarak anket seçilmiştir. Araştırmamızda kullandığımız anket 1994 yılında Halim Akgöl tarafından doktora tezi amacı için geliştirilmiştir. Ancak, geliştirilmiş 64 soru maddesinin yer aldığı bu anket formu, tarafımızdan küçük bir öğrenci grubu üzerinde (35) uygulanarak, amacın gerçekleşmesine yarayacak soruların belirlenmesi yönüne gidilmiş ve bunlar üzerinde gerekli düzeltmeler yapılarak; sonuçta 49 sorudan oluşan asıl anket formumuz oluşturulmuştur.

Araştırmanın amacına uygun olmaması dolayısı ile 15 soru maddesi orijinal anket formundan çıkartılmış ve öğrencilere uygulamış olduğumuz anket formuna ulaşılmıştır. Kullandığımız orijinal anket formunun geçerliliği için, anketin geliştirilmesi aşamasındaki uzman görüşleri yeterli görülmüştür.

Halim Akgöl'ün izni ile alınmış olan bu orijinal anketteki maddelerin güvenilirliğinin yüksek olduğu kabul edilmiştir. Akgöl, anketteki maddelerin güvenilirliğini belirlemek için Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Psikoloji Anabilim Dalı laboratuvarında SPSS paket programı ile madde analizi işlemini yapmış, anketteki 64 maddenin alpha güvenirlik katsayılarının yeterli

düzeylerde olduğunu görmüştür. Buna göre bu anketteki tüm maddeler güvenilir maddeler olarak ortaya çıkmıştır. ✓

Anketteki öğretmenlerin **kişilik özelliklerinin** SPSS paket programına göre alpha güvenirlik katsayıları 0.8919 olarak kabul edilirken; öğretmenlerin **mesleki özelliklerinin** SPSS paket programına göre alpha güvenirlik katsayıları 0.9510 olarak kabul edilmiştir.

Öğretmenlerin kişilik ve meslek özelliklerinin alpha değerlerinin 0.70'den küçük olmadığı görülmüştür. Bu durum güvenirlik katsayılarının yeterli düzeyde olduğunu ortaya koymaktadır (Akgöl, 1994, s. 71).

Araştırmanın konusunu oluşturan "Öğretmenlerin, kişisel ve mesleki özelliklerinin öğrenci başarısı üzerindeki etkilerine ilişkin algıları nasıldır?" sorusu (elde edilen anket formu ile), örneklem olarak seçtiğimiz öğrenci grubuna sorulmuş ve cevaplar alınmaya çalışılmıştır.

3.2. ANKETİN İÇERİĞİ

Anket formlarının en başında anket formunu cevaplayacak olan öğrencilerin kimliğini ortaya koyacak sorular yer almaktadır. Araştırmanın sonucunu ortaya çıkaracak esas anket soru maddeleri öğrencilere 2 bölüm halinde verilmiştir.

Araştırmaya veri sağlayacak bilgileri kapsayan anket formunda öğrencilere yönelik 49 madde geliştirilmiştir.

- Öğretmenlerin mevcut **kişilik özelliklerinin** öğrenci başarısı üzerindeki etkilerine ilişkin öğrenci algılarını ortaya koyacak birinci bölüm 18 maddeden oluşmaktadır.

- Öğretmenlerin mevcut mesleki özelliklerinin öğrenci başarısı üzerindeki etkilerine ilişkin öğrenci algılarını ortaya koyacak olan ikinci bölüm 31 maddeden meydana gelmiştir. Anketi oluşturan bu iki temel esas bölümde yer alan maddelere göre öğrencilerin algılama dereceleri "Hiç etkilemez", "Az etkiler", "Normal etkiler", "Çoğunlukla etkiler", "Bütünüyle etkiler" şeklindeki seçenekler ile değerlendirilmektedir.

3.3. ANKETİN UYGULANMASI

Araştırma kapsamına alınan liseler için yetkili makamlardan izin alınmıştır (Bkz. Ek 1). Oluşturulan anket formları evreni temsil edecek şekilde kura ile seçilen 4 okula uygulanmıştır. Bu okullar; "Cumhuriyet Ticaret Lisesi, Selma Yiğitalp Lisesi, Mithatpaşa Endüstri Meslek Lisesi ve Özel Çamlaraltı Lisesi" olarak sıralanmaktadır.

Anket uygulaması çalışması Mayıs 1994 başında başlatılmış ve bu ay içinde gerçekleştirilmiştir. Anket çalışması için seçilmiş 4 okuldan, yine kura ile seçilmiş Lise son sınıflarına uygulanmıştır. Anketin lise son sınıflarına uygulanması sebebine gelince, araştırmacı tarafından lise son sınıf öğrencilerinin, Lise I ve Lise II'nci sınıflarında yer alan öğrencilere göre daha uzun bir eğitim sürecinden geçmeleri dolayısı ile daha fazla tecrübeye sahip oldukları düşünülmüştür.

Ortaöğretim son yılları, son ergenlik çağı içinde yer alır. Bu çağlardaki her gencin yetişkinlik çağına ilişkin davranışları geliştirmede oldukça başarılı olması; kişisel bağımsızlık kazanması; toplumun sorunlarına karşı çözücü bir tutum takınması; kendisine bir yaşam görüşü geliştirmesi gerekir (Başaran,

Tablo . 1

Anket Formuna Ait Sayısal Dökümler

OKUL TÜRÜ	Seçilen liselerin son sınıflarındaki toplam öğrenci sayısı	Örnekleme öğrenci sayısı	Gönderilen anket form sayısı	Cevaplanan anket form sayısı	Cevaplanmayan anket form sayısı	Geçerli anket form sayısı	Geçerli anket form yüzdesi	Geçersiz anket form sayısı	Geçersiz anket form yüzdesi
Selma Yığitalp Lisesi (=Genel Lise)	575	45	45	3	6.7	40	88.88	2	4.4
Mithatpaşa Endüstri Meslek Lisesi (=Teknik Lisesi)	780	42	45	4	8.9	39	86.66	2	4.4
Cumhuriyet Ticaret Lisesi (=Meslek Lisesi)	600	43	45	3	6.7	40	88.88	2	4.4
Özel Çamlaraltı Lisesi (=Özel Lise)	237	25	25	2	8	23	92.00	-	-
TOPLAM	2.192	155	160	12	7.5	142	88.75	6	3.75

1990, s. 41). Araştırmacı tarafından yukarıda belirtilen durumlar dolayısı ile anket uygulamasının "Lise son sınıf öğrencileri" üzerinde gerçekleştirilmesinin daha doğru olacağı kanısına varılmıştır. Öğrencilere yönelik olarak hazırlanmış anket formundan 160 adet hazırlanmış, ancak bunlardan sadece 142 adeti cevaplandırılmıştır. Dağıtılan anket formunun ön yüzünde öğrencilerin anket formunu cevaplamalarına yardımcı olacak açıklayıcı bilgilere de yer verilmiştir. Bu anketlerin hepsi örneklem gruplarına elden dağıtılmış ve toplanmıştır.

3.4. VERİLERİN ÇÖZÜM VE YORUMLANMASI

Ankette yer alan temel bölümlerden her madde için birden fazla seçenek işaretleyen anketler değerlendirmeye alınmamıştır. Ankette bir tek soru maddesine karşılık bir tek seçeneğin tercih edilmesi istenmiştir.

Bu ölçütler dahilinde birim okullardan cevaplandırılmış olarak geri toplanan anket formları sayılarak değerlendirmeye alınmıştır. Öğrenci gruplarından toplanmış olan 160 anketten 142 adet değerlendirmeye alınmış, geri kalan 18 adet anket geçersiz sayılmıştır.

Denek gruplarından 142 adet anket formu değerlendirilebilir nitelikte bulunarak incelemeye alınmıştır.

Elde edilen bilgiler veri haline dönüştürülüp çeşitli istatistiksel işlemlere tabi tutularak yoruma hazır hale getirilmiştir.

Anket sonucunda elde edilen cevaplar listelere dökülmüştür. Veriler frekans ve yüzdelikler olarak ifade edilerek tablolara işlenmiştir. Daha sonra elde edilen tablo değerleri istatistiksel işlemlere tabi tutularak yorumlanmıştır.

3.5. ÖRNEKLEMİN ÖZELLİKLERİ

Bu araştırma 1993-1994 ders yılı ikinci yarısı yılında gerçekleştirilmiştir. İzmir merkez liseleri son sınıfında okuyan öğrenciler bu araştırmanın evrenini oluşturmaktadır.

Evren olarak seçilen İzmir Cumhuriyet Ticaret Lisesi, Selma Yiğitalp Lisesi, Mithatpaşa Endüstri Meslek Lisesi, Özel Çamlaraltı Lisesi lise son sınıfında okuyan öğrencilerin tamamı evreni oluşturmaktadır. Bu okullar toplam lise son sınıflara devam eden öğrenci sayısı 2192'dir. Araştırmacının ele aldığı sınıfların toplam mevcutları ise 155'dir. Evren grubunu oluşturan liselerin son sınıflarında okuyan toplam öğrenci sayıları şöyledir: İzmir Cumhuriyet Ticaret Lisesi (mesleki lise grubunda) lise son sınıf toplam öğrenci sayısı 600'dür. Selma Yiğitalp Lisesi (genel lise grubundan) lise son sınıf toplam öğrenci sayısı 575'tir. Mithatpaşa Endüstri Meslek Lisesi (teknik lise grubundan) lise son sınıf toplam öğrenci sayısı 780'dir. Özel Çamlaraltı Lisesi (özel lise grubundan) 237'dir.

3.6. ÖRNEKLEM GRUBU OLARAK SEÇTİĞİMİZ ÖĞRENCİLERE AİT KİŞİSEL BİLGİLER

Bu bölüm içerisinde öğrencilerin cinsiyeti okudukları okul, annelerinin öğrenim durumu, babalarının öğrenim durumu, ailelerinin ekonomik durumu, okul seçimlerinde etki eden faktörler ele alınacaktır.

3.6.1. Örneklem Grubu Olarak Seçtiğimiz Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okul Türü

Ankete katılan öğrencilerden % 28.17'si genel ve % 28.17'si meslek lisesi öğrencileri iken, % 27.46'sını teknik lise öğrencileri oluşturmaktadır.

Öğrencilerin % 16.20'sini de özel lise öğrencileri oluşturmaktadır. Ayrıntılı bilgiler Tablo 2'de verilmektedir.

Tablo 2.
Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okul Türü

Öğrenim gör.okul türü	Frekans	%
Genel Lise	40	28.17
Meslek Lisesi	40	28.17
Teknik Lise	39	27.46
Özel Lise	23	16.20
Toplam	142	100.00

3.6.2. Örneklem Grubu Olarak Seçtiğimiz Öğrencilerin Cinsiyeti

Örneklem grubu olarak seçtiğimiz öğrencilerin % 51.41'ini kız öğrenciler oluştururken, % 48.59'unu erkek öğrenciler oluşturmaktadır. Ayrıntılı bilgiler Tablo 3'de verilmektedir.

Tablo 3.
Öğrencilerin Cinsiyet Durumu

Cinsiyet Durumu	Frekans	%
Kız	73	51.41
Erkek	69	48.59
Toplam	142	100.00

3.6.3. Öğrencilerin Annelerinin Eğitim Durumu

Ankete katılan öğrencilerin annelerinin % 56.43'ü ilköğrenim mezunu (ilkokul, ortaokul) olmakta, % 32.86'sı ortaöğretim mezunu (genel, mesleki ve teknik lise), % 8.37'si yükseköğretim mezunu, % 2.14'ü lisansüstü öğrenim mezunu (yükseklisans, doktora) olmaktadır. Ayrıntılı bilgiler Tablo 4'de sunulmaktadır.

Tablo 4.

Öğrencilerin Annelerinin Öğrenim Durumu

Öğrencilerin Annelerinin Eğitim Durumu	Frekans	%
A) İlköğretim mezunu (ilkokul, ortaokul)	79	56.43
B) Ortaöğretim mezunu (genel ve mes.tek.lise)	46	32.86
C) Yükseköğretim mezunu	12	8.32
D) Lisansüstü öğrenim mezunu (Yük.Lis.dok.)	3	2.14
Toplam	140	100.00

Yukarıdaki tablomuzdan yola çıkarak anketimize katılan 142 öğrenciden iki tanesinin annesinin hiç eğitim görmediği anlaşılmıştır.

3.6.4. Öğrencilerin Babalarının Eğitim Durumu

Ankete katılan öğrencilerin babalarının % 47.18'i ilköğrenim mezunu (ilkokul, ortaokul) olmaktadır. % 24.65'i ortaöğretim mezunu (genel, mesleki ve teknik lise), % 23.24'ü yükseköğretim mezunu, % 4.93'ü de lisansüstü öğretim mezunu (yüksek lisans, doktora) olmaktadır. Ayrıntılı bilgiler Tablo 5'te sunulmaktadır.

Tablo 5.
Öğrencilerin Babalarının Öğrenim Durumu

Öğrencilerin Babalarının Eğitim Durumu	Frekans	%
A) İlköğretim mezunu (ilkokul, ortaokul)	67	47.18
B) Ortaöğretim mezunu (genel ve mes.tek.lise)	35	24.65
C) Yükseköğretim mezunu	33	23.24
D) Lisansüstü öğrenim mezunu (Yük.Lis.dok.)	7	4.93
Toplam	142	100.00

3.6.5. Öğrencilerin Ailelerinin Ekonomik Durumu

Ankete katılan öğrencilerin % 64.08'le ekonomik durumu orta düzeyde seyretmektedir. % 2.11'i zengin, % 28.87'si ortanın üzerinde seyretmektedir. % 0.70'i ekonomik durumu ortanın altında, % 4.23'ünün ekonomik durumu fakir bulunmaktadır. Ayrıntılı bilgiler Tablo 6'da sunulmaktadır.

Tablo 6.
Öğrencilerin Ailelerinin Ekonomik Durumu

Öğrencilerin Ailelerinin Ekonomik Durumu	Frekans	%
A) Zengin	3	2.11
B) Ortanın Üstü	41	28.87
C) Orta	91	64.08
D) Ortanın Altı	1	0.70
E) Fakir	6	4.23
Toplam	142	100.00

3.6.6. Öğrencilerin Okul Seçiminde Etki Eden Faktörler

Ankete katılan öğrencilerden % 59.15'i okul seçimini kendisi yapmıştır. Öğrencilerin % 31.69'u ailesinin etkisinde kalmıştır. % 4.23'ü arkadaşlarının etkisinde kalmış, % 3.52'si iletişim araçlarının, % 1.41'i de öğretmenlerinin etkisinde kalmıştır. Ayrıntılı bilgiler Tablo 7'de verilmektedir.

Tablo 7.

Öğrencilerin Okul Seçiminde Etki Eden Faktörler

Öğrencilerin Okul Seçiminde Etki Eden Faktörler	Frekans	%
A) Kendim	84	59.15
B) Ailem	45	31.69
C) Arkadaşlarım	6	4.23
D) Öğretmenlerim	2	1.41
E) İletişim Araçları	5	3.52
Toplam	142	100.00

IV. BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın bu bölümünde İzmir il merkezinde seçilmiş dört lisenin son sınıfına uygulanan anketlerden elde edilen verilerin işlenmesi sonucunda ortaya çıkan bulgular ve bunlara ilişkin görüşler ele alınacaktır.

Araştırma sonucu elde edilen bulgular soru başlıkları altında verilerek araştırma problemlerinin yanıtlanmasına çalışılmıştır. Bu araştırma sonucunda; "Öğretmenlerin kişisel ve mesleki özelliklerinin öğrenci başarıları üzerindeki etkilerine ilişkin öğrenci algıları" saptanacak ve öğrencilerin akademik başarılarının yaratılması için, öğrencilerin öğretmenlerden bekledikleri "kişisel" ve "mesleki" davranışlar ortaya konmuş olacaktır. Ayrıca, öğretmenlerden kaynaklanan sorunların çözümüne ilişkin öneriler üzerinde de durulacaktır.

4.A. Cinsiyetlerine Göre Öğrencilerin, Öğretmenlerinin Kişilik Özelliklerinin, Kendi Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Nasıl Algıladıklarının Ortaya Konması

Burada sırası ile öğretmenlere ait kişilik özellikleri ve cinsiyet türlerine göre öğrencilerin, öğretmenlerinin kişilik özelliklerinin, kendi akademik başarıları üzerindeki etkilerini algılama dereceleri verilmektedir.

A.1. Ruh, Beden Yapısı Bakımından Sağlıklı Olma

Kız ve erkek öğrencilerin % 22.54'ü öğretmenlerin ruh, beden yapısı bakımından sağlıklı olmalarının okuldaki akademik başarılarını normal olarak etkilediğini düşünürken, % 25.35'i az etkilediğini düşünmektedir.

Kız ve erkekler arasındaki görüş farklılığı chi-kare testi ile kontrol edilmiş ve 0.05 düzeyinde anlamlı bir farklılık görülememiştir.

A.2. Hoşgörülü Olma

Kız ve erkek öğrencilerin % 34.51'i öğretmenlerin hoşgörülü olmalarının okuldaki akademik başarılarını bütünüyle etkilediğini savunmuşlardır.

Kız ve erkekler arasındaki görüş farklılıkları chi-kare testi kullanılmak suretiyle kontrol edilmiş, 0.05 düzeyinde anlamlı bir farklılık görülmüştür.

A.3. Akıcı Bir Konuşmaya Sahip Olma

Kız ve erkek öğrencilerin % 33.33'ü öğretmenlerin akıcı bir konuşmaya sahip olmalarının öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını etkilediğini belirtmişlerdir.

Kız ve erkek öğrenci grupları arasındaki görüş ayrılığı chi-kare testi kullanılarak kontrol edilmiş, 0.05 düzeyinde anlamlı bir farklılık görülmüştür. Yukarıda yer alan öğretmenlerin kişisel özelliklerine ait maddeler hakkındaki ayrıntılı bilgiler Tablo 8'de verilmektedir.

Tablo 8.

Cinsiyet Türlerine Göre Öğrencilerin, Öğretmenlerinin Kişisel Özelliklerinin, Kendi Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama Derecelerinin Oransal Dağılımı

SEÇENEKLER									
Öğretmenlerin Kişilik Özellikleri	Grup	Fre- kans	Hiç Etki- lemez	Az Etkiler	Normal Etkiler	Çoğun Etkiler	Bütün Etkiler	Toplam Frekans	CHI- KARE
A.1- Ruh beden yapısı bakımından sağlıklı olma	Kız	F %	7 9.59	20 27.40	18 24.66	11 15.07	17 23.29	73 100.00	χ^2 : 3.628 sd: 4 p<0.05
	Erkek	F %	12 17.39	16 23.19	14 20.29	15 21.74	12 17.39	69 100.00	
	Toplam	F %	19 13.38	36 25.35	32 22.54	26 18.31	29 20.42	142 100.00	
A.2- Hoşgörülü olma	Kız	F %	4 5.48	3 4.11	10 13.70	22 30.14	34 46.58	73 100.00	χ^2 : 12.377 sd: 4 p<0.05
	Erkek	F %	10 14.49	8 11.59	12 17.39	24 34.78	15 21.74	69 100.00	
	Toplam	F %	14 9.86	11 7.75	22 15.49	46 32.39	49 34.51	142 100.00	
A.3- Akıcı bir konuşmaya sahip olma	Kız	F %	3 4.11	5 6.85	12 16.44	28 38.36	25 34.25	73 100.00	χ^2 : 15.833 sd: 4 p<0.05
	Erkek	F %	10 14.71	8 11.76	19 27.94	9 13.24	22 32.35	68 100.00	
	Toplam	F %	13 9.22	13 9.22	31 21.99	37 26.24	47 33.33	141 100.00	

A.4. Enerjik Olma

Kız ve erkek öğrencilerin % 25.35'i öğretmenlerin enerjik olmalarının okuldaki akademik başarılarını etkilediğini savunmaktadır. Kız ve erkek öğrenci grupları arasındaki görüş farklılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmiştir. 0.05 düzeyinde anlamlılık gözlenmiştir.

A.5. Duygusal Yönden Olgun Olma

Kız ve erkek öğrenciler öğretmenlerin duygusal yönden olgun olmasının öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını % 29.58 normal düzeyde etkilediğini düşünmektedirler.

Chi-kare testi ile kontrol edilen öğrenci grupları arasındaki görüş farklılıkları arasında 0.05 düzeyinde anlamlılık kaydedilmiştir.

A.5. Zeki Olmak

Kız ve erkek öğrencilerin % 38.03'ü öğretmenlerin zeki olmalarının öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını bütünüyle etkilediğini savunmaktadırlar.

Öğrenci grupları arasındaki görüş farklılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmiş ve 0.05 düzeyinde anlamlılık gözlenmiştir.

Yukarıdaki bu üç maddeye ait ayrıntılı bilgiler Tablo 9'da verilmektedir.

Tablo 9.

Cinsiyetlerine Göre Öğrencilerin, Öğretmenlerinin Kişisel Özelliklerinin, Kendi Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama Derecelerinin Oransal Dağılımı

SEÇENEKLER									
Öğretmenlerin Kişilik Özellikleri	Grup	Fre- kans	Hiç Etki- lemez	Az Etkiler	Normal Etkiler	Çoğun Etkiler	Bütün Etkiler	Toplam Frekans	CHI- KARE
A.4- Enerjik olma	Kız	F	7	12	20	15	19	73	χ^2 : 1.148 sd: 4 p<0.05
		%	9.59	16.44	27.40	20.55	26.03	100.00	
	Erkek	F	8	15	15	14	17	69	
		%	11.59	21.74	21.74	20.29	24.64	100.00	
	Toplam	F	15	27	35	29	36	142	
		%	10.56	19.01	24.65	20.42	25.35	100.00	
A.5- Duygusal yönden olgun olma	Kız	F	13	13	23	14	10	73	χ^2 : 1.533 sd: 4 p<0.05
		%	17.81	17.81	31.51	19.18	13.70	100.00	
	Erkek	F	11	17	19	15	7	69	
		%	15.94	24.64	27.54	21.74	10.14	100.00	
	Toplam	F	24	30	42	29	17	142	
		%	16.90	21.13	29.58	20.42	11.97	100.00	
A.6- Zeki olma	Kız	F	8	5	18	14	28	73	χ^2 : 3.810 sd: 4 p<0.05
		%	10.96	6.85	24.66	19.18	38.36	100.00	
	Erkek	F	10	7	9	17	26	69	
		%	14.49	10.14	13.04	24.64	37.68	100.00	
	Toplam	F	18	12	27	31	54	142	
		%	12.68	8.45	19.01	21.83	38.03	100.00	

A.7. İnsan Sever, Arkadaş, "Bizden Biri" Olma

Kız ve erkek öğrencilerin % 50'sinin öğretmenlerin insan sever, arkadaş, "bizden biri" olmalarının öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını bütünüyle etkilediğini savunmaktadırlar.

Grup dahilindeki kız ve erkek öğrencilerin görüş ayrılığı chi-kare testi ile kontrol edilmiştir. Ayrıca 0.05 düzeyinde anlamlılık kaydedilmiştir.

A. 8. Saygın Olma

Öğrencilerin % 38.03'ü öğretmenlerin saygın biri olmasının öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını bütünüyle etkilediğini savunmuşlardır.

Grup olarak ele aldığımız kız ve erkek öğrencilerin görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmiş, 0.05 düzeyinde anlamlılık kaydetmiştir.

A.9. Liderlik Yapabilme

Kız ve erkek öğrencilerin % 33.10'u öğretmenlerin liderlik yapabilme özelliğine sahip olmasının öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını normal olarak etkilendiğini düşünmektedir

Öğrenci grupları arasındaki görüş farklılığı chi-kare testi kullanılarak kontrol edilmiş ve 0.05 düzeyinde anlamlılık gözlenmiştir.

A.10. Güvenilir Olma

Kız ve erkek öğrencilerin % 31.69'u öğretmenlerin güvenilir olmasının öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını etkilediğini belirtmektedirler.

Gruplar arasındaki görüş farklılığı chi-kare testi ile kontrol edilmiş, 0.05 düzeyinde anlamlılık kaydedilmiştir.

Tablo 10.
Cinsiyet lerine Göre Öğrencilerin, Öğretmenlerinin Kişisel
Özelliklerinin, Kendi Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama
Derecelerinin Oransal Dağılımı

SEÇENEKLER									
Öğretmenlerin Kişilik Özellikleri	Grup	Fre- kans	Hiç Etki- leme	Az Etkiler	Normal Etkiler	Çoğun Etkiler	Bütün Etkiler	Toplam Frekans	CHI- KARE
A.7- İnsan sever, arkadaş "bizden biri" olma	Kız	F %	3 4.11	7 9.59	6 8.22	16 21.92	41 56.16	73 100.00	χ^2 : 4.913 sd: 4 p<0.05
	Erkek	F %	9 13.04	7 10.14	8 11.59	15 21.74	30 43.48	69 100.00	
	Toplam	F %	12 8.45	14 9.86	14 9.86	31 21.83	71 50.00	142 100.00	
A.8- Saygın olma	Kız	F %	5 6.85	6 8.22	13 17.81	22 30.14	27 36.99	73 100.00	χ^2 : 1.282 sd: 4 p<0.05
	Erkek	F %	8 11.59	5 7.25	10 14.49	19 27.54	27 39.13	69 100.00	
	Toplam	F %	13 9.15	11 7.75	23 16.20	41 28.87	54 38.03	142 100.00	
A.9- Liderlik yapabilme	Kız	F %	12 16.44	15 20.55	20 27.40	15 20.55	11 15.07	73 100.00	χ^2 : 5.615 sd: 4 p<0.05
	Erkek	F %	16 23.19	7 10.14	27 39.13	10 14.49	9 13.04	69 100.00	
	Toplam	F %	28 19.72	22 15.49	47 33.10	25 17.61	20 14.08	142 100.00	
A.10- Güvenilir olma	Kız	F %	3 4.11	9 12.33	15 20.55	19 26.03	27 36.99	73 100.00	χ^2 : 7.605 sd: 4 p<0.05
	Erkek	F %	10 14.49	4 5.80	15 21.74	22 31.88	18 26.09	69 100.00	
	Toplam	F %	13 9.15	13 9.15	30 21.13	41 28.87	45 31.69	142 100.00	

A.11. Kendine Güveni Olma

Kız öğrencilerin % 31.51'i öğretmenlerin kendine güveninin olmasının öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını normal olarak etkilediğini savunurken, erkek öğrencilerin % 27.54'ü de çoğunlukla etkilediğini savunmuşlardır.

Grup dahilindeki kız ve erkek öğrencilerin görüş-ayrılığı chi-kare testi ile kontrol edilmiştir. Ayrıca 0.05 düzeyinde anlamlılık kaydedilmiştir.

A.12. Becerikli Olması

Kız öğrencilerin % 35.62'si öğretmenlerin becerikli olmasının öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını çoğunlukla etkilediğini düşünürken erkek öğrencilerin de % 31.88'i de çoğunlukla etkilediğini düşünmektedirler.

Kız ve erkek öğrencilerin görüş ayrılığı chi-kare testi ile kontrol edilirken, 0.01 düzeyinde anlamlılık kaydedilmiştir.

A.13. Neşeli ve Şakacı Olması

Kız ve erkek öğrencilerin % 32.39'u öğretmenlerin neşeli ve şakacı olmasının öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını bütünü ile etkileyeceğini savunmaktadırlar.

Grup dahili kız ve erkek öğrencilerin görüş ayrılığı chi-kare testi ile kontrol edilmiş ve 0.05 düzeyinde anlamlılık görülmüştür.

Tablo 11.
Cinsiyetlerine Göre Öğrencilerin, Öğretmenlerinin Kişisel
Özelliklerinin, Kendi Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama
Derecelerinin Oransal Dağılımı

SEÇENEKLER									
Öğretmenlerin Kişilik Özellikleri	Grup	Fre- kans	Hiç Etki- lemez	Az Etkiler	Normal Etkiler	Çoğun Etkiler	Bütün Etkiler	Toplam Frekans	CHI- KARE
A.11- Kendine güvenli olması	Kız	F	13	7	23	18	12	73	χ^2 : 5.497 sd: 4 p<0.05
		%	17.81	9.59	31.51	24.66	16.44	100.00	
	Erkek	F	10	10	12	19	18	69	
		%	14.49	14.49	17.39	27.54	26.09	100.00	
	Toplam	F	23	17	35	37	30	142	
		%	16.20	11.97	24.65	26.06	21.13	100.00	
A.12- Becerikli olması	Kız	F	14	6	15	26	12	73	χ^2 : 9.647 sd: 4 p<0.01
		%	19.18	8.22	20.55	35.62	16.44	100.00	
	Erkek	F	11	12	9	15	22	69	
		%	15.94	17.39	13.04	21.75	31.88	100.00	
	Toplam	F	25	18	24	41	34	142	
		%	17.61	12.68	16.90	28.87	23.94	100.00	
A.13- Neşeli ve şakacı olması	Kız	F	7	5	14	22	25	73	χ^2 : 1.061 sd: 4 p<0.05
		%	9.59	6.85	19.18	30.14	34.25	100.00	
	Erkek	F	7	8	13	20	21	69	
		%	10.14	11.59	18.84	28.99	30.43	100.00	
	Toplam	F	14	13	27	42	46	142	
		%	9.86	9.15	19.01	29.58	32.39	100.00	

A.14. Öğrencilerle İşbirliği İçinde Çalışabilme

Kız ve erkek öğrencilerin % 42.25'i öğretmenlerin öğrencilerle işbirliği içinde çalışmasının öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını bütünüyle etkilediğini savunmaktadır.

Kız ve erkek öğrenciler arasındaki görüş farklılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmiş, 0.05 düzeyinde anlamlılık kaydedilmiştir.

A.15. Sınıf İçi Etkinliklerle İlgili Kararların Verilmesinde Öğrenci Katılımını Sağlayabilme

Kız ve erkek öğrencilerin % 53.10'u öğretmenlerin sınıf içi etkinliklerle ilgili kararların verilmesinde öğrenci katılımını sağlayabilmesinin öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını bütünü ile etkileyeceğini söylemektedir.

Kız ve erkek öğrenciler arasındaki görüş farklılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmektedir. 0.05 düzeyinde anlamlılık görülmektedir.

A.16. Sınıf Dışı Etkinliklerle İlgili Kararların Verilmesinde Öğrenci Katılımını Sağlayabilme

Kız ve erkek öğrencilerin % 26.95'i öğretmenlerin sınıf dışı etkinliklerle ilgili kararların verilmesinde öğrenci katılımını sağlayabilmesinin öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını çoğunlukla etkileyeceğini düşünmüşlerdir.

Öğrenciler arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilirken, 0.05 düzeyinde anlamlılık gözlenmektedir.

A.17. Öğrencilerin Eğitsel Sorunlarına Olduğu Kadar Kişisel Sorunlarının Çözümünde de Rehberlik Edebilme

Kız ve erkek öğrencilerin % 33.80'i öğretmenlerin öğrencilerin eğitsel sorunlarına olduğu kadar kişisel sorunlarının çözümünde de rehberlik edebilmesinin öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını bütünüyle etkileyeceğini savunmuşlardır.

Grup içindeki öğrenciler arasındaki görüş ayrılığı chi-kare testi ile kontrol edilirken 0.05 düzeyinde anlamlılık gözlenmektedir.

Yukarıdaki maddelere ait ayrıntılı bilgiler Tablo 12'de verilmektedir.

Tablo 12.
Cinsiyetlerine Göre Öğrencilerin, Öğretmenlerinin Kişisel
Özelliklerinin, Kendi Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama
Derecelerinin Oransal Dağılımı

SEÇENEKLER									
Öğretmenlerin Kişilik Özellikleri	Grup	Fre- kans	Hiç Etki- lemez	Az Etkiler	Normal Etkiler	Çoğun Etkiler	Bütün Etkiler	Toplam Frekans	CHI- KARE
A.14- Öğrenci- lerle işbirliği içinde çalışma- bilme	Kız	F %	4 5.48	6 8.22	9 12.33	21 28.77	33 45.21	73 100.00	χ^2 : 1.147 sd: 4 p<0.05
	Erkek	F %	4 5.80	9 13.04	8 11.59	21 30.43	27 39.13	69 100.00	
	Toplam	F %	8 5.63	15 10.56	17 11.97	42 29.58	60 42.25	142 100.00	
A.15- Sınıf içi etkinliklerle ilgili kararların veril- mesinde öğren- ci katılımını sağlayabilme	Kız	F %	5 6.85	8 10.96	12 16.44	22 30.14	26 35.62	73 100.00	χ^2 : 0.816 sd: 4 p<0.05
	Erkek	F %	4 5.80	10 14.49	13 18.84	21 30.43	21 30.43	69 100.00	
	Toplam	F %	9 6.34	18 12.68	25 17.61	43 30.28	47 53.10	142 100.00	
A.16- Sınıf dışı etkinliklerle ilgili kararların veril- mesinde öğrenci katılımını sağlayabilme	Kız	F %	8 10.96	12 16.44	17 23.19	22 30.14	14 19.18	73 100.00	χ^2 : 0.895 sd: 4 p<0.05
	Erkek	F %	9 13.24	12 17.65	16 23.53	16 23.53	15 22.06	68 100.00	
	Toplam	F %	17 12.06	24 17.02	33 23.40	38 26.95	29 20.57	141 100.00	
A.17- Öğrencile- rin eğitsel sorun- larına olduğu kadar kişisel so- runlarının çözü- münde de reh- berlik edebilme	Kız	F %	7 9.59	8 10.96	12 16.44	20 27.40	26 35.62	73 100.00	χ^2 : 1.950 sd: 4 p<0.05
	Erkek	F %	9 13.04	4 5.80	14 20.29	20 28.99	22 31.88	69 100.00	
	Toplam	F %	16 11.27	12 8.45	26 18.31	40 28.17	48 33.80	142 100.00	

A.18. Öğrencilerce Düzenlenen Akademik ya da Sosyal Etkinliklere İlgili Gösterebilme

Kız ve erkek öğrencilerin % 32.36'sı öğretmenlerin öğrencilerce düzenlenen akademik ya da sosyal etkinliklere ilgi göstermesinin öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını çoğunlukla etkilediğini savunmaktadır.

Grup dahili öğrenciler arasındaki görüş ayrılığı chi-kare testi ile kontrol edilmiş, 0.05 düzeyinde anlamlılık gözlenmiştir.

Yukarıdaki maddeye ilişkin ayrıntılı bilgi Tablo 13'te verilmektedir.

Tablo 13.

Cinsiyetlerine Göre Öğrencilerin, Öğretmenlerinin Kişisel Özelliklerinin, Kendi Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama Derecelerinin Oransal Dağılımı

SEÇENEKLER									
Öğretmenlerin Kişilik Özellikleri	Grup	Fre- kans	Hiç Etki- lemez	Az Etkiler	Normal Etkiler	Çoğun Etkiler	Bütün Etkiler	Toplam Frekans	CHI- KARE
A.18- Öğrenci- lerce düzenle- nen akademik ya da sosyal etkinliklere ilgi gösterebilme	Kız	F %	6 8.22	10 13.70	22 30.14	23 31.51	12 16.44	73 100.00	x ² : sd: 4 p<0.05
	Erkek	F %	7 10.14	11 15.94	16 23.19	23 33.33	12 17.39	69 100.00	
	Toplam	F %	13 9.15	21 14.79	38 26.76	46 32.36	24 16.90	142 100.00	

4.B. Cinsiyetlerine Göre Öğrencilerin, Öğretmenlerinin Mesleki Özelliklerinin, Kendi Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Nasıl Algıladıklarının Ortaya Konması

Bu bölümde sırası ile öğretmenlere ait mesleki özellikler ve cinsiyet türlerine göre öğrencilerin, öğretmenlerinin mesleki özelliklerinin, kendi akademik başarıları üzerindeki etkilerini algılama dereceleri verilmiştir.

B.1. Dersin Amaçlarını Açıklayabilme

Kız öğrencilerin % 35.62'si öğretmenlerinin dersin amaçlarını açıklayabilmesi özelliğine sahip olmasının okuldaki akademik başarılarını normal olarak etkilediğini savunurken erkek öğrencilerin % 27.5'i okuldaki akademik başarılarını çoğunlukla etkilediğini savunmuşlardır.

Kız ve erkekler arasındaki görüş farklılıkları chi-kare testi kullanılmak suretiyle kontrol edilmiştir. 0.05 düzeyinde anlamlılık görülmüştür.

B.2. Dersin Konu Alanına Hakim Olabilme

Kız ve erkek öğrencilerin % 37.32'si öğretmenlerinin dersin konu alanına hakim olabilmesinin öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını çoğunlukla etkilediğini savunmaktadırlar.

Öğrencilerin arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi kullanılarak kontrol edilmiş ve 0.05 düzeyinde anlamlılık kaydedilmiştir.

B.3. Derslerde Konularla İlgili Farklı Bilimsel Görüşlere Yer Verebilme

Denek grubu kız öğrencilerin % 38.36'sı öğretmenlerinin derslerde konularla ilgili farklı bilimsel görüşlere yer verilebilmesinin öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını normal olarak etkilediğini savunurken, erkek öğrencilerin % 31.88'i çoğunlukla etkilediğini savunmaktadır.

Kız ve erkek öğrenciler arasındaki görüş ayrılığı chi-kare testi ile kontrol edilmiş ve 0.05 düzeyinde anlamlılık gözlenmiştir.

Yukarıdaki öğretmenlerin mesleki özelliklerine ait ayrıntılı bilgiler Tablo 14'de verilmiştir.

Tablo 14.
Cinsiyetlerine Göre Öğrencilerin, Öğretmenlerinin Mesleki
Özelliklerinin, Kendi Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama
Derecelerinin Oransal Dağılımı

SEÇENEKLER									
Öğretmenlerin Mesleki Özellikleri	Grup	Frekans	Hiç Etkilemez	Az Etkiler	Normal Etkiler	Çoğun Etkiler	Bütün Etkiler	Toplam Frekans	CHI-KARE
B.1- Dersin amaçlarını açıklayabilme	Kız	F %	3 4.11	1 1.37	26 35.62	22 30.14	21 28.77	73 100.00	χ^2 : 8.600 sd: 4 p<0.05
	Erkek	F %	11 15.94	4 5.80	17 24.64	19 27.54	18 26.09	69 100.00	
	Toplam	F %	14 9.86	5 3.52	43 30.28	41 28.87	39 27.46	142 100.00	
B.2- Dersin konu alanına hakim olabilme	Kız	F %	1 1.37	3 4.11	18 24.66	28 38.36	23 31.51	73 100.00	χ^2 : 4.484 sd: 4 p<0.05
	Erkek	F %	5 7.25	5 7.25	18 26.09	25 36.33	16 23.19	69 100.00	
	Toplam	F %	6 4.23	8 5.63	36 25.35	53 37.32	39 27.46	142 100.00	
B.3- Derslerde konularla ilgili farklı bilimsel görüşlere yer verebilme	Kız	F %	2 2.74	7 9.59	28 38.36	20 27.40	16 21.92	73 100.00	χ^2 : 2.804 sd: 4 p<0.05
	Erkek	F %	5 7.25	8 11.59	20 28.99	22 31.88	14 20.99	69 100.00	
	Toplam	F %	7 4.93	15 10.56	48 33.80	42 29.58	30 21.13	142 100.00	

B.4. Derslerde Konuyla İlgili Soruları Tutarlı Bir Biçimde Açıklayabilme

Kız ve erkek öğrencilerin % 35.92'si öğretmenlerin derslerde konuyla ilgili soruları tutarlı bir biçimde açıklayabilmesinin okuldaki akademik başarılarını çoğunlukla etkileyeceğini savunmaktadırlar.

Öğrenciler arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilirken, 0.05 düzeyinde anlamlılık gözlenmektedir.

B.5. Kendini Mesleki Yönden Yetiştirmek İçin Gerekli Çabayı Gösterebilme

Kız ve erkek öğrencilerin % 34.04'ü öğretmenlerin kendini mesleki yönden yetiştirmek için gerekli çabayı gösterebilmelerinin öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını çoğunlukla etkilediğini savunmaktadırlar.

Öğrenciler arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmiş, 0.05 düzeyinde anlamlılık gözlenmiştir.

B.6. Alanıyla İlgili Araştırmalar Yapabilme

Denek grubu öğrencilerin % 31.69'u öğretmenlerin alanıyla ilgili araştırmalar yapabilmesinin öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını bütünüyle etkilediğini savunmaktadırlar.

Kız ve erkek öğrenciler arasındaki görüş ayrılığı chi-kare testi ile kontrol edilirken 0.05 düzeyinde anlamlılık kaydedilmektedir.

B.7. Alanıyla İlgili Bilimsel Araştırma Sonuçlarını Öğrencilerine Sunabilme

Kız öğrencilerin % 27.40'ı, öğretmenlerin alanıyla ilgili bilimsel araştırma sonuçlarını öğrencilerine sunabilmesinin öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını normal olarak etkileyeceğini savunmaktadırlar. Erkek öğrencilerin % 42.65'i çoğunlukla etkileyeceğini savunmaktadırlar.

Öğrenciler arasındaki görüş ayrılığı chi-kare testi ile kontrol edilirken 0.05 düzeyinde anlamlılık gözlenmektedir.

Yukarıda sıraladığımız öğretmenlerin mesleki özelliklerine ait ayrıntılı bilgiler Tablo 15'te verilmiştir.

Tablo 15.

Cinsiyetlerine Göre Öğrencilerin, Öğretmenlerinin Mesleki Özelliklerinin, Kendi Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama Derecelerinin Oransal Dağılımı

SEÇENEKLER									
Öğretmenlerin Mesleki Özellikleri	Grup	Frekans	Hiç Etkilemez	Az Etkiler	Normal Etkiler	Çoğun Etkiler	Bütün Etkiler	Toplam Frekans	CHI-KARE
B.4- Derslerde konuyla ilgili soruları tutarlı bir biçimde açıklayabilme	Kız	F %	1 1.37	3 4.11	14 19.18	28 38.36	27 36.99	73 100.00	χ^2 : 3.225 sd: 4 p<0.05
	Erkek	F %	4 5.80	5 7.25	15 21.74	23 33.33	22 31.88	69 100.00	
	Toplam	F %	5 3.52	8 5.63	29 20.42	51 35.92	46 34.51	142 100.00	
B.5- Kendini mesleki yönden yetiştirmek için gerekli çabayı gösterebilme	Kız	F %	2 2.74	11 15.07	13 17.81	25 34.25	22 30.14	73 100.00	χ^2 : 4.488 sd: 4 p<0.05
	Erkek	F %	3 4.41	5 7.35	20 29.41	23 33.82	17 25.00	68 100.00	
	Toplam	F %	5 3.55	16 11.35	33 23.40	48 34.04	39 27.66	141 100.00	
B.6- Alanıyla ilgili araştırmalar yapabilme	Kız	F %	3 4.11	13 17.81	19 26.03	17 23.29	21 28.77	73 100.00	χ^2 : 4.215 sd: 4 p<0.05
	Erkek	F %	7 10.14	10 14.49	11 15.94	17 24.64	24 34.78	69 100.00	
	Toplam	F %	10 7.04	23 16.20	30 21.13	34 23.94	45 31.69	142 100.00	
B.7- Alanıyla ilgili bilimsel araştırma sonuçlarını öğrencilerine sunabilme	Kız	F %	4 5.48	16 21.92	20 27.40	18 24.66	15 20.55	73 100.00	χ^2 : 6.866 sd: 4 p<0.05
	Erkek	F %	6 8.82	9 13.24	13 19.12	29 42.65	11 16.18	68 100.00	
	Toplam	F %	10 7.09	25 17.73	33 23.40	47 33.33	26 18.44	141 100.00	

B.8. Dersin İçeriğini Öğrencilerin Mesleki Gelişmelerine Katkı Sağlayabilecek Biçimde Düzenleyebilme

Kız öğrencilerin % 32.88'i, öğretmenlerin dersin içeriğini öğrencilerin mesleki gelişmelerine katkı sağlayabilecek biçimde düzenleyebilmesinin öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını çoğunlukla etkilediğini savunurlarken erkek öğrencilerin % 29.41'i normal olarak etkileyeceğini savunmaktadır.

Kız ve erkek öğrenciler arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmiş ve 0.05 düzeyinde anlamlılık gözlenmiştir.

B.9. Anlattığı Konunun Diğer Konularla İlgisini Kurabilme

Öğrencilerin % 31.21'i, öğretmenlerin anlattığı konunun diğer konularla ilgisini kurabilmesinin öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını bütünüyle etkilediğini savunmaktadır. Öğretmenlerin dersi sunuş sırasında daha önceki konularla bağdaştırıp açıklaması öğrencilerin algılama düzeyini yükseltip akademik başarılarını arttıracaktır. Anket uygulamasına öğrencilerin vermiş olduğu cevaplar da bu yöndedir.

Öğrenciler arasındaki görüş ayrılığı chi-kare testi ile kontrol edilmiş ve 0.05 düzeyinde anlamlılık kaydedilmiştir.

B.10. Dersin Konuları İle Günlük Problemler Arasında İlişki Kurabilme

Kız ve erkek öğrencilerin % 29.79'u, öğretmenlerin dersin konuları ile günlük problemler arasında ilişki kurabilmesinin öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını bütünüyle etkilediğini düşünmektedir. Bu şekilde düşünen öğrencilerin toplamı 42'dir. Bu sayının 23'ü kız öğrencilere 19'u erkek öğrencilere aittir. Öğretmenlerin dersin konuları ile günlük problemler arasındaki ilişki kurması öğrenciler üzerinde daha kalıcı bir öğrenme durumu yaratacaktır.

Öğrenciler arasındaki görüş ayrılığı chi-kare testi ile kontrol edilmiştir. 0.05 düzeyinde anlamlılık gözlenmiştir.

Yukarıda sıraladığımız maddelere ait ayrıntılı bilgiler Tablo 16'da verilmektedir.

Tablo 16.
Cinsiyetlerine Göre Öğrencilerin, Öğretmenlerinin Mesleki
Özelliklerinin, Kendi Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama
Derecelerinin Oransal Dağılımı

SEÇENEKLER									
Öğretmenlerin Mesleki Özellikleri	Grup	Frekans	Hiç Etkilemez	Az Etkiler	Normal Etkiler	Çoğun Etkiler	Bütün Etkiler	Toplam Frekans	CHI-KARE
B.8- Dersin içeriğini öğrencilerin mesleki gelişmelerine katılı sağlayabilecek biçimde düzenleyebilme	Kız	F %	2 2.74	7 9.59	18 24.66	24 32.88	22 30.14	73 100.00	χ^2 : 3.248 sd: 4 p<0.05
	Erkek	F %	2 2.94	12 17.65	20 29.41	16 23.53	18 26.47	68 100.00	
	Toplam	F %	4 2.84	19 13.48	38 26.95	40 28.37	40 28.37	141 100.00	
B.9- Anlattığı konunun diğer konulara ilgisini kurabilme	Kız	F %	2 2.74	5 6.85	18 24.66	23 31.51	25 34.25	73 100.00	χ^2 : 5.868 sd: 4 p<0.05
	Erkek	F %	5 7.35	11 16.18	18 26.47	15 23.06	19 27.94	68 100.00	
	Toplam	F %	7 4.96	16 11.35	36 25.53	38 26.95	44 31.21	141 100.00	
B.10- Dersin konuları ile günlük problemler arasında ilişki kurabilme	Kız	F %	3 4.11	8 10.96	19 26.03	20 27.40	23 31.51	73 100.00	χ^2 : 0.439 sd: 4 p<0.05
	Erkek	F %	4 5.88	7 10.29	19 27.94	19 27.94	19 27.94	68 100.00	
	Toplam	F %	7 4.96	15 10.64	38 26.35	39 27.66	42 29.79	141 100.00	

B.11. Öğretim Etkinlikleri Sırasında Bilimsel Tutum Gösterebilme

Ankete katılan kız öğrencilerden % 39.73'ü (29 kişi) öğretmenlerinin öğretim etkinlikleri sırasında bilimsel tutum gösterebilmelerinin öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını normal olarak etkilediğini düşünürken erkek öğrencilerin % 32.35'i (22 kişi) de çoğunlukla etkilediğini düşünmektedir. Kız ve erkek öğrenciler arasındaki görüş farklılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmiş ve 0.05 düzeyinde anlamlılık kaydedilmiştir.

B.12. Öğrencilere Bilimsel Araştırmacılık Bilincini Kazandırabilme

Ankete katılan kız öğrencilerden % 52.88'i öğretmenlerinin bilimsel araştırmacılık bilincini kazandırabilmesinin öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını normal olarak etkilediğini düşünürken erkek öğrencilerin % 29.41'i de çoğunlukla etkilediğini düşünmektedir. Öğrencilerin toplamına bakıldığında ankete katılan 142 öğrenciden 43'ü çoğunlukla etkilediğini düşünmektedir. Öğretmenlerin öğrencilere bilimsel araştırmacılık bilincini kazandırması öğrencilerin akademik başarılarının artırılması yönünde çok fazla katkı sağlayacaktır.

Öğrenciler arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmiştir. 0.05 düzeyinde anlamlılık gözlenmiştir.

B.13. Öğrencilerde Yaratıcılığın Gelişmesini Özendirebilme

Kız öğrencilerin % 36.99'u (73 kız öğrenciden 27'si) öğretmenlerin öğrencilerde yaratıcılığın gelişmesini özendirebilmesinin öğrencilerin okuldaki

akademik başarılarını bütünüyle etkileyeceğini savunurken erkek öğrencilerin % 33.82'si (68 erkek öğrenciden 23'ü) çoğunlukla etkilediğini düşünmektedir. Öğrencilerde yaratıcılığın geliştirilmesi ile okuldaki akademik başarılarında artış gözleneceği şüphesizdir.

Gelişmiş bir yaratıcılığa sahip öğrencinin algılama düzeyi de yüksek olacaktır. Ders konuları arasında daha çabuk bağlantı kurup kendi kendine muhakeme yapabilecektir.

Kız ve erkek öğrenciler arasındaki görüş ayrılığı chi-kare testi ile kontrol edilmiş ve 0.05 düzeyinde anlamlılık kaydedilmiştir.

Yukarıdaki maddelere ait ayrıntılı bilgiler Tablo 17'de verilmektedir.

Tablo 17.

Cinsiyetlerine Göre Öğrencilerin, Öğretmenlerinin Mesleki Özelliklerinin, Kendi Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama Derecelerinin Oransal Dağılımı

SEÇENEKLER									
Öğretmenlerin Mesleki Özellikleri	Grup	Frekans	Hiç Etkilemez	Az Etkiler	Normal Etkiler	Çoğun Etkiler	Bütün Etkiler	Toplam Frekans	CHI-KARE
B.11- Öğretim etkinlikleri sırasında bilimsel tutum gösterebilme	Kız	F	8	14	29	15	7	73	χ^2 : 6.435 sd: 4 p<0.05
		%	10.96	19.18	39.73	20.55	9.58	100.00	
	Erkek	F	12	6	21	22	7	68	
		%	17.65	8.82	30.88	32.35	10.19	100.00	
	Toplam	F	20	20	50	37	14	141	
		%	14.18	14.18	35.46	26.24	9.93	100.00	
B.12- Öğrencilere bilimsel araştırmacılık bilincini kazandırabilme	Kız	F	3	8	24	23	15	73	χ^2 : 3.110 sd: 4 p<0.05
		%	4.11	10.96	32.88	31.51	20.55	100.00	
	Erkek	F	6	11	16	20	15	68	
		%	8.82	16.18	23.53	29.41	22.06	100.00	
	Toplam	F	9	19	40	43	30	141	
		%	6.38	13.48	28.37	30.50	21.28	100.00	
B.13- Öğrencilerde yaratıcılığın gelişmesini özendirebilme	Kız	F	3	7	21	15	27	73	χ^2 : 6.355 sd: 4 p<0.05
		%	4.11	9.59	28.77	20.55	36.99	100.00	
	Erkek	F	4	10	11	23	20	68	
		%	5.88	14.71	16.18	33.82	29.41	100.00	
	Toplam	F	7	17	32	38	47	141	
		%	4.96	12.06	22.70	26.35	33.33	100.00	

B.14. Dersleri Planlı Olarak İşleyebilme

Kız öğrencilerin % 38.36'sı (73 kız öğrenciden 28'i) öğretmenlerin dersleri planlı olarak işleyebilmesinin öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını bütünüyle etkilediğini düşünmektedir. Erkek öğrencilerin % 30.88'i (68 erkek öğrenciden 21'i) normal olarak etkileyeceğini düşünmektedir.

Bir ders planı hazırlama pek çok kişiye kolay bir işmiş gibi gözükebilir. Oysa öğretmenin sınıftaki başarı sınırı büyük ölçüde ders öncesi iyi bir plan hazırlamaya bağlı olduğu unutulmamalıdır. Öğretmenin elde edeceği bu başarı doğrudan öğrencilerin okuldaki akademik başarılarına yansıyacaktır.

Kız ve erkek öğrenciler arasındaki bu görüş ayrılığı chi-kare testi ile kontrol edilmiş ve 0.05 düzeyinde anlamlılık kaydedilmiştir.

B.15. Dersin Planlanmasında Öğrencilerin İsteklerini Dikkate Alabilme

Kız öğrencilerin % 38.36'sı (73 öğrenciden 28'i) öğretmenlerini dersin planlanmasında öğrencilerin isteklerini dikkate almasının öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını bütünüyle etkileyeceğini düşünürken erkek öğrencilerin % 38.24'ü (68 öğrenciden 26'sı) çoğunlukla etkileyeceğini düşünmektedir.

Öğretmenlerin öğrencilerin beklentilerini isteklerini bilmeleri ve bu isteklere olumlu karşılık vermeleri akademik başarılarını arttıracak gibi öğrencilerin sağlıklı kişilik geliştirmelerine de yardımcı olacaktır.

Kız ve erkek öğrenciler arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmiştir ve 0.05 düzeyinde anlamlılık gözlenmiştir.

B.16. Öğrenciye Kazandırılacak Davranışa Uygun Gerekli Öğretim Araç Gereçleri Etkili Kullanabilme

Kız ve erkek öğrencilerin % 36.88'i (kız öğrencilerden 27'si erkek öğrencilerden 25'i) öğretmenlerin öğrenciye kazandırılacak davranışa uygun gerekli öğretim araç gereçlerini etkili kullanabilmeleri öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını çoğunlukla etkileyeceğini düşünmektedirler.

Öğretmenin seçeceği araç gereçler kazandırılacak davranışa uygun olarak seçilip etkili bir biçimde kullanıldığı sürece, öğrencilerin akademik başarısını arttıracak, böylece istenilen davranışa ulaşılmış olacaktır.

Kız ve erkek öğrenciler arasındaki görüş farklılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmiş ve 0.05 düzeyinde anlamlılık gözlenmiştir.

Yukarıda sıraladığımız maddelere ait ayrıntılı bilgiler Tablo 18'de verilmektedir.

Tablo 18.

Cinsiyetlerine Göre Öğrencilerin, Öğretmenlerinin Mesleki Özelliklerinin, Kendi Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama Derecelerinin Oransal Dağılımı

SEÇENEKLER									
Öğretmenlerin Mesleki Özellikleri	Grup	Frekans	Hiç Etkilemez	Az Etkiler	Normal Etkiler	Çoğun Etkiler	Bütün Etkiler	Toplam Frekans	CHI-KARE
B.14- Dersleri planlı olarak işleyebilme	Kız	F	1	3	18	23	28	73	χ^2 : 7.708 sd: 4 p<0.05
		%	1.37	4.11	24.66	31.51	38.36	100.00	
	Erkek	F	6	6	21	17	18	68	
		%	8.82	8.82	30.88	25.00	26.47	100.00	
	Toplam	F	7	9	39	40	46	141	
		%	4.96	6.38	27.66	28.37	32.62	100.00	
B.15- Dersin planlanmasında öğrencilerin isteklerini dikkate alabilme	Kız	F	5	6	11	23	28	73	χ^2 : 3.312 sd: 4 p<0.05
		%	6.85	8.22	15.07	31.51	38.36	100.00	
	Erkek	F	2	4	15	26	21	68	
		%	2.94	5.88	22.06	38.24	30.88	100.00	
	Toplam	F	7	10	26	49	49	141	
		%	4.96	7.09	18.44	34.75	34.75	100.00	
B.16- Öğrenciye kazandıracak davranışa uygun gerekli öğretim araç-gereçlerini etkili kullanabilme	Kız	F	4	9	22	27	11	73	χ^2 : 0.693 sd: 4 p<0.05
		%	5.48	12.33	30.14	36.99	15.07	100.00	
	Erkek	F	6	7	20	25	10	68	
		%	8.82	10.29	29.41	36.76	14.71	100.00	
	Toplam	F	10	16	42	52	21	141	
		%	7.09	11.35	29.79	36.88	14.89	100.00	

B.17. Öğrencilerin Derse İlişkin Sorularına Gereken Önemi Verebilme

Ankete katılan kız öğrencilerin % 49.32'si (73 kız öğrenciden 36'sı) öğretmenlerin öğrencilerin derse ilişkin sorularına gereken önemi verebilmelerinin öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını bütünüyle etkilediğini düşünmektedir. Erkek öğrencilerin % 41.18'i (68 erkek öğrenciden 28'i) çoğunlukla etkilediğini düşünmektedir.

Öğretmenlerin öğrencilerin derse ilişkin sorularına gereken önemi vermesi öğrencilerin akademik başarılarını hiç şüphesiz arttıracaktır.

Kız ve erkek öğrencilerin arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmiş ve 0.05 düzeyinde anlamlılık gözlenmiştir.

B.18. Ders Süresini Dersin Amacına Uygun Olacak Biçimde Etkili Kullanabilme

Kız ve erkek öğrencilerin % 39.01'i (kız öğrencilerin 29'u, erkek öğrencilerin 26'sı) öğretmenlerin ders süresini dersin amacına uygun olacak biçimde etkili kullanabilmesinin öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını çoğunlukla etkileyeceğini düşünmektedirler.

Bir öğretmenin öğretime hazırlık yapabilmesi için 3 ana faktörü gözönünde bulundurması gereklidir. Bunlar öğrenci, konu, koşullar. Öğretmenin derse girmeden önce dersle ilgili tüm koşulları gözden geçirmesi gereklidir. Örneğin ne kadar süreye sahiptir? Konuyu bu süreye göre nasıl ayarlayabilir?

Ders günün hangi saatinde işlenecektir? gibi. Öğretmenin yapacağı bu tür bir çalışma öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını arttıracaktır.

Kız ve erkek öğrenciler arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmiş ve 0.05 düzeyinde anlamlılık gözlenmiştir.

B.19. Öğrencilerin Olumlu Davranışlarını Ödüllendirebilme

Kız öğrencilerin % 36.99'u (73 kız öğrenciden 27'si) öğretmenlerin öğrencilerin olumlu davranışlarını ödüllendirebilmesinin okuldaki akademik başarılarını bütünüyle etkilediğini düşünmektedir. Erkek öğrencilerin % 26.47'si (68 erkek öğrenciden 18'i) çoğunlukla etkilediğini düşünmektedir.

Öğrencilerin ortaya koyacakları olumlu davranışlarının öğretmenler tarafından ödüllendirilmesi onları daha fazla derslerine çalışma yönünde motive edecek ve akademik başarılarını arttıracaktır.

Kız ve erkek öğrenciler arasındaki görüş ayrılığı chi-kare testi ile kontrol edilirken 0.05 düzeyinde anlamlılık gözlenmektedir.

Yukarıdaki maddelere ait ayrıntılı bilgiler Tablo 19'da verilmektedir.

Tablo 19.
Cinsiyet lerine Göre Öğrencilerin, Öğretmenlerinin Mesleki
Özelliklerinin, Kendi Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama
Derecelerinin Oransal Dağılımı

SEÇENEKLER									
Öğretmenlerin Mesleki Özellikleri	Grup	Frekans	Hiç Etkilemez	Az Etkiler	Normal Etkiler	Çoğun Etkiler	Bütün Etkiler	Toplam Frekans	CHI-KARE
B17- Öğrencilerin derse ilişkin sorularına gereken önemi verebilme	Kız	F %	1 1.37	8 10.96	13 17.81	15 20.55	36 49.32	73 100.00	χ^2 : 7.944 sd: 4 p<0.05
	Erkek	F %	1 1.47	7 10.29	11 16.18	28 41.18	21 30.88	68 100.00	
	Toplam	F %	2 1.42	15 10.64	24 17.02	43 30.50	57 40.43	141 100.00	
B.18- Ders süresini dersin amacına uygun olacak biçimde etkili kullanabilme	Kız	F %	2 2.74	7 9.59	15 20.55	29 39.73	20 27.40	73 100.00	χ^2 : 4.082 sd: 4 p<0.05
	Erkek	F %	6 8.82	5 7.35	18 26.47	26 38.24	13 19.12	68 100.00	
	Toplam	F %	8 5.67	12 8.51	33 23.40	55 39.01	33 23.40	141 100.00	
B.19- Öğrencilerin olumlu davranışlarını ödüllendirebilme	Kız	F %	5 6.85	0 -	23 31.51	18 24.66	27 36.99	73 100.00	χ^2 : 15.728 sd: 4 p<0.05
	Erkek	F %	12 17.65	8 11.75	14 20.59	18 26.47	16 23.53	68 100.00	
	Toplam	F %	17 12.06	8 5.67	37 26.24	36 25.53	43 30.50	141 100.00	

B.20. Öğrencilerle Sınıf Ortamında İletişim Kurabilme

Kız öğrencilerin % 42.47'si (73 kız öğrenciden 31'i) öğretmenlerin öğrencilerle sınıf ortamında iletişim kurabilmesinin okuldaki akademik başarılarını bütünüyle etkileyeceğini düşünmektedir. Erkek öğrencilerinin % 30.88'i (68 erkek öğrenciden 21'i) çoğunlukla etkileyeceğini düşünmektedir.

Öğretmenlerle öğrenciler arasında sınıf ortamında kurulacak olan iletişim düzeyi öğrencilerin okuldaki akademik başarı düzeyleri ile doğrudan ilişkilidir. Sınıf ortamında öğretmen-öğrenci arasında kurulacak olan sağlıklı bir iletişim öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını arttıracaktır.

Kız ve erkek öğrenciler arasındaki görüş ayrılığı chi-kare testi ile kontrol edilmiş ve 0.05 düzeyinde anlamlılık gözlenmiştir.

B.21. Her Öğrenciye Yeteri Kadar İlgî Gösterebilme

Ankete katılan kız öğrencilerin % 50.68'i (73 öğrenciden 37'si) öğretmenlerin her öğrenciye yeteri kadar ilgi gösterebilmesinin öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını bütünüyle etkileyeceğini düşünmektedir. Erkek öğrencilerin % 27.94'ü çoğunlukla etkileyeceğini düşünmektedir (68 erkek öğrenciden 19'u).

Öğretmenin her öğrencisine yeteri kadar ilgi gösterebilmesi okuldaki akademik başarılarının artmasını sağlayacaktır. Ankete katılan öğrencilerden aldığımız sonuçlar da bu düşüncüyü desteklemektedir.

Kız ve erkek öğrenciler arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmiş ve 0.05 düzeyinde anlamlılık gözlenmiştir.

B.22. Öğrencilerin Ders Süresince İlgisini Canlı Tutabilme

Kız ve erkek öğrencilerin % 46.08'i (73 kız öğrenciden 40'ı, 68 erkek öğrenciden 26'sı) öğretmenlerin öğrencilerin ders süresince ilgisini canlı tutabilmesinin öğrencinin okuldaki akademik başarılarını bütünüyle etkileyeceğini düşünmektedir.

Öğretmenin görevi dersin başında öğrencilerin ilgisini çekmek ve bunu ders boyu sürdürmektir. Bu sayede öğrencilerin başarılarında artış gözlenecektir.

Yine bu bölümde de kız ve erkek öğrenciler arasındaki görüş ayrılığı chi-kare testi ile kontrol edilirken 0.05 düzeyinde anlamlılık gözlenmiştir.

Yukarıda sıraladığımız maddelere ait ayrıntılı bilgiler Tablo 20'de verilmektedir.

Tablo 20.

**Cinsiyetlerine Göre Öğrencilerin, Öğretmenlerinin Mesleki
Özelliklerinin, Kendi Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama
Derecelerinin Oransal Dağılımı**

SEÇENEKLER									
Öğretmenlerin Mesleki Özellikleri	Grup	Fre- kans	Hiç Etki- lemez	Az Etkiler	Normal Etkiler	Çoğun Etkiler	Bütün Etkiler	Toplam Frekans	CHI- KARE
B.20- Öğrenci- lerle sınıf orta- mında iletişim kurabilme	Kız	F %	2 2.74	3 4.11	15 20.55	22 30.14	31 42.47	73 100.00	χ^2 : 6.694 sd: 4 p<0.05
	Erkek	F %	5 7.35	6 8.82	19 27.94	21 30.88	17 25.00	68 100.00	
	Toplam	F %	7 4.96	9 6.38	34 24.11	43 30.50	48 34.04	141 100.00	
B.21- Her öğ- renciye yeteri kadar ilgi gösterebilme	Kız	F %	3 4.11	4 5.49	13 17.81	16 21.92	37 50.68	73 100.00	χ^2 : 10.961 sd: 4 p<0.01
	Erkek	F %	6 8.82	11 16.18	14 20.59	19 27.94	18 26.47	68 100.00	
	Toplam	F %	9 6.38	15 10.64	27 19.15	35 24.82	55 39.01	141 100.00	
B.22- Öğren- cilerin ders süresince ilgi- sini canlı tutabilme	Kız	F %	2 2.74	3 4.11	13 17.81	15 20.55	40 54.79	73 100.00	χ^2 : 5.339 sd: 4 p<0.05
	Erkek	F %	5 7.35	5 7.35	12 17.65	20 29.41	26 38.24	68 100.00	
	Toplam	F %	7 4.36	8 5.67	25 17.73	35 24.82	66 46.8	141 100.00	

B.23. Derslerde Öğrenciyi Öğrenmeye Karşı Gündüleyebilme

Ankete katılan kız öğrencilerin % 39.73'ü (73 kız öğrenciden 29'u) öğretmenlerin derslerde öğrenciyi öğrenmeye karşı gündüleyebilmesinin öğrencilerin okuldaki akademik başarısını bütünüyle etkilediğini düşünmektedir. Erkek öğrenciden % 29.4'ü normal ve çoğunlukla etkilediğini düşünmektedir.

Ankete katılan öğrencilerden alınan sonuçlarda da görüldüğü gibi öğretmenlerin derslerde öğrenciyi öğrenmeye karşı gündüleyebilmesi öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını kesinlikle etkilemektedir.

Kız ve erkek öğrenciler arasında görüş ayrılığı chi-kare testi ile kontrol edilmiş, 0.05 düzeyinde anlamlılık gözlenmiştir.

B.24. Eğitim Etkinliklerinde Demokratik Bir Hava Yaratabilme

Ankete katılan kız öğrencilerden % 39.73'ü (73 kız öğrenciden 29'u), erkek öğrencilerden de % 38.24'ü (68 erkek öğrenciden 26'sı) öğretmenlerin eğitim etkinliklerinde demokratik bir hava yaratabilmesinin öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını bütünüyle etkilediğini düşünmektedir.

Öğretmenin sınıfta demokratik program yaratması önemlidir. Karar ve ilkeleri öğrencilerle birlikte olmaya özen göstermeli, eleştiriye açık olmalıdır. Öğrencilerin istedikleri davranışları kazanmasında her türlü etkinliğe eğitim ortamında fırsat vermelidir. Öğretmenin yapacağı bu türlü bir çalışma öğrencilerin okuldaki akademik başarılarının artmasını sağlayacaktır.

Kız ve erkek öğrenciler arasındaki mevcut görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmiş ve 0.05 düzeyinde anlamlılık gözlenmiştir.

B.25. Derslerde Öğrenci Merkezli Yöntemler Kullanabilme

Ankete katılan kız ve erkek öğrencilerin % 39.72'si (kız öğrencilerin 73'ünden 36'sı, erkek öğrencilerin 68'inden 20'si) öğretmenlerin derslerde öğrenci merkezli yöntemler kullanabilmesinin öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını bütünüyle etkileyeceğini düşünmektedir.

Pek çok gelişmiş ülke eğitim sistemlerinde öğretmen merkezli eğitim yerine öğrenci merkezli eğitimi tercih etmektedir.

Öğrenci merkezli eğitim sisteminde öğrenci ön plandadır. Öğrenci her şeyiyle derse katılım halindedir. Bu durumun sonucu olarak da okuldaki akademik başarıları yüksek seviyede olacaktır.

Kız ve erkek öğrenciler arasındaki görüş ayrılığı chi-kare testi ile kontrol edilmiş, 0.01 düzeyde anlamlılık gözlenmektedir.

Yukarıdaki maddelere ait ayrıntılı bilgiler Tablo 21'de verilmektedir.

Tablo 21.

Cinsiyetlerine Göre Öğrencilerin, Öğretmenlerinin Mesleki Özelliklerinin, Kendi Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama Derecelerinin Oransal Dağılımı

SEÇENEKLER									
Öğretmenlerin Mesleki Özellikleri	Grup	Frekans	Hiç Etkilemez	Az Etkiler	Normal Etkiler	Çoğun Etkiler	Bütün Etkiler	Toplam Frekans	CHI-KARE
B.23- Derslerde öğrenciyi öğrenmeye karşı güdüleyebilme	Kız	F %	4 5.48	6 3.22	12 16.44	22 30.14	29 39.73	73 100.00	χ^2 : 6.274 sd: 4 p<0.05
	Erkek	F %	7 10.29	4 5.88	20 29.41	20 29.41	17 25.00	68 100.00	
	Toplam	F %	11 7.80	10 7.09	32 22.70	42 29.79	46 32.62	141 100.00	
B.24- Eğitim etkinliklerinde demokratik bir hava yaratabilme	Kız	F %	6 8.22	12 16.44	15 20.55	11 15.07	29 39.73	73 100.00	χ^2 : 8.666 sd: 4 p<0.05
	Erkek	F %	9 13.24	2 2.94	15 22.06	16 23.53	26 38.24	68 100.00	
	Toplam	F %	15 10.64	14 9.93	30 21.28	27 19.15	55 39.01	141 100.00	
B.25- Derslerde öğrenci merkezli yöntemler kullanabilme	Kız	F %	4 5.48	7 9.59	19 26.03	7 9.59	36 49.32	73 100.00	χ^2 : 10.972 sd: 4 p<0.05
	Erkek	F %	10 14.71	7 10.29	15 22.06	16 23.53	20 29.41	68 100.00	
	Toplam	F %	14 9.93	14 9.93	34 24.11	23 16.31	56 39.72	141 100.00	

B.26. Dersine İlişkin Test Sorularını Tekniğine Uygun Hazırlayabilme

Ankete katılmış olan kız öğrencilerin (toplam 73 öğrenciden 23'ü) % 31.51'i öğretmenlerin dersine ilişkin test sorularını tekniğine uygun olarak hazırlayabilmesinin öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını çoğunlukla etkilediğini düşünürken erkek öğrencilerin % 33.82'si (toplam 68 öğrenciden 23'ü) normal olarak etkilediğini düşünmektedir.

Araştırmamızın başında akademik başarı kavramı okulda okutulan derslerde geliştirilen ve öğretmenlerce takdir edilen notlarla test puanlarıyla ya da her ikisi ile belirlenen beceriler ya da kazanılan bilgiler olarak ifade edilmektedir. Bu ifadeden yola çıkarak akademik başarının test puanlarıyla tespit edildiği görülmektedir.

Öğretmenlerin hazırlayacağı test sorularının tekniğine uygun olarak hazırlanması bu bakımdan önem arz etmektedir.

Kız ve erkek öğrenciler arasındaki görüş ayrılığı chi-kare testi ile kontrol edilirken, 0.05 düzeyinde anlamlılık gözlenmiştir.

B.27. Sınav Sorularını Tüm Öğrencilerin Anlayacağı Biçimde Hazırlayabilme

Kız ve erkek öğrencilerin % 34.04'ü (toplam 73 kız öğrenciden 27'si, toplam 68 erkek öğrenciden 68'i) öğretmenlerin sınav sorularını tüm öğrencilerin anlayacağı biçimde hazırlayabilmesinin öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını çoğunlukla etkileyeceğini düşünmektedir.

Kız ve erkek öğrenciler arasındaki görüş ayrılığı chi-kare testi ile kontrol edilmiş ve 0.05 düzeyde anlamlılık gözlenmiştir.

B.28. Ölçmeyi Yansız ve Güvenilir Olarak Yapabilme

Kız ve erkek öğrencilerin % 32.62'si (toplam 73 kız öğrenciden 27'si, toplam 68 erkek öğrenciden 19'u) öğretmenlerin ölçmeyi yansız ve güvenilir olarak yapabilmesinin öğrencinin okuldaki akademik başarısını çoğunlukla etkileyeceğini düşünmektedir.

Öğretmen tarafından gerçekleştirilecek olan yansız ve güvenilir bir ölçme öğrencilerin okuldaki akademik başarılarının sağlıklı bir biçimde ortaya konmasını sağlayacaktır.

Kız ve erkek öğrencileri arasındaki görüş ayrılığı chi-kare testi ile kontrol edilirken, 0.05 düzeyinde anlamlılık gözlenmektedir.

Yukarıdaki maddelere ilişkin ayrıntılı bilgiler Tablo 22'de verilmektedir.

Tablo 22.
Cinsiyetlerine Göre Öğrencilerin, Öğretmenlerinin Mesleki
Özelliklerinin, Kendi Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama
Derecelerinin Oransal Dağılımı

SEÇENEKLER									
Öğretmenlerin Mesleki Özellikleri	Grup	Frekans	Hiç Etkilemez	Az Etkiler	Normal Etkiler	Çoğun Etkiler	Bütün Etkiler	Toplam Frekans	CHI-KARE
B.26- Dersine ilişkin test sorularını tekniğine uygun hazırlayabilme	Kız	F %	2 2.74	13 17.81	21 28.77	23 31.51	14 19.18	73 100.00	χ^2 : 5.641 sd: 4 p<0.05
	Erkek	F %	7 10.29	6 3.82	23 33.82	20 29.41	12 17.65	68 100.00	
	Toplam	F %	9 6.38	19 13.48	44 31.21	43 30.50	26 18.44	141 100.00	
B.27- Sınav sorularını tüm öğrencilerin anlayacağı biçimde hazırlayabilme	Kız	F %	7 9.59	7 9.59	22 30.14	27 36.99	10 13.70	73 100.00	χ^2 : 5.238 sd: 4 p<0.05
	Erkek	F %	10 14.71	7 10.29	13 19.12	21 30.88	17 25.00	68 100.00	
	Toplam	F %	17 12.06	14 9.93	35 24.82	48 34.04	27 19.15	141 100.00	
B.28- Ölçmeyi yansız ve güvenilir olarak yapabilme	Kız	F %	0 -	9 12.33	16 21.92	27 36.99	21 28.77	73 100.00	χ^2 : 5.565 sd: 4 p<0.05
	Erkek	F %	4 5.88	9 13.24	18 26.47	19 27.94	18 26.47	68 100.00	
	Toplam	F %	4 2.84	18 12.77	34 24.11	46 32.62	39 27.66	141 100.00	

B.29. Sınav Sonuçlarını Öğrenciye En Kısa Zamanda Duyurabilme

Kız öğrencilerin % 34.25'i (toplam 73 kız öğrenciden 25'i) öğretmenlerin sınav sonuçlarını öğrenciye en kısa zamanda duyurabilmesinin öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını çoğunlukla etkileyeceğini düşünmektedir. Toplam 68 erkek öğrenciden % 26.47'si çoğunlukla etkileyeceğini düşünürken, diğer bir % 26.47'si de bütünüyle etkileyeceğini düşünmektedir.

Sınav sonuçlarının öğrenciye en kısa zamanda ulaşması öğrencileri güdüleyici bir rol oynar. Sınav sonucunda düşük puan alan bir öğrenci en kısa zamanda eksikliklerini görüp tamamlar. Daha çabuk başarıya ulaşırlar. Ters durumda ise öğrenci sınav sonucunda elde ettiği başarıyla daha çok çalışma isteği duyar.

Kız ve erkek öğrenciler arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmiş ve 0.05 düzeyde anlamlılık gözlenmiştir.

B.30. Başarıyı Tam Olarak Yansıtacak Notu Verebilme

Kız öğrencilerin % 32.88'i (73 kız öğrenciden 24'ü) öğretmenlerin başarıya tam olarak yansıtacak notu verebilmelerinin öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını normal olarak etkileyeceğini düşünmektedir. Toplam 68 erkek öğrenciden % 27.3'ü normal olarak etkileyeceğini düşünürken, diğer bir % 27.94'ü de çoğunlukla etkileyeceğini düşünmektedir.

Öğrencilerin akademik başarılarının tam olarak ortaya konması açısından öğretmenler tarafından başarıyı tam olarak yansıtacak notun verilmesi gerekmektedir.

Kız ve erkek öğrenciler arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilirken 0.05 düzeyde anlamlılık gözlenmektedir.

B.31. Yetersiz Öğrenmeyi Giderici Önlemler Alabilme

Kız ve erkek öğrencilerin % 35.46'sı (73 kız öğrenciden 29'u ve 68 erkek öğrenciden 21'i) öğretmenlerin yetersiz öğrenmeyi giderici önlemler alabilmelerinin öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını çoğunlukla etkileyeceğini düşünmektedirler.

Gerçekten de öğretmenler tarafından yetersiz öğrenme durumuna karşı alınacak önlemler öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını arttıracaktır.

Kız ve erkek öğrenciler arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilirken 0.05 düzeyde anlamlılık gözlenmiştir.

Yukarıdaki maddelere ait ayrıntılı bilgiler Tablo 23'te verilmektedir.

Tablo 23.

Cinsiyetlerine Göre Öğrencilerin, Öğretmenlerinin Mesleki Özelliklerinin, Kendi Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama Derecelerinin Oransal Dağılımı

SEÇENEKLER									
Öğretmenlerin Mesleki Özellikleri	Grup	Frekans	Hiç Etkilemez	Az Etkiler	Normal Etkiler	Çoğun Etkiler	Bütün Etkiler	Toplam Frekans	CHI-KARE
B.29- Sınav sonuçlarını öğrenciye en kısa zamanda duyurabilme	Kız	F %	1 1.37	11 15.07	14 19.18	25 34.25	22 30.14	73 100.00	χ^2 : 6.203 sd: 4 p<0.05
	Erkek	F %	7 10.29	9 13.24	16 23.53	18 26.47	18 26.47	68 100.00	
	Toplam	F %	8 5.67	20 14.18	30 21.28	43 30.50	40 28.37	141 100.00	
B.30- Başarıyı tam olarak yansıtabilecek notu verebilme	Kız	F %	2 2.74	8 10.96	24 32.88	16 21.92	23 31.51	73 100.00	χ^2 : 5.694 sd: 4 p<0.05
	Erkek	F %	7 10.29	9 13.24	19 27.94	19 27.94	14 20.59	68 100.00	
	Toplam	F %	9 6.38	17 12.06	43 30.50	35 24.82	37 26.24	141 100.00	
B.31- Yetersiz öğrenmeyi giderici önlemler alabilme	Kız	F %	0 -	12 16.44	16 21.92	29 39.73	16 21.92	73 100.00	χ^2 : 7.792 sd: 4 p<0.05
	Erkek	F %	6 8.82	9 13.24	18 26.47	21 30.88	14 20.59	68 100.00	
	Toplam	F %	6 4.26	21 14.89	34 24.11	50 35.46	30 21.28	141 100.00	

Öğretmenlerin kişisel ve mesleki özelliklerinin öğrencilerin okudukları lise baz alınarak okuldaki akademik başarıları üzerindeki etkilerinin incelenmesi.

4.C. Okul Türlerine Göre Öğrencilerin, Öğretmenlerinin Kişilik Özelliklerinin, Kendi Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Nasıl Algıladıklarının Ortaya Konması

Bu bölüm altında sırasıyla öğretmenlerin kişilik özellikleri ve okul türlerine göre öğrencilerin, öğretmenlerinin kişilik özelliklerinin, kendi akademik başarıları üzerindeki etkilerini algılama dereceleri verilmiştir.

C.1. Ruh Beden Yapısı Bakımından Sağlıklı Olma

Ankete katılan toplam 40 genel lise öğrencisinden 10'u (çoğunluğu) % 25.00, öğretmenlerin ruh beden yapısı bakımından sağlıklı olmalarını öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını çoğunlukla etkilediğini düşünmektedir. Yine toplam 40 meslek lisesi öğrencisinden 12'si (çoğunluk) % 30.00'u az ve normal etkilediğini düşünürken, 39 teknik lise öğrencisinden 10'u (çoğunluk) % 25.64'ü çoğunlukla etkilediğini düşünmektedir. 23 özel lise öğrencisinden 10'u % 43.48'i bütünüyle etkilediğini düşünmektedir.

Öğretmenlerin ruh beden yapısı bakımından sağlıklı olmasının öğrencilerin okuldaki başarılarını en çok etkilediğini düşünen öğrenci grubu özel lise öğrencisi grubu içinde yer almaktadır.

Öğrenci grupları arasındaki görüş ayrılığı chi-kare testi ile kontrol edilmiştir ve 0.05 düzeyde anlamlılık gözlenmiştir.

C.2. Hoşgörölü Olma

Genel lise öğrencilerinden 16'sı (çoğunluğu) % 40.00'ı öğretmenlerin hoşgörölü olmasının öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını bütünüyle etkilediğini düşünürken, meslek lisesi öğrencilerinin % 43.59'u (17'si) çoğunlukla etkilediğini düşünürken özel lise öğrencilerinden % 39.13'ü (9'u) bütünüyle etkilediğini düşünmektedir.

Öğrenci grupları arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmekte ve 0.05 düzeyde anlamlılık gözlenmiştir.

C.3. Akıcı Bir Konuşmaya Sahip Olma

Genel lise öğrencilerinden % 45.00'i (18'i) öğretmenlerin akıcı bir konuşmaya sahip olmasının öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını bütünüyle etkilediğini düşünürken, meslek lisesi öğrencilerinden % 32.50'si (13'ü) çoğunlukla etkileyeceğini düşünmektedir. Teknik lise öğrencilerinden % 36.84'ü (14'ü) bütünüyle etkilediğini düşünürken, özel lise öğrencilerinin % 26.09'u (8'i) normal olarak etkilediğini düşünmektedir.

Öğretmenlerin akıcı bir konuşmaya sahip olması öğrencilerin verdikleri cevaplarda da görüldüğü gibi okuldaki akademik başarılarını kesinlikle etkilemektedir.

Öğrenci grupları arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmekte ve 0.05 düzeyde anlamlılık gözlenmektedir.

Yukarıdaki maddelere ait ayrıntılı bilgiler Tablo 24'de verilmektedir.

Tablo 24.

**Okul Türlerine Göre Öğrencilerin, Öğretmenlerinin Kişilik Özelliklerinin,
Kendi Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama Derecelerinin
Oransal Dağılımı**

SEÇENEKLER									
Öğretmenlerin Mesleki Özellikleri	Grup	Fre-kans	Hiç Etki-lemez	Az Etkiler	Normal Etkiler	Çoğun Etkiler	Bütün Etkiler	Toplam Frekans	CHI-KARE
C.1- Ruh beden yapısı bakımından sağlıklı olma	Genel Lise	F %	6 15.00	9 22.50	9 22.50	10 25.00	6 15.00	40 100.00	χ^2 : 18.876 sd: 12 p<0.05
	Meslek Lisesi	F %	6 15.00	12 30.00	12 20.00	5 12.50	5 12.50	40 100.00	
	Teknik Lisesi	F %	6 15.38	7 17.95	8 20.51	10 25.64	8 20.51	39 100.00	
	Özel Lise	F %	1 4.35	8 34.78	3 13.04	1 4.35	10 43.48	23 100.00	
	Toplam	F %	19 13.38	36 25.35	32 22.54	26 18.31	29 20.42	142 100.00	
C.2- Hoşgörülü olma	Genel Lise	F %	4 10.00	4 10.00	7 17.50	9 22.50	16 40.00	40 100.00	χ^2 : 13.204 sd: 12 p<0.05
	Meslek Lisesi	F %	4 10.00	2 5.00	3 7.50	14 35.00	17 42.50	40 100.00	
	Teknik Lisesi	F %	5 12.82	4 10.26	6 15.38	17 43.59	7 17.95	39 100.00	
	Özel Lise	F %	1 4.35	1 4.35	6 26.09	6 26.09	9 39.13	23 100.00	
	Toplam	F %	14 9.86	11 7.75	22 15.49	46 32.39	49 34.51	142 100.00	
C.3- Akıcı bir konuşmaya sahip olma	Genel Lise	F %	6 15.00	4 10.00	5 12.50	7 17.50	18 45.00	40 100.00	χ^2 : 17.186 sd: 12 p<0.05
	Meslek Lisesi	F %	3 7.50	2 5.00	12 30.00	13 32.50	10 25.00	40 100.00	
	Teknik Lisesi	F %	1 2.63	6 15.79	6 15.79	11 28.35	14 36.84	38 100.00	
	Özel Lise	F %	3 13.04	1 4.35	8 34.78	6 26.09	5 21.74	23 100.00	
	Toplam	F %	13 9.22	13 9.22	31 21.99	37 26.24	47 33.33	141 100.00	

C.4. Enerjik Olma

Genel lise öğrencilerinin çoğunluk olarak % 25.00'i (10'u) öğretmenlerin enerjik olmalarının öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını hiç etkilemediğini düşünürken, meslek lisesi öğrencilerinin % 35.00'i (14'ü) bütünüyle etkilediğini düşünürken, teknik lise öğrencilerinden % 25.64'ü (10'u) az etkilediğini düşünmekte, özel lise öğrencilerinin % 30.43'ü (7'si) de normal olarak etkilediğini düşünmektedir.

Öğrenci grupları arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilirken 0.05 düzeyde anlamlılık gözlenmiştir.

C.5. Duygusal Yönden Olgun Olma

Genel lise öğrencilerinden % 32.50'si (13'ü) öğretmenlerin duygusal yönden olgun olmasının öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını normal olarak etkileyeceğini düşünürken meslek lisesi öğrencilerinin % 27.50'si (11'i) çoğunlukla etkileyeceğini düşünmektedir. Teknik lise öğrencilerinin % 35.90'ı (14'ü) normal olarak etkileyeceğini düşünürken, özel lise öğrencilerinin % 26.09'u (6'sı) da hiç veya normal olarak etkileyeceğini düşünmektedir.

Öğrenci grupları arasındaki görüş ayrılığı chi-kare testi ile kontrol edilmekte ve 0.05 düzeyde anlamlılık gözlenmektedir.

C.6. Zeki Olma

Ankete katılmış olan genel lise öğrencilerinden çoğunluk olarak % 35.00'i (14'ü), meslek lisesi öğrencilerinden % 45.00'i (18'i), teknik lise öğrencilerinden % 33.33'ü (13'ü), özel lise öğrencilerinden % 39.13'ü (9'u) öğretmenlerin zeki olmalarının öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını bütünüyle etkilediğini düşünmektedir.

C.7. İnsan Sever, Arkadaş, "Bizden Biri" Olma

Genel lise öğrencilerinden çoğunluk olarak % 50.00'si (20'si), meslek lisesi öğrencilerinin % 55.00'i (22'si), teknik lise öğrencilerinin % 46.15'i (18'i), özel lise öğrencilerinin % 47.83'ü (11'i) öğretmenlerin insan sever, arkadaş, "bizden biri" olmasının öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını bütünüyle etkilediğini düşünmektedir.

Bu sayısal sonuçlardan da anlaşılacağı gibi öğretmenlerin öğrencilere karşı arkadaşça davranması öğrencilerin başarılarında büyük çapta etkili olmaktadır. Bu yüzden öğretmenlerimize büyük iş düşmektedir.

Öğrenci grupları arasındaki görüş ayrılığı chi-kare testi ile kontrol edilmekte ve 0.05 düzeyde anlamlılık gözlenmektedir.

C.8. Saygın Olma

Genel lise öğrencilerinden çoğunluk olarak % 42.50'si (17'si) öğretmenlerin saygın olmasının öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını bütünüyle etkileyeceğini düşünürken, meslek lisesi öğrencilerinin % 37.50'si (15'i) de bütünüyle etkileyeceğini düşünmektedir. Teknik lisesi öğrencilerinden % 38.46'sı (15'i) çoğunlukla etkileyeceğini düşünürken, özel lise öğrencilerinden % 39.13'ü (9'u) de bütünüyle etkileyeceğini düşünmektedir.

Öğrenci grupları arasındaki görüş ayrılığı chi-kare testi ile kontrol edilmekte ve 0.05 düzeyde anlamlılık gözlenmektedir.

Yukarıdaki maddelere ait ayrıntılı bilgiler Tablo 26'da verilmektedir.

Tablo 26.

**Okul Türlerine Göre Öğrencilerin, Öğretmenlerinin Kişilik Özelliklerinin,
Kendi Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama Derecelerinin
Oransal Dağılımı**

SEÇENEKLER									
Öğretmenlerin Mesleki Özellikleri	Grup	Fre- kans	Hiç Etki- lemez	Az Etkiler	Normal Etkiler	Çoğun Etkiler	Bütün Etkiler	Toplam Frekans	CHI- KARE
C.7- İnsan sever, arkadaş "bizden biri" olma	Genel	F	3	4	3	10	20	40	χ^2 : 6.565 sd: 12 p<0.05
	Lise	%	7.50	10.00	7.50	25.00	50.00	100.00	
	Meslek	F	4	3	6	5	22	40	
	Lisesi	%	10.00	7.50	15.00	12.50	55.00	100.00	
	Teknik	F	2	4	4	11	18	39	
	Lisesi	%	5.13	10.26	10.26	28.21	46.15	100.00	
C.8- Saygın olma	Özel	F	3	3	1	5	11	23	χ^2 : 14.383 sd: 12 p<0.05
	Lise	%	13.04	13.04	4.35	21.74	47.83	100.00	
	Toplam	F	12	14	14	31	71	142	
		%	8.45	9.86	9.86	21.83	50.00	100.00	
	Genel	F	7	2	5	9	17	40	
	Lise	%	17.50	5.00	12.50	22.50	42.50	100.00	
C.8- Saygın olma	Meslek	F	3	6	5	11	15	40	χ^2 : 14.383 sd: 12 p<0.05
	Lisesi	%	7.50	15.00	12.50	27.50	37.50	100.00	
	Teknik	F	1	3	7	15	13	39	
	Lisesi	%	2.56	7.69	17.95	38.46	33.33	100.00	
	Özel	F	2	0	6	6	9	23	
	Lise	%	8.70	-	26.09	26.09	39.13	100.00	
	Toplam	F	13	11	23	41	54	142	
		%	9.15	7.75	16.20	28.87	38.03	100.00	

C.9. Liderlik Yapabilme

Ankete katılan genel lise öğrencilerinden % 25.00'i (10'u) öğretmenlerin liderlik yapabilme özelliğine sahip olmalarının öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını hiç etkilendiğini düşünürken, meslek lisesi öğrencilerinden % 35.00'i (14'ü) de normal olarak etkilediğini düşünmektedir. Yine aynı şekilde teknik lise öğrencilerinden % 43.59'u (17'si) ve özel lise öğrencilerinden % 30.43'ü (7'si) normal olarak etkilediğini düşünmektedir.

Liderlik yapabilme özelliğine sahip bir öğretmen öğrencilerini istediği gibi yönlendirip akademik başarılarının artırılmasında büyük rol oynayabilecektir.

Bu madde çerçevesinde öğrenciler arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmekte ve 0.05 düzeyinde anlamlılık gözlenmektedir.

C.10. Güvenilir Olma

Ankete katılan genel lise öğrencilerinden % 25.00'i (10'u) öğretmenlerin güvenilir olmasının öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını çoğunlukla etkileyeceğini düşünürken, meslek lisesi öğrencilerinden % 45.00 (18'i) bütünüyle etkileyeceğini düşünmektedir. Teknik lise öğrencilerinden % 48.72'si (19'u) çoğunlukla etkileyeceğini düşünürken, özel lise öğrencilerinden % 43.28'i (10'u) ise bütünüyle etkileyeceğini düşünmektedir.

Öğrenciler sevdikleri ve güven duydukları öğretmenlerinin yanında rahata huzura kavuşurlar. Onlar tarafından beğenilmek, sevmek arzusu duyarlar. Her bakımdan onların istedikleri bir varlık haline gelmeye uğraşır. Derslerine çalışır. Ödevlerini zamanında ve elinden geldiği kadar en iyi şekilde yapmaya çaba gösterirler. Böylece istenilen akademik başarıya ulaşmış olurlar.

Öğrenciler arasındaki görüş ayrılığı chi-kare ile kontrol edilmektedir ve 0.05 düzeyde anlamlılık gözlenmektedir.

Yukarıdaki maddelere ait ayrıntılı bilgiler Tablo 27'de verilmektedir.

Tablo 27.

**Okul Türlerine Göre Öğrencilerin, Öğretmenlerinin Kişilik Özelliklerinin,
Kendi Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama Derecelerinin
Oransal Dağılımı**

SEÇENEKLER									
Öğretmenlerin Mesleki Özellikleri	Grup	Fre- kans	Hiç Etki- lemez	Az Etkiler	Normal Etkiler	Çoğun Etkiler	Bütün Etkiler	Toplam Frekans	CHI- KARE
C.9- Liderlik yapabilme	Genel	F	10	8	9	6	7	40	χ^2 : 8.204 sd: 12 p<0.05
	Lise	%	25.00	20.00	22.50	15.00	17.50	100.00	
	Meslek	F	7	5	14	8	6	40	
	Lisesi	%	17.50	12.50	35.00	20.00	15.00	100.00	
	Teknik	F	7	6	17	7	2	39	
	Lisesi	%	17.95	15.38	43.59	17.95	5.13	100.00	
C.10- Güveni- liir olma	Özel	F	4	3	7	4	5	23	χ^2 : 23.478 sd: 12 p<0.05
	Lise	%	17.39	13.04	30.43	17.39	21.74	100.00	
	Toplam	F	28	22	47	25	20	142	
		%	19.72	15.49	33.10	17.61	14.08	100.00	
	Genel	F	7	6	8	10	9	40	
	Lise	%	17.50	15.00	20.00	25.00	22.50	100.00	
C.10- Güveni- liir olma	Meslek	F	3	4	7	8	18	40	χ^2 : 23.478 sd: 12 p<0.05
	Lisesi	%	7.50	10.00	17.50	20.00	45.00	100.00	
	Teknik	F	3	1	8	19	8	39	
	Lisesi	%	7.69	2.56	20.51	48.72	20.51	100.00	
	Özel	F	0	2	7	4	10	23	
	Lise	%	-	8.70	30.43	17.39	43.48	100.00	
C.10- Güveni- liir olma	Toplam	F	13	13	30	41	45	142	χ^2 : 23.478 sd: 12 p<0.05
		%	9.15	9.15	21.13	28.87	31.69	100.00	

C.11. Kendine Güveni Olma

Genel lise öğrencilerinden % 35.00'i (14'ü) öğretmenlerin kendine güvenli olmasının öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını hiç etkilemediğini düşünürken, meslek lisesi öğrencilerinin % 30.00'u (12'si) normal ve çoğunlukla etkilediğini düşünürken, özel lise öğrencilerinin % 30.43'ü (7'si) normal ve çoğunlukla etkilediğini düşünmektedir.

Öğretmenlerin kişisel özelliklerinden "kendine güveni olma" özelliğinin öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını çok fazla etkilemediği görülmüştür.

Öğrenciler arasındaki görüş ayrılığı chi-kare testi ile kontrol edilmekte ve 0.001 düzeyde anlamlılık gözlenmektedir.

C.12. Becerikli Olma

Genel lise öğrencilerinden % 35.00'i (14'ü) öğretmenlerin becerikli olmasının, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını hiç etkilemediğini düşünürken, meslek lisesi öğrencilerinin % 37.50'si (15'i) çoğunlukla etkileyeceğini düşünmektedir. Meslek lisesi öğrencilerinin % 38.46'sı (15'i) bütünüyle etkileyeceğini düşünürken, özel lise öğrencilerinin % 30.43'ü (7'si) de çoğunlukla etkileyeceğini düşünmektedir.

Genel lise öğrencilerinin dışındaki, diğer lise grubu öğrencileri, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarında, bu kişisel özelliğin etkili olacağını düşünmektedirler.

Öğrenci grupları arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmekte ve 0.001 düzeyde anlamlılık gözlenmektedir.

Yukarıdaki maddelere ait ayrıntılı bilgiler Tablo 28'de verilmektedir.

Tablo 28.

Okul Türlerine Göre Öğrencilerin, Öğretmenlerinin Kişilik Özelliklerinin, Kendi Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama Derecelerinin Oransal Dağılımı

SEÇENEKLER									
Öğretmenlerin Mesleki Özellikleri	Grup	Frekans	Hiç Etkilemez	Az Etkiler	Normal Etkiler	Çoğun Etkiler	Bütün Etkiler	Toplam Frekans	CHI-KARE
C.11- Kendine güveni olma	Genel	F	14	5	10	3	8	40	χ^2 : 29.069 sd: 12 p<0.05
	Lise	%	35.00	12.50	25.00	7.50	20.00	100.00	
	Meslek	F	3	2	12	12	11	40	
	Lisesi	%	7.50	5.00	30.00	30.00	27.50	100.00	
	Teknik	F	2	7	6	15	9	39	
	Lisesi	%	5.13	17.95	15.38	38.46	23.08	100.00	
	Özel	F	4	3	7	7	2	23	
C.12- Becerikli olma	Lise	%	17.39	13.04	30.43	30.43	8.70	100.00	χ^2 : 24.491 sd: 12 p<0.001
	Toplam	F	23	17	35	37	30	142	
		%	16.20	11.97	24.65	26.06	21.13	100.00	
	Genel	F	14	4	8	8	6	40	
	Lise	%	35.00	10.00	20.00	20.00	15.00	100.00	
	Meslek	F	7	2	8	15	8	40	
	Lisesi	%	17.50	5.00	20.00	37.50	20.00	100.00	
C.12- Becerikli olma	Teknik	F	2	7	4	11	15	39	χ^2 : 24.491 sd: 12 p<0.001
	Lisesi	%	5.13	17.95	10.26	28.21	38.46	100.00	
	Özel	F	2	5	4	7	5	23	
	Lise	%	8.70	21.74	17.39	30.43	21.74	100.00	
	Toplam	F	25	18	24	41	34	142	
		%	17.61	12.68	16.90	28.87	23.94	100.00	

C.13. Neşeli ve Şakacı Olma

Genel lise öğrencilerinden % 37.50'si (40 öğrenciden 15'i) öğretmenlerin neşeli ve şakacı olmasının öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını bütünüyle etkilediğini düşünürken, meslek lisesi öğrencilerinden % 32.50'si (13'ü) çoğunlukla etkilediğini düşünmektedir. Teknik lise öğrencilerinden % 33.33 (13'ü) bütünüyle etkilediğini düşünmekte, özel lise öğrencilerinden % 30.43'ü (7'si) de çoğunlukla etkilediğini düşünmektedir.

Öğrenciler arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmekte ve 0.05 düzeyde anlamlılık gözlenmektedir.

C.14. Öğrencilerle İşbirliği İçinde Çalışabilme

Genel lise öğrencilerinden % 50.00'si (20 öğrenci) ve meslek lisesi öğrencilerinden de % 42.50'si (17'si) öğretmenlerin öğrencilerle işbirliği içinde çalışabilmesinin öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını bütünüyle etkilediğini düşünürken, teknik lise öğrencilerinin % 43.59'u (17'si) çoğunlukla etkilediğini düşünmekte ve özel lise öğrencilerinin % 39.13'ü (9'u) da bütünüyle etkilediğini düşünmektedir.

Öğrencilerin öğretmenleriyle işbirliği içinde çalışması öğrencileri güdüleyici bir rol oynarken onların akademik başarılarının artırılmasını sağlar.

Bu madde dahilinde öğrenciler arasındaki görüş ayrılığı chi-kare testi ile kontrol edilirken 0.05 düzeyde anlamlılık gözlenmektedir.

C.15. Sınıf İçi Etkinliklerle İlgili Kararların Verilmesinde Öğrenci Katılımını Sağlayabilme

Genel lise öğrencilerinden % 30'u ve meslek lisesi öğrencilerinden de % 35.50'si öğretmenlerin sınıf içi etkinliklerle ilgili kararların verilmesinde öğrenci katılımı sağlayabilmesinin öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını bütünüyle etkilediğini düşünmektedirler.

Teknik lise öğrencilerinden % 38.46'sı ve özel lise öğrencilerinden % 30.43'ü çoğunlukla etkilediğini düşünmektedir.

Öğrenciyi ön plana çıkaran eğitim sistemi son yıllarda en çok tercih edilen eğitim sistemidir.

Öğretmenlerin ders anlatım sırasında kullanacakları yön temin tespiti sırasında kararın öğrencilere bırakılması öğrencilerin dersteki verimlerini arttırıp akademik başarılarının oluşmasını sağlayacaktır.

Öğrenciler arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilirken 0.05 düzeyde anlamlılık gözlenmektedir.

Yukarıdaki maddelere ilişkin ayrıntılı bilgiler Tablo 29'da verilmektedir.

Tablo 29.

Okul Türlerine Göre Öğrencilerin, Öğretmenlerinin Kişilik Özelliklerinin, Kendi Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama Derecelerinin Oransal Dağılımı

SEÇENEKLER									
Öğretmenlerin Mesleki Özellikleri	Grup	Frekans	Hiç Etkilemez	Az Etkiler	Normal Etkiler	Çoğun Etkiler	Bütün Etkiler	Toplam Frekans	CHI-KARE
C.13- Neşeli ve şakacı olma	Genel Lise	F %	4 10.00	3 7.50	6 15.00	12 30.00	15 37.50	40 100.00	χ^2 : 9.148 sd: 12 p<0.05
	Meslek Lisesi	F %	6 15.00	4 10.00	5 12.50	13 32.50	12 30.00	40 100.00	
	Teknik Lisesi	F %	1 2.56	3 7.69	12 30.77	10 25.64	13 33.33	39 100.00	
	Özel Lise	F %	3 13.04	3 13.04	4 17.39	7 30.43	6 26.09	23 100.00	
	Toplam	F %	14 9.86	13 9.15	27 19.01	42 29.58	46 32.39	142 100.00	
C.14- Öğrencilerle işbirliği içinde çalışabilme	Genel Lise	F %	3 7.50	2 5.00	4 10.00	11 27.50	20 50.00	40 100.00	χ^2 : 16.714 sd: 12 p<0.05
	Meslek Lisesi	F %	4 10.00	4 10.00	7 17.50	8 20.00	17 42.50	40 100.00	
	Teknik Lisesi	F %	1 2.56	3 7.69	4 10.26	17 43.59	14 35.90	39 100.00	
	Özel Lise	F %	0 -	6 26.09	2 8.70	6 26.09	9 39.13	23 100.00	
	Toplam	F %	8 5.63	15 10.56	17 11.97	42 29.58	60 42.25	142 100.00	
C.15- Sınıf içi etkinliklerle ilgili kararların verilmesinde öğrenci katılımı sağlayabilme	Genel Lise	F %	1 2.50	5 12.50	10 25.00	12 30.00	12 30.00	40 100.00	χ^2 : 10.344 sd: 12 p<0.05
	Meslek Lisesi	F %	5 12.50	4 10.00	7 17.50	9 22.50	15 37.50	40 100.00	
	Teknik Lisesi	F %	2 5.13	4 10.26	4 10.26	15 38.46	14 35.30	39 100.00	
	Özel Lise	F %	1 4.35	5 21.74	4 17.39	7 30.43	6 26.09	23 100.00	
	Toplam	F %	9 6.34	18 12.68	25 17.61	43 30.28	47 33.10	142 100.00	

C.16. Sınıf Dışı Etkinliklerle İlgili Kararların Verilmesinde Öğrenci Katılımını Sağlayabilme

Genel lise öğrencilerinden % 25.00'i (10'u) öğretmenlerin sınıf dışı etkinliklerle ilgili kararların verilmesinde öğrenci katılımını sağlayabilmesinin öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını normal ve çoğunlukla etkilediğini düşünürken meslek lisesi öğrencilerinin % 27.50'si (11'i) de çoğunlukla etkilediğini düşünmektedir. Teknik lise öğrencilerinin % 30.77'si (12'si) normal olarak etkilediğini düşünürken özel lise öğrencilerinin % 31.82'si (7'si) de çoğunlukla etkilediğini düşünmektedir.

Sınıf içi etkinliklerde olduğu gibi sınıf dışı etkinlikler de olduğu gibi sınıf dışı etkinliklerle ilgili kararların verilmesinde öğrenci katılımının sağlanması öğrencileri güdüleyici ve başarıya götürücü bir durum yaratmaktadır.

Öğrenciler arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmekte, 0.05 düzeyde anlamlılık gözlenmektedir.

C.17. Öğrencilerin Eğitsel Sorunlara Olduğu Kadar Kişisel Sorunlarının Çözümünde de Rehberlik Edebilme

Genel lise öğrencilerinden % 32.50'si (13'ü) öğretmenlerin öğrencilerin eğitsel sorunlarına olduğu kadar kişisel sorunlarının çözümünde akademik başarılarını bütünüyle etkilediğini düşünürken, mesleki lise öğrencilerinden % 35.00'i (14'ü) çoğunlukla etkilediğini düşünmektedir. Teknik lise öğrencilerinden % 43.59'u (17'si) bütünüyle etkilediğini düşünürken, özel lise öğrencilerinden % 34.78'i (8'i) de bütünüyle etkilediğini düşünmektedir.

Öğrencilerin kişisel sorunlarının dolaylı ya da dolaysız olarak okul başarılarını etkileyeceği bilinen bir gerçektir, Öğretmenlerin ve eğitim

kurumlarının temel sorumluluklarından birisi de bu tür sorunların çözümünde öğrenciye etkili bir biçimde yardım etmektir. Öğrenciler arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmektedir ve 0.05 düzeyde anlamlılık gözlenmektedir.

C.18. Öğrencilerce Düzenlenen Akademik ya da Sosyal Etkinliklere İlgili Gösterebilme

Genel lise öğrencilerinden % 45.00'i (18'i) öğretmenlerin öğrencilerce düzenlenen akademik ya da sosyal etkinliklere ilgi gösterebilmesinin öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını çoğunlukla etkileyeceğini düşünürken, meslek lisesi öğrencilerinin % 40.00'i (16'sı) da normal olarak etkileyeceğini düşünmektedir. Teknik lise öğrencilerinden % 41.03'ü (16'sı) çoğunlukla etkileyeceğini düşünürken, özel lise öğrencilerinden % 34.78'i (8'i) de az etkileyeceğini düşünmektedir.

Öğretmenlerin öğrencilerce düzenlenen akademik ve sosyal etkinliklere karşı gösterecek oldukları ilgi, öğrencileri motive edici, güdüleyici bir rol oynamaktadır. Dolayısıyla bu durumun bir uzantısı olarak öğrencilerin akademik başarılarında artış gözlenecektir.

Öğrenci grupları arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmekte ve 0.001 düzeyde anlamlılık gözlenmektedir.

Yukarıdaki maddelere ilişkin ayrıntılı bilgiler Tablo 30'da verilmektedir.

Tablo 30.

**Okul Türlerine Göre Öğrencilerin, Öğretmenlerinin Kişilik Özelliklerinin,
Kendi Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama Derecelerinin
Oransal Dağılımı**

SEÇENEKLER									
Öğretmenlerin Mesleki Özellikleri	Grup	Frekans	Hıç Etkilemez	Az Etkiler	Normal Etkiler	Çoğun Etkiler	Bütün Etkiler	Toplam Frekans	CHI-KARE
C.16- Sınıf dışı etkinliklerle ilgili kararların verilmesinde öğrenci katılımını sağlayabilme	Genel Lise	F %	9 22.50	5 12.50	10 25.00	10 25.00	6 15.00	40 100.00	χ^2 : 15.037 sd: 12 p<0.05
	Meslek Lisesi	F %	5 12.50	7 17.50	8 20.00	11 24.80	9 12.50	40 100.00	
	Teknik Lisesi	F %	1 2.56	5 12.82	12 30.77	11 25.64	11 28.21	30 100.00	
	Özel Lise	F %	2 9.09	7 31.82	3 13.64	7 31.82	3 13.64	22 100.00	
	Toplam	F %	17 12.06	24 17.02	33 23.40	38 26.95	29 20.57	141 100.00	
C.17- Öğrencilerin eğitsel sorunlara olduğu kadar kişisel sorunların çözümünde de rehberlik edebilme	Genel Lise	F %	8 20.00	3 7.50	8 20.00	8 20.00	13 32.50	40 100.00	χ^2 : 15.550 sd: 12 p<0.05
	Meslek Lisesi	F %	6 15.00	4 10.00	6 15.00	14 35.00	10 25.00	40 100.00	
	Teknik Lisesi	F %	1 2.56	1 2.56	7 17.95	13 33.33	17 43.59	39 100.00	
	Özel Lise	F %	1 4.35	4 17.39	5 21.74	5 21.74	8 34.78	23 100.00	
	Toplam	F %	16 11.27	12 8.45	26 18.31	40 28.17	48 33.80	142 100.00	
C.18- Öğrencilerce düzenlenen akademik ya da sosyal etkinliklere ilgi gösterebilme	Genel Lise	F %	6 15.00	5 12.50	7 17.50	18 45.00	4 10.00	40 100.00	χ^2 : 27.173 sd: 12 p<0.001
	Meslek Lisesi	F %	5 12.50	4 10.00	16 40.00	10 25.00	5 12.50	40 100.00	
	Teknik Lisesi	F %	1 2.56	4 10.26	9 23.08	16 41.03	9 23.08	39 100.00	
	Özel Lise	F %	1 4.35	8 34.78	6 26.09	2 8.70	6 26.09	23 100.00	
	Toplam	F %	13 9.15	21 14.79	38 26.76	46 32.39	24 16.90	142 100.00	

4.D. Okul Türlerine Göre Öğrencilerin, Öğretmenlerinin Mesleki Özelliklerinin, Kendi Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Nasıl Algıladıklarının Ortaya Konması

Bu bölüm içinde sırasıyla öğretmenlerin mesleki özellikleri ve okul türlerine göre öğrencilerin, öğretmenlerinin mesleki özelliklerinin, kendi akademik başarıları üzerindeki etkilerini algılama dereceleri verilmiştir.

D.1. Dersin Amaçlarını Açıklayabilme

Genel lise öğrencilerinden % 32.50'si (13'ü, toplam 40 öğrenciden) öğretmenlerin dersin amaçlarını açıklayabilmesinin öğrencilerin okudukları akademik başarılarını normal ve çoğunlukla etkileyeceğini düşünürken, meslek lisesi öğrencilerinden % 32.50'si (13'ü) de çoğunlukla etkileyeceğini düşünmektedir. Teknik lise öğrencilerinden % 33.33'ü (13'ü) çoğunlukla etkileyeceğini düşünürken, özel lise öğrencilerinden % 34.78'i (8'i) de normal veya bütünüyle etkileyeceğini düşünmektedir.

Konuya ilişkin tek bir genel amaç dersi işlemek için yeterli değildir. Öğrencinin ders sonunda neleri öğrenmesi isteniyor ve de bekleniyorsa, bunlar ayrıntılı amaçlar biçiminde belirlenmelidir. Açık bir amaç öğretmenin zihninde iyi bir öğretimin sonuçlarını görme olanağı sağlayabileceği gibi öğrencinin zihninde de açık bir anlama sağlayacaktır. Sonuçta akademik başarıda artış gözlenecektir.

Öğrenci grupları arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmekte ve 0.05 düzeyde anlamlılık gözlenmektedir.

D.2. Dersin Konu Alanına Hakim Olabilme

Genel lise öğrencilerinden % 50.00'si (20'si) öğretmenlerin dersin konu alanına hakim olabilmesinin öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını çoğunlukla etkileyeceğini düşünürken, meslek lisesi öğrencilerinin % 40.00'ı (16'sı) normal olarak etkileyeceğini düşünmektedir. Teknik lise öğrencilerinden % 41.03'ü (16'sı) çoğunlukla etkilediğini düşünürken, özel lise öğrencilerinin de % 34.78'i (8'i) bütünüyle etkilediğini düşünmektedir.

Öğretmenlerin dersin konu alanına hakim olması demek öğrencilere sunacağı dersi her yönüyle başarılı bir şekilde sunması demektir.

Öğrenci grupları arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmekte ve 0.05 düzeyde anlamlılık gözlenmektedir.

D.3. Derslerde Konularla İlgili Farklı Bilimsel Görüşlere Yer Verebilme

Genel lise öğrencilerinden % 32.50'si (13'ü) öğretmenlerin derslerde konularla ilgili farklı bilimsel görüşlere yer verebilmesi, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını çoğunlukla etkileyeceğini düşünürken, meslek lisesi öğrencilerinin % 47.50'si (19'u) normal olarak etkileyeceğini düşünmektedir. Teknik lisesi öğrencilerinden % 41.03'ü (16'sı) çoğunlukla etkileyeceğini düşünürken, özel lise öğrencilerinden % 30.43'ü (7'si) de bütünüyle etkileyeceğini düşünmektedir. Öğretmenlerin açıkladıkları konularla ilgili farklı bilimsel görüşlere yer verebilmesi öğrencilerin o konu hakkında daha detaylı bilgi edinmesini sağlar. Bu durum ise öğrenciyi daha başarılı kılmaktadır. Öğrenciler arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmekte ve 0.05 düzeyde anlamlılık gözlenmektedir.

Yukarıdaki maddelere ilişkin ayrıntılı bilgiler Tablo 31'de verilmektedir.

Tablo 31.

Okul Türlerine Göre Öğrencilerin, Öğretmenlerinin Mesleki Özelliklerinin, Kendi Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama Derecelerinin Oransal Dağılımı

SEÇENEKLER									
Öğretmenlerin Mesleki Özellikleri	Grup	Frekans	Hiç Etkilemez	Az Etkiler	Normal Etkiler	Çoğun Etkiler	Bütün Etkiler	Toplam Frekans	CHI-KARE
D.1- Dersin amaçlarını açıklayabilme	Genel Lise	F %	4 10.00	0 -	13 32.50	13 32.50	10 25.00	40 100.00	χ^2 : 8.993 sd: 12 p<0.05
	Meslek Lisesi	F %	4 10.00	1 2.50	12 30.00	13 32.50	10 25.00	40 100.00	
	Teknik Lisesi	F %	3 7.69	2 5.13	10 25.64	13 33.33	11 28.21	39 100.00	
	Özel Lise	F %	3 13.04	2 8.70	8 34.78	2 8.70	8 34.78	23 100.00	
	Toplam	F %	14 3.86	5 3.52	43 30.28	41 28.87	39 27.46	142 100.00	
D.2- Dersin konu alanına hakim olabilme	Genel Lise	F %	1 2.50	3 7.50	8 20.00	20 50.00	8 20.00	40 100.00	χ^2 : 15.383 sd: 12 p<0.05
	Meslek Lisesi	F %	0 -	3 7.50	16 40.00	10 25.00	11 27.50	40 100.00	
	Teknik Lisesi	F %	3 7.69	1 2.56	7 17.95	16 41.03	12 30.77	39 100.00	
	Özel Lise	F %	2 8.70	1 4.35	5 21.74	7 30.43	8 34.78	23 100.00	
	Toplam	F %	6 4.23	8 5.63	36 25.35	53 37.32	39 27.46	142 100.00	
D.3- Derslerde konularla ilgili farklı bilimsel görüşlere yer verebilme	Genel Lise	F %	3 7.50	3 7.50	12 30.00	13 32.50	9 32.50	40 100.00	χ^2 : 13.379 sd: 12 p<0.05
	Meslek Lisesi	F %	2 5.00	6 15.00	19 47.50	8 20.00	5 12.50	40 100.00	
	Teknik Lisesi	F %	1 2.56	2 5.13	11 28.21	16 41.03	9 23.08	39 100.00	
	Özel Lise	F %	1 4.35	4 17.39	6 26.09	5 21.74	7 30.43	23 100.00	
	Toplam	F %	7 4.93	15 10.56	48 33.80	42 29.58	30 21.13	142 100.00	

D.4. Derslerde Konuyla İlgili Soruları Tutarlı Bir Biçimde Açıklayabilme

Genel lise öğrencilerinden % 37.50'si (15'i), meslek lisesi öğrencilerinden % 37.50'si (15'i), teknik lise öğrencilerinden % 35.30'u (14'ü) öğretmenlerin; derslerde, konuyla ilgili soruları tutarlı bir biçimde açıklayabilmesinin öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını çoğunlukla etkileyeceğini düşünürken, özel lise öğrencilerinden % 43.48'i (10'u) de bütünüyle etkileyeceğini düşünmektedir.

Öğretmenlerin konuyla ilgili soruları tutarlı bir biçimde açıklayabilmesiyle, bu sorulara öğrencilerin vereceği cevaplar ve sonuçta elde edilecek başarılarda tutarlı olacaktır.

Öğrenciler arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmekte ve 0.05 düzeyde anlamlılık gözlenmektedir.

D.5. Kendini Mesleki Yönden Yetiştirmek İçin Gerekli Çabayı Gösterebilme

Genel lise öğrencilerinden % 32.50'si (13'ü) öğretmenlerin kendini mesleki yönden yetiştirmek için gerekli çabayı gösterebilmesinin, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını normal olarak etkileyeceğini düşünürken, meslek lisesi öğrencilerinden % 30.00'u (12'si) çoğunlukla ve bütünüyle etkileyeceğini düşünmektedir. Teknik lise öğrencilerinden % 51.28'i (20'si) çoğunlukla etkileyeceğini düşünürken, özel lise öğrencilerinden % 36.36'sı (8'i) bütünüyle etkileyeceğini düşünmektedir.

Öğretmenlerin kendini mesleki yönden yetiştirmek için gösterecekleri çaba öğrencilerin başarılarına doğrudan yansıyacaktır.

Öğrenciler arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmekte ve 0.05 düzeyde anlamlılık gözlenmiştir.

D.6. Alanıyla İlgili Araştırmalar Yapabilme

Genel lise öğrencilerinden % 30.00'u (12'si) öğretmenlerin alanıyla ilgili araştırmalar yapabilmesinin, öğrencilerin okuldaki akademik başarıların az etkileyeceğini düşünürken; meslek lisesi öğrencilerinin % 37.50'si (15'i) ve özel lise öğrencilerinin % 30.43'ü (7'si) bütünüyle etkileyeceğini düşünmektedir.

Alanıyla ilgili araştırmalar yapan bir öğretmen öğrencilerine daha çok bilgi aktarır, daha çok verimli olacaktır. Bu durum öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını arttıracaktır.

Öğrenciler arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmekte ve 0.05 düzeyde anlamlılık gözlenmektedir. Yukarıdaki maddelere ait ayrıntılı bilgiler Tablo 32'de verilmektedir.

Tablo 32

**Okul Türlerine Göre Öğrencilerin, Öğretmenlerinin Mesleki Özelliklerinin,
Kendi Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama Derecelerinin
Oransal Dağılımı**

SEÇENEKLER									
Öğretmenlerin Mesleki Özellikleri	Grup	Fre- kans	Hiç Etki- lemez	Az Etkiler	Normal Etkiler	Çoğun Etkiler	Bütün Etkiler	Toplam Frekans	CHI- KARE
D.4- Derslerde konularla ilgili soruları tutarlı bir biçimde açıklayabilme	Genel Lise	F %	2 5.00	4 10.00	6 15.00	15 37.50	13 32.50	40 100.00	χ^2 : 8.277 sd: 12 p<0.05
	Meslek Lisesi	F %	2 5.00	3 7.50	7 17.50	15 37.50	13 32.50	40 100.00	
	Teknik Lisesi	F %	0 -	1 2.56	11 28.21	14 35.30	13 33.33	39 100.00	
	Özel Lise	F %	1 4.35	0 -	5 21.74	7 30.43	10 43.48	23 100.00	
		F %	5 3.52	8 5.63	29 20.42	51 35.92	49 34.51	142 100.00	
	Toplam	F %	5 3.52	8 5.63	29 20.42	51 35.92	49 34.51	142 100.00	
D.5- Kendini mesleki yön- den yetiştir- mek için ge- rekli çabayı gösterebilme	Genel Lise	F %	2 5.00	6 15.00	13 32.50	12 30.00	7 17.50	40 100.00	χ^2 : 15.384 sd: 12 p<0.05
	Meslek Lisesi	F %	1 2.50	6 15.00	9 22.50	12 30.00	12 30.00	40 100.00	
	Teknik Lisesi	F %	1 2.56	1 2.56	5 12.82	20 51.28	12 30.77	39 100.00	
	Özel Lise	F %	1 4.55	3 13.64	6 27.27	4 18.18	8 36.36	22 100.00	
		F %	5 3.55	16 11.35	33 23.40	48 34.04	39 27.66	141 100.00	
	Toplam	F %	5 3.55	16 11.35	33 23.40	48 34.04	39 27.66	141 100.00	
D.6- Alanıyla ilgili araştırma- lar yapılabilme	Genel Lise	F %	6 15.00	12 30.00	8 20.00	6 15.00	8 20.00	40 100.00	χ^2 : 21.869 sd: 12 p<0.05
	Meslek Lisesi	F %	2 5.00	5 12.50	7 17.50	11 27.50	15 37.50	40 100.00	
	Teknik Lisesi	F %	1 2.56	1 2.56	9 23.08	13 33.33	15 38.46	39 100.00	
	Özel Lise	F %	1 4.35	5 21.74	6 26.09	4 17.39	7 30.43	23 100.00	
		F %	10 7.04	23 15.20	30 21.13	34 23.94	45 31.69	142 100.00	
	Toplam	F %	10 7.04	23 15.20	30 21.13	34 23.94	45 31.69	142 100.00	

D.7. Alanıyla İlgili Bilimsel Araştırma Sonuçlarını Öğrencilerine Sunabilme

Genel lise öğrencilerinden % 35.00'i (14'ü) öğretmenlerin alanıyla ilgili bilimsel araştırma sonuçlarını öğrencilerine sunabilmesinin, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını çoğunlukla etkileyeceğini düşünürken, meslek lisesi öğrencilerinden % 32.50'si (13'ü) normal olarak etkileyeceğini düşünmektedir. Teknik lise öğrencilerinden % 53.85'i (21'i) çoğunlukla etkileyeceğini düşünürken, özel lise öğrencilerinden % 27.27'si (6'sı) az etkileyeceğini düşünmektedir.

Alanıyla ilgili bilimsel araştırma sonuçlarını öğrencilerine sunmayan bir öğretmen, onların akademik başarılarına da katkı sağlayamayacaktır.

Öğrenciler arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmekte ve 0.001 düzeyde anlamlılık gözlenmektedir.

D.8. Dersin İçeriğini, Öğrencilerin Mesleki Gelişmelerine Katkı Sağlayabilecek Biçimde Düzenleyebilme

Genel lise öğrencilerinden % 37.50'si (15'i) ve meslek lisesi öğrencilerinden % 27.50'si (11'i) öğretmenlerin dersin içeriğini, öğrencilerin mesleki gelişmelerine katkı sağlayabilecek biçimde düzenleyebilmesinin öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını çoğunlukla etkilediğini düşünürken, teknik lisesi öğrencilerinin % 33.33'ü (13'ü) ve özel lise öğrencilerinin % 40.91 (9'u) bütünüyle etkilediğini düşünmektedir.

Öğrenciler arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmekte ve 0.05 düzeyde anlamlılık gözlenmektedir.

D.9. Anlattığı Konunun Diğer Konularla İlgisini Kurabilme

Genel lise öğrencilerinden % 37.50'si (15'i) öğretmenlerin anlattığı konunun diğer konularla ilgisini kurabilmesinin öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını bütünüyle etkilediğini düşünürken, meslek lisesi öğrencilerinin % 37.50'si (15'i) de normal olarak etkilediğini düşünmektedir. Teknik lise öğrencilerinden % 35.90'ı (14'ü), özel lise öğrencilerinin % 36.36'sı (8'i) da çoğunlukla etkilediğini düşünmektedirler.

Öğretmenlerin anlattığı konunun diğer konularla ilgisini kurabilmesi, öğrencilerin konuları daha iyi algılaması, kavraması açısından önemlilik arz etmektedir.

Öğrenciler arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmekte ve 0.05 düzeyde anlamlılık gözlenmektedir.

Yukarıdaki maddelere ait ayrıntılı bilgiler Tablo 33'te verilmektedir.

Tablo 33

**Okul Türlerine Göre Öğrencilerin, Öğretmenlerinin Mesleki Özelliklerinin,
Kendi Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama Derecelerinin
Oransal Dağılımı**

SEÇENEKLER									
Öğretmenlerin Mesleki Özellikleri	Grup	Fre- kans	Hİç Etki- lemez	Az Etkiler	Normal Etkiler	Çoğun Etkiler	Bütün Etkiler	Toplam Frekans	CHI- KARE
D.7. Alanıyla ilgili bilimsel araştırma sonuçlarını öğrencilerine sunabilme	Genel Lise	F %	0 -	13 32.50	9 22.50	14 35.00	4 10.00	40 100.00	x ² : 31.629 sd: 12 p<0.05
	Meslek Lisesi	F %	5 12.50	5 12.50	13 32.50	7 17.50	10 25.00	40 100.00	
	Teknik Lisesi	F %	2 5.13	1 2.56	8 20.51	21 53.85	7 17.95	39 100.00	
	Özel Lise	F %	3 13.64	6 27.27	3 13.64	5 22.73	5 22.73	22 100.00	
		F %	10 7.09	25 17.73	33 23.40	47 33.33	26 18.44	141 100.00	
	Toplam	F %	10 7.09	25 17.73	33 23.40	47 33.33	26 18.44	141 100.00	
D.8. Dersin içeriğini öğrencilerin mesleki gelişmelerine katkı sağlayabilecek biçimde düzenleyebilme	Genel Lise	F %	1 2.50	4 10.00	12 30.00	15 37.50	8 20.00	40 100.00	x ² : 7.748 sd: 12 p<0.05
	Meslek Lisesi	F %	1 2.56	8 20.00	10 25.00	11 27.50	10 25.00	40 100.00	
	Teknik Lisesi	F %	1 2.56	4 10.26	12 30.77	9 23.09	13 33.33	39 100.00	
	Özel Lise	F %	1 4.55	3 13.00	4 18.18	5 22.73	9 40.91	22 100.00	
		F %	4 2.84	19 13.48	38 26.95	40 28.37	40 28.37	141 100.00	
	Toplam	F %	4 2.84	19 13.48	38 26.95	40 28.37	40 28.37	141 100.00	
D.9. Anlattığı konunun diğer konularla ilgisini kurabilme	Genel Lise	F %	3 7.50	8 20.00	7 17.50	7 17.50	15 37.50	40 100.00	x ² : 14.866 sd: 12 p<0.05
	Meslek Lisesi	F %	2 5.00	1 2.50	15 37.50	9 22.50	13 32.50	40 100.00	
	Teknik Lisesi	F %	1 2.56	5 12.82	8 20.51	14 35.90	11 28.21	39 100.00	
	Özel Lise	F %	1 4.55	2 9.09	6 27.27	8 36.36	5 22.73	22 100.00	
		F %	7 4.96	16 11.35	36 25.53	38 26.95	44 31.21	141 100.00	
	Toplam	F %	7 4.96	16 11.35	36 25.53	38 26.95	44 31.21	141 100.00	

D.10. Dersin Konuları İle Günlük Problemler Arasında İlişki Kurabilme

Genel lise öğrencilerinin % 40.00'ı (16'sı) öğretmenlerin dersin konuları ile günlük problemler arasında ilişki kurabilmesinin öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını bütünüyle etkilediğini düşünürken, meslek lisesi öğrencilerinin % 40.00'ı (16'sı) çoğunlukla etkilediğini düşünmektedir. Teknik lise öğrencilerinin % 35.90'ı (14'ü) çoğunlukla etkilediğini düşünmekte ve özel lise öğrencilerinin % 31.82'si (7'si) de bütünüyle etkilediğini düşünmektedir.

Öğretmenlerin dersin konuları ile günlük problemler arasında ilişki kurması; öğrencilerin konuya daha çok hakim olmasını sağlayacaktır.

Öğrenciler arasındaki görüş ayrılığı chi-kare testi ile kontrol edilmekte ve 0.05 düzeyde anlamlılık gözlenmektedir.

D.11. Öğrencilere Bilimsel Araştırmacılık Bilincini Kazandırabilme

Genel lise öğrencilerinin % 30.00'u (12'si) öğretmenlerin öğrencilere bilimsel araştırmacılık bilincini kazandırabilmesi, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını normal olarak etkileyeceğini düşünürken, meslek lisesi öğrencilerinin % 30.30'u (12'si) normal veya çoğunlukla etkileyeceğini düşünmektedir. Teknik lise öğrencilerinin % 35.90'ı (14'ü) çoğunlukla etkileyeceğini düşünürken, özel lise öğrencilerinin % 31.82'si (7'si) de normal olarak etkileyeceğini düşünmektedir.

Öğretmenlerin öğrenciler üzerinde geliştirecekleri, bilimsel araştırmacılık bilinci, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarının artırılmasını sağlayacaktır.

Öğrenciler arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmekte ve 0.05 düzeyde anlamlılık gözlenmektedir.

D.12. Öğretim Etkinlikleri Sırasında Bilimsel tutum Gösterebilme

Genel lise öğrencilerinin % 30.00'u (12'si), meslek lisesi öğrencilerinin % 37.50'si (15'i), teknik lise öğrencilerinin % 38.46'sı (15'i), özel lise öğrencilerinin % 36.36'sı (8'i) öğretmenlerinin öğretim etkinlikleri sırasında bilimsel tutum gösterebilmesinin öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını normal olarak etkileyebileceğini düşünmektedirler.

Öğretmenlerin dersi bilimsel yorumlarla açıklaması, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını olumlu yönde etkileyecektir.

Öğrenciler arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmekte ve 0.05 düzeyde anlamlılık gözlenmektedir.

D.13. Öğrencilerde Yaratıcılığın Gelişmesini Özendirebilme

Genel lise öğrencilerinden % 32.50'si (13'ü), öğretmenlerin, öğrencilerde yaratıcılığın gelişmesini özendirebilmesinin öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını bütünüyle etkilediğini düşünürken, meslek lisesi öğrencilerinin % 40.00'ı (16'sı) da bütünüyle etkileyeceğini düşünmektedir. Teknik lise öğrencilerinden % 33.33'ü (13'ü) çoğunlukla veya normal olarak etkileyeceğini düşünmektedir. Özel lise öğrencilerinden % 31.82'si (7'si) normal olarak etkileyeceğini düşünmektedir.

Öğretmenler tarafından öğrencilerde gerçekleştirilecek yaratıcılık, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını arttırmaktadır.

Öğrenci grupları arasındaki görüş ayrılıkları Chi-kare testi ile kontrol edilmekte ve 0.05 düzeyinde anlamlılık gözlenmektedir.

D.14. Dersleri Planlı Olarak İşleyebilme

Genel lise öğrencilerinin % 35.00'i (14'ü) öğretmenlerin dersleri planlı olarak işleyebilmesinin öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını bütünüyle etkilediğini düşünürken; meslek lisesi öğrencilerinin % 35.00'i (14'ü) çoğunlukla ve normal olarak etkileyeceğini düşünmektedir. Teknik lise öğrencilerinin % 38.46'sı (15'i) normal olarak etkileyeceğini düşünmektedir. Özel lise öğrencilerinin % 36.36'sı (8'i) da çoğunlukla etkileyeceğini düşünmektedir.

Öğretmenin sınıftaki başarısının büyük ölçüde ders öncesi iyi bir plan hazırlamaya bağlı olduğu unutulmamalıdır. Bir ders planı o dersin taslağıdır, ama ders kitabının bir parçası değildir. Çünkü bir ders planı çok fazla bilgiyi

kapsamamalıdır. Plan, basit olarak öğretmenin ders süresi boyunca öğrencilerle ne tür etkinliklerde bulunacağını, onlara nasıl ve neler öğreteceğini gösterir bir rehberdir. Ancak iyi hazırlanmış bir planı izleme öğretmeni başarılı kılacaktır. Dolayısıyla öğrencilerin akademik başarılarını arttıracaktır.

Öğrenciler arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmekte ve 0.05 düzeyde anlamlılık gözlenmektedir.

D.15. Derslerin Planlanmasında Öğrencilerin İsteklerini Dikkate Alabilme

Genel lise öğrencilerinden % 35.00'i (14'ü) öğretmenlerin dersin planlanmasında öğrencilerin isteklerini dikkate alabilmesinin öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını çoğunlukla etkilediğini düşünürken, meslek lisesi öğrencilerinin % 37.50'si (15'i) bütünüyle etkilediğini düşünmektedir. Teknik lise öğrencilerinden % 43.59'u (17'si) da çoğunlukla etiliyeceğini düşünürken, özel lise öğrencilerinden % 36.36'sı (8'i) bütünüyle etkileyeceğini düşünmektedir.

Ders planlaması safhasında öğretmenlerin öğrencilerin isteklerini dikkate alması öğrenci başarılarının arttırılmasını sağlayacaktır.

Öğrenci grupları arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmekte ve 0.05 düzeyde anlamlılık gözlenmektedir.

Yukarıdaki maddelere ait ayrıntılı bilgiler Tablo 35'de verilmektedir.

Tablo 35

**Okul Türlerine Göre Öğrencilerin, Öğretmenlerinin Mesleki Özelliklerinin,
Kendi Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama Derecelerinin
Oransal Dağılımı**

SEÇENEKLER									
Öğretmenlerin Mesleki Özellikleri	Grup	Fre-kans	Hiç Etki-lemez	Az Etkiler	Normal Etkiler	Çoğun Etkiler	Bütün Etkiler	Toplam Frekans	CHI-KARE
D.13- Öğrencilerde yaratıcılığın gelişmesi-ni özendirebilme	Genel Lise	F %	2 5.00	4 10.00	10 25.00	11 27.50	13 32.50	40 100.00	χ^2 : 7.809 sd: 12 p<0.05
	Meslek Lisesi	F %	3 7.50	4 10.00	8 20.00	9 22.50	16 40.00	40 100.00	
	Teknik Lisesi	F %	2 5.13	4 10.26	7 17.95	13 33.33	13 33.33	39 100.00	
	Özel Lise	F %	0 -	5 22.73	7 31.82	5 22.73	5 22.73	22 100.00	
	Toplam	F %	7 4.96	17 12.06	32 22.70	38 26.95	47 33.33	141 100.00	
D.14- Dersleri planlı olarak işleyebilme	Genel Lise	F %	3 7.50	4 10.00	9 22.50	10 25.00	14 35.00	40 100.00	χ^2 : 9.578 sd: 12 p<0.05
	Meslek Lisesi	F %	2 5.00	2 5.00	8 20.00	14 35.00	14 35.00	40 100.00	
	Teknik Lisesi	F %	2 5.13	3 7.69	15 38.46	8 20.51	11 28.21	39 100.00	
	Özel Lise	F %	0 -	0 -	7 31.82	8 36.36	7 31.82	22 100.00	
	Toplam	F %	7 4.95	9 5.38	39 27.66	40 28.37	46 32.62	141 100.00	
D.15- Derslerin planlanmasında öğrencilerin isteklerini dikkate alabilme	Genel Lise	F %	5 12.50	4 10.00	4 10.00	14 35.00	13 32.50	40 100.00	χ^2 : 13.225 sd: 12 p<0.05
	Meslek Lisesi	F %	1 2.50	4 10.00	9 22.50	11 27.50	15 37.50	40 100.00	
	Teknik Lisesi	F %	0 -	1 2.56	8 20.51	17 43.59	13 33.33	39 100.00	
	Özel Lise	F %	1 4.55	1 4.55	5 22.73	7 31.82	8 36.36	22 100.00	
	Toplam	F %	7 4.96	10 7.09	26 18.44	49 34.75	49 34.75	141 100.00	

D.16. Öğrenciye Kazandırılacak Davranışa Uygun Gerekli Öğretim Araç-Gereçlerini Etkili Kullanabilme

Genel lise öğrencilerinden % 32.50'si 13'ü öğretmenlerin öğrenciye kazandırılacak davranışa uygun gerekli öğretim araç-gereçlerini etkili kullanabilmesi, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını çoğunlukla etkileyeceğini düşünürken, meslek lisesi öğrencilerinden % 50.00'si (20'si) de çoğunlukla etkileyeceğini düşünmektedirler. Teknik lise öğrencilerinden % 41.03'ü (% 16'sı) da çoğunlukla etkileyeceğini düşünmektedir. Özel lise öğrencilerinden % 40.91'i (9'u) da normal olarak etkileyeceğini düşünmektedir.

Öğretmenin ders sunumu sırasında kullanacağı araç-gereçler öğrencilerin akademik başarılarını arttırmaktadır.

Öğrenciler arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmekte ve 0.05 düzeyde anlamlılık gözlenmektedir.

D.17 Öğrencilerin Derse İlişkin Sorularına Gereken Önemi Verebilme

Genel lise öğrencilerinden % 32.50'si (13'ü) öğretmenlerin, derse ilişkin sorularına gereken önemi verebilmesinin öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını bütünüyle etkilediğini düşünürken, meslek lisesi öğrencilerinden % 52.50'si (21'i) de bütünüyle etkilediğini düşünmektedir. Teknik lise öğrencilerinden % 41.03'ü (16'sı) çoğunlukla etkileyeceğini düşünürken, özel lise öğrencilerinin % 36.36'sı (8'i) de bütünüyle etkileyeceğini düşünmektedir.

Öğrencilerin derse ilişkin sorularına anında verilecek cevaplar ile öğrencilerin dersde edindikleri bilgiler pekişecek ve dersteki başarıları artacaktır.

Öğrenciler arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmekte ve 0.05 düzeyde anlamlılık gözlenmektedir.

D.18. Ders Süresini Dersin Amacına Uygun Olacak Biçimde Etkili Kullanabilme

Genel lise öğrencilerinin % 40.00'ı (16'sı), meslek lisesi öğrencilerinin % 37.50'si (15'i), teknik lise öğrencilerinin % 43.59'u (17'si) ve özel lise öğrencilerinin % 31.82'si (7'si) öğretmenlerin, ders süresini dersin amacına uygun olacak biçimde etkili kullanabilmesinin, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını çoğunlukla etkileyeceğini düşünmektedirler.

Ders süresini dersin amacına uygun olacak biçimde etkili kullanan bir öğretmen, derste daha verimli olacak, okuldaki akademik başarıları artacaktır.

Öğrenciler arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmekte ve 0.05 düzeyde anlamlılık gözlenmektedir.

Yukarıdaki maddelere ait ayrıntılı bilgiler Tablo 36'da verilmektedir.

D.19. Öğrencilerin Olumlu Davranışlarını Ödüllendirebilme

Genel lise öğrencilerinin % 35.00'i (14'ü) öğretmenlerin, öğrencilerin olumlu davranışlarını ödüllendirebilmesinin, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını çoğunlukla etkileyeceğini düşünürken, meslek lisesi öğrencilerinin % 32.50'si (13'ü) de normal olarak etkileyeceğini düşünmektedir. Teknik lise öğrencilerinin % 25.64'ü (10'u) normal olarak, özel lise öğrencilerinin % 40.91'i (9'u) de bütünüyle etkileyeceğini düşünmektedir.

Öğretmenlerin; öğrencilerin olumlu davranışlarını ödüllendirebilmesi, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarının artmasını sağlayacaktır.

Öğrenciler arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmekte ve 0.05 düzeyde anlamlılık gözlenmektedir.

D.20. Öğrencilerle Sınıf Ortamında İletişim Kurabilme

Genel lise öğrencilerinden % 32.50'si (13'ü) öğretmenlerin, öğrencilerle sınıf ortamında iletişim kurabilmesi, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını bütünüyle etkileyeceğini düşünürken, meslek lisesi öğrencilerinin % 35.00'i (14'ü) de bütünüyle etkileyeceğini düşünmektedir. Teknik lise öğrencilerinin % 38.46'sı (15'i) çoğunlukla etkileyeceğini düşünürken, özel lise öğrencilerinin de % 45.45'i (10'u) bütünüyle etkileyeceğini düşünmektedir.

Öğrenciler ile öğretmenler arasında sınıf ortamında kurulacak iyi bir iletişim, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını arttırmaktadır.

Öğrenciler arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmekte ve 0.05 düzeyde anlamlılık gözlenmektedir.

D.21. Her Öğrenciye Yeteri Kadar İlgî Gösterebilme

Genel lise öğrencilerinin % 42.50'si (17'si), meslek lisesi öğrencilerinin % 40.00'ı (16'sı) öğretmenlerin her öğrenciye yeteri kadar ilgi gösterebilmesinin, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını bütünüyle etkileyeceğini düşünmektedirler. Teknik lise öğrencilerinin % 35.90'ı (14'ü) çoğunlukla etkileyeceğini düşünürken, özel lise öğrencilerinin % 45.45'i (10'u) çoğunlukla etkileyeceğini düşünmektedir.

Öğretmenlerin her öğrencisine göstereceği yeterli ilgi, öğrencilerin akademik başarılarını arttıracaktır.

Öğrenciler arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmekte ve 0.05 düzeyde anlamlılık gözlenmektedir.

Yukarıdaki maddelere ait ayrıntılı bilgiler Tablo 37'de verilmektedir.

Tablo 37

**Okul Türlerine Göre Öğrencilerin, Öğretmenlerinin Mesleki Özelliklerinin,
Kendi Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama Derecelerinin
Oransal Dağılımı**

SEÇENEKLER									
Öğretmenlerin Mesleki Özellikleri	Grup	Fre- kans	Hiç Etki- lemez	Az Etkiler	Normal Etkiler	Çoğun Etkiler	Bütün Etkiler	Toplam Frekans	CHI- KARE
D.19- Öğrencilerin olumlu davranışlarını ödüllendirebilme	Genel Lise	F %	5 12.50	2 5.00	6 15.00	14 35.00	13 32.50	40 100.00	χ^2 : 13.518 sd: 12 p<0.05
	Meslek Lisesi	F %	5 12.50	2 5.00	13 32.50	8 20.00	12 30.00	40 100.00	
	Teknik Lisesi	F %	7 17.95	4 10.26	10 25.64	9 23.08	9 23.08	39 100.00	
	Özel Lise	F %	0 -	0 -	8 36.36	5 22.73	9 40.91	22 100.00	
		F %	17 12.06	8 5.67	37 26.24	36 25.53	43 30.50	141 100.00	
	Toplam	F %	17 12.06	8 5.67	37 26.24	36 25.53	43 30.50	141 100.00	
D.20- Öğrencilerle sınıf ortamında iletişim kurabilme	Genel Lise	F %	1 2.50	4 10.00	11 27.50	11 27.50	13 32.50	40 100.00	χ^2 : 10.130 sd: 12 p<0.05
	Meslek Lisesi	F %	3 7.50	4 10.00	9 22.50	10 25.00	14 35.00	40 100.00	
	Teknik Lisesi	F %	3 7.69	0 -	10 25.64	15 38.46	11 28.21	39 100.00	
	Özel Lise	F %	0 -	1 4.55	4 18.18	7 31.82	10 45.45	22 100.00	
		F %	7 4.96	9 6.38	34 24.11	43 30.50	48 34.04	141 100.00	
	Toplam	F %	7 4.96	9 6.38	34 24.11	43 30.50	48 34.04	141 100.00	
D.21- Her öğrenciye yeteri kadar ilgi gösterebilme	Genel Lise	F %	1 2.50	9 22.50	4 10.00	9 22.50	17 42.50	40 100.00	χ^2 : 15.384 sd: 12 p<0.05
	Meslek Lisesi	F %	4 10.00	5 12.50	5 12.50	10 25.00	16 40.00	40 100.00	
	Teknik Lisesi	F %	3 7.69	1 2.56	9 23.08	14 35.90	12 30.77	39 100.00	
	Özel Lise	F %	1 4.55	0 -	9 40.91	2 9.09	10 45.45	22 100.00	
		F %	5 3.55	16 11.35	33 23.40	48 34.04	39 27.66	141 100.00	
	Toplam	F %	5 3.55	16 11.35	33 23.40	48 34.04	39 27.66	141 100.00	

D.22. Öğrencilerin Ders Süresince İlgisini Canlı Tutabilme

Genel lise öğrencilerinden % 60.00'ı (24'ü) öğretmenlerin öğrencilerin, ders süresince ilgisini canlı tutabilmesinin, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını bütünüyle etkileyeceğini düşünürken, meslek lisesi öğrencilerinin % 40.00'ı (16'sı) bütünüyle etkileyeceğini düşünmektedir. Teknik lise öğrencilerinin % 38.46'sı (15'i) çoğunlukla etkileyeceğini düşünürken, özel lise öğrencilerinin % 50.00'si (11'i) de bütünüyle etkileyeceğini düşünmektedir.

Öğretmenlerin, öğrencilerin ders süresince ilgisini canlı tutmaları ile öğrencilerin derste gösterecekleri başarılarında artma gözlenecektir.

Öğrenciler arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmekte ve 0.05 düzeyde anlamlılık gözlenmektedir.

D.23. Derslerde, Öğrenciyi Öğrenmeye Karşı Güdüleyebilme

Genel lise öğrencilerinden % 37.50'si (15'i) öğretmenlerin derslerde, öğrenciyi öğrenmeye karşı güdüleyebilmelerinin, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını bütünüyle etkileyeceğini düşünürken, meslek lisesi öğrencilerinin % 37.50'si (15'i) de çoğunlukla etkileyeceğini düşünmektedir. Teknik lise öğrencilerinin % 33.33'ü (13'ü) çoğunlukla etkileyeceğini düşünürken, özel lise öğrencilerinin % 36.36'sı (8'i) da bütünüyle etkileyeceğini düşünmektedir.

Öğrenciler arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmekte, 0.05 düzeyde anlamlılık gözlenmektedir.

D.24. Eğitim Etkinliklerinde Demokratik Bir Hava Yaratabilme

Genel lise öğrencilerinden % 35.00'i (14'ü), meslek lisesi öğrencilerinden % 30.00'u (12'si), teknik lise öğrencilerinden % 46.15'i (18'i), özel lise öğrencilerinden % 50.00'si (11'i) öğretmenlerin, öğrencilerin eğitim etkinliklerinde demokratik bir hava yaratabilmesinin, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını bütünüyle etkileyeceğini düşünmektedirler.

Sınıflarda iyi bir iletişim yaratacak demokratik bir havanın oluşturulması ve demokratik davranış biçiminin öğretmenlerde bulunması gereken özelliklerin belki de en önemlisi olduğu görülmektedir.

Öğrenciler arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmekte ve 0.05 düzeyde anlamlılık gözlenmektedir.

Yukarıdaki maddelere ait ayrıntılı bilgiler Tablo 38'de verilmektedir.

Tablo 38

**Okul Türlerine Göre Öğrencilerin, Öğretmenlerinin Mesleki Özelliklerinin,
Kendi Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama Derecelerinin
Oransal Dağılımı**

SEÇENEKLER									
Öğretmenlerin Mesleki Özellikleri	Grup	Frekans	Hiç Etkilemez	Az Etkiler	Normal Etkiler	Çoğun Etkiler	Bütün Etkiler	Toplam Frekans	CHI-KARE
D.22- Öğrencilerin ders süresince ilgisini canlı tutabilme	Genel Lise	F %	2 5.00	2 5.00	7 17.50	5 12.50	24 60.00	40 100.00	χ^2 : 14.146 sd: 12 p<0.05
	Meslek Lisesi	F %	2 5.00	3 7.50	7 17.50	12 30.00	16 40.00	40 100.00	
	Teknik Lisesi	F %	3 7.69	1 2.56	5 12.82	15 38.46	15 38.46	39 100.00	
	Özel Lise	F %	0 -	2 9.09	6 27.27	3 13.64	11 50.00	22 100.00	
	Toplam	F %	7 4.96	8 5.67	25 17.73	35 24.82	66 46.81	141 100.00	
D.23- Derslerde, öğrenciyi öğrenmeye karşı güdüleyebilme	Genel Lise	F %	5 12.50	3 7.50	7 17.50	10 25.00	15 37.50	40 100.00	χ^2 : 17.472 sd: 12 p<0.05
	Meslek Lisesi	F %	3 7.50	2 5.00	9 22.50	15 37.50	11 27.50	40 100.00	
	Teknik Lisesi	F %	3 7.69	0 -	11 28.21	43 33.33	12 30.77	39 100.00	
	Özel Lise	F %	0 -	5 22.73	5 22.73	4 18.18	8 36.36	22 100.00	
	Toplam	F %	11 7.80	10 7.09	32 22.70	42 29.79	46 32.62	141 100.00	
D.24- Eğitim etkinliklerinde demokratik bir hava yaratabilme	Genel Lise	F %	7 17.50	6 15.00	6 15.00	7 17.50	17 35.00	40 100.00	χ^2 : 13.669 sd: 12 p<0.05
	Meslek Lisesi	F %	4 10.26	5 12.50	9 22.50	10 25.00	12 30.00	40 100.00	
	Teknik Lisesi	F %	4 10.26	1 2.56	8 20.51	8 20.51	18 46.15	39 100.00	
	Özel Lise	F %	0 -	2 9.09	7 31.82	2 9.09	11 50.00	22 100.00	
	Toplam	F %	15 10.64	14 9.93	30 21.28	27 19.15	55 39.01	141 100.00	

D.25. Derslerde, Öğrenci Merkezli Yöntemler Kullanabilme

Genel lise öğrencilerinden % 42.50'si (17'si), meslek lise öğrencilerinden % 47.50'si (19'u), teknik lise öğrencilerinden % 35.90'ı (14'ü), özel lise öğrencilerinden % 27.27'si (6'sı) öğretmenlerin; derslerde, öğrenci merkezli yöntemler kullanabilmesinin öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını bütünüyle etkileyeceğini düşünmektedirler. Özel lise öğrencilerinden yine % 27.27'si (6'sı) normal olarak etkilediğini düşünmektedir.

Son yıllar yapılan araştırmalardan edinilen sonuçlar dahilinde öğretmenlerin derslerde, öğrenci merkezli yöntemler kullanmasının; öğrencilerin akademik başarılarını arttıracığı ortaya konmuştur.

Öğrenciler arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmekte ve 0.05 düzeyde anlamlılık gözlenmektedir.

D.26. Dersine İlişkin Test Sorularını Tekniğine Uygun Hazırlayabilme

Genel lise öğrencilerinden % 30.00'ı (12'si) öğretmenlerin, dersine ilişkin test sorularını tekniğine uygun hazırlayabilmesinin öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını çoğunlukla etkileyeceğini düşünürken, meslek lisesi öğrencilerinden % 42.50'si (17'si) normal olarak etkileyeceğini düşünmektedir. Teknik lise öğrencilerinden % 41.03'ü (16'sı) normal olarak etkileyeceğini düşünürken, özel lise öğrencilerinden % 40.91'i (9'u) çoğunlukla etkileyeceğini düşünmektedir.

Öğretmenlerin dersine ilişkin test sorularını tekniğine uygun olarak hazırlayabilmesi, öğrencilerin bu test sorularına vereceği cevapların doğruluğunu ve akademik başarının en doğru şekilde tespitini sağlamaktadır.

Öğrenciler arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmekte ve 0.01 düzeyde anlamlılık gözlenmektedir.

D.27. Sınav Sorularını Tüm Öğrencilerin Anlayacağı Biçimde Hazırlayabilme

Genel lise öğrencilerinden % 22.50'si (9'u) öğretmenlerin sınav sorularını tüm öğrencilerin anlayacağı biçimde hazırlayabilmesinin, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını hiç etkilemediğini, normal olarak etkilediğini, çoğunlukla etkilediğini düşünürken, meslek lisesi öğrencilerinin % 40.00'ı (16'sı) çoğunlukla etkileyeceğini düşünmektedir. Teknik lise öğrencilerinden % 38.46'sı (15'i) ve özel lise öğrencilerinden % 36.36'sı (8'i) çoğunlukla etkilediğini düşünmektedir.

Sınav sonunda alınacak olana sonuçlar öğrencilerin akademik başarılarını yansıtacağından, tüm öğrencilerin anlayacağı biçimde sınav sorularını hazırlamak gerekir.

Öğrenciler arasındaki görüş ayrılığı chi-kare testi ile kontrol edilmekte ve 0.05 düzeyde anlamlılık gözlenmektedir.

Yukarıdaki maddelere ait ayrıntılı bilgiler Tablo 39'da verilmektedir.

Tablo 39

Okul Türlerine Göre Öğrencilerin, Öğretmenlerinin Mesleki Özelliklerinin, Kendi Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama Derecelerinin Oransal Dağılımı

SEÇENEKLER									
Öğretmenlerin Mesleki Özellikleri	Grup	Frekans	Hıç Etkilemez	Az Etkiler	Normal Etkiler	Çoğun Etkiler	Bütün Etkiler	Toplam Frekans	CHI-KARE
D.25- Derslerde, öğrenci merkezli yöntemler kullanılabile	Genel Lise	F %	5 12.50	6 15.00	9 22.50	3 7.50	17 42.50	40 100.00	x ² : 14.546 sd: 12 p<0.05
	Meslek Lisesi	F %	4 10.00	3 7.50	11 27.50	3 7.50	19 47.50	40 100.00	
	Teknik Lisesi	F %	2 5.13	3 7.69	8 20.51	12 30.77	14 35.90	39 100.00	
	Özel Lise	F %	3 13.64	2 9.09	6 27.27	5 22.73	6 27.27	22 100.00	
	Toplam	F %	14 9.93	14 9.93	34 24.11	23 16.31	56 39.72	141 100.00	
D.26- Dersine ilişkin test sorularını tekniğine uygun hazırlayabilme	Genel Lise	F %	2 5.00	10 25.00	9 22.50	12 30.00	7 17.50	40 100.00	x ² : 21.658 sd: 12 p<0.05
	Meslek Lisesi	F %	4 10.00	3 7.50	17 42.50	9 22.50	7 17.50	40 100.00	
	Teknik Lisesi	F %	3 7.69	2 5.13	16 41.03	13 33.33	5 12.82	39 100.00	
	Özel Lise	F %	0 -	4 18.18	2 9.09	9 40.91	7 31.82	22 100.00	
	Toplam	F %	9 6.38	19 13.48	44 31.21	43 30.50	26 18.44	141 100.00	
D.27- Sınav sorularını tüm öğrencilerin anlayacağı biçimde hazırlayabilme	Genel Lise	F %	9 22.50	7 17.50	9 22.50	9 22.50	6 15.00	40 100.00	x ² : 17.550 sd: 12 p<0.05
	Meslek Lisesi	F %	3 7.50	5 12.50	11 27.50	16 40.00	5 12.50	40 100.00	
	Teknik Lisesi	F %	4 10.26	0 -	9 23.08	15 38.46	11 28.21	39 100.00	
	Özel Lise	F %	1 4.55	2 9.09	6 27.27	8 36.36	5 22.73	22 100.00	
	Toplam	F %	17 12.06	14 9.93	35 24.82	48 34.04	27 19.15	141 100.00	

D.28. Ölçmeyi Yansız ve Güvenilir Olarak Yapabilme

Genel lise öğrencilerinden % 30.00'u (12'si) öğretmenlerin, ölçmeyi yansız ve güvenilir olarak yapabilmesinin öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını normal olarak etkileyeceğini düşünürken, meslek lisesi öğrencilerinin % 42.50'si (17'si) çoğunlukla etkileyeceğini düşünmektedir. Teknik lise öğrencilerinden % 33.33'ü (13'ü) de çoğunlukla etkileyeceğini düşünmekte, özel lise öğrencilerinin % 40.91'i (9'u) de bütünüyle etkileyeceğini düşünmektedir.

Öğretmenler tarafından gerçekleştirilecek yansız ve güvenilir bir ölçme öğrencilerin başarılarını objektif olarak ortaya koyacaktır.

Öğrenciler arasındaki görüşü ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmekte ve 0.05 düzeyde anlamlılık gözlenmektedir.

D.29. Sınav Sonuçlarını Öğrenciye En Kısa Zamanda Duyurabilme

Genel lise öğrencilerinden % 22.50'si (12'si) öğretmenlerin sınav sonuçlarını öğrenciye en kısa zamanda duyurabilmesinin, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını normal olarak etkileyeceğini düşünürken, meslek lisesi öğrencilerinin % 42.50'si (17'si) de çoğunlukla etkileyeceğini düşünmektedir. Teknik lise öğrencilerinin % 35.90'ı (14'ü) da çoğunlukla etkileyeceğini düşünürken, özel lise öğrencilerinin % 54.55'i (12'si) de bütünüyle etkileyeceğini düşünmektedir.

Öğretmenlerin sınav sonuçlarını öğrenciye en kısa zamanda duyurması, öğrencilerin üzerinde güdüleyici, motive edici bir rol oynamakta ve başarılarının artmasına yol açmaktadır.

Öğrenciler arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmekte ve 0.05 düzeyde anlamlılık gözlenmektedir.

D.30. Başarıyı Tam Olarak Yansıtacak Notu Verebilme

Genel lise öğrencilerinden % 35.00'i (14'ü) ve meslek lisesi öğrencilerinden % 37.50'si (15'i) öğretmenlerin başarıyı tam olarak yansıtacak notu verebilmelerinin, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını normal olarak etkileyeceğini düşünürken, teknik lise öğrencilerinden % 37.50'si (15'i) çoğunlukla etkileyeceğini düşünmekte, özel lise öğrencilerinden % 59.09'u (13'ü) de bütünüyle etkileyeceğini düşünmektedir.

Başarıyı tam olarak yansıtacak notu alabilen öğrenci, öğretmenine karşı bir güven duyar ve çalışmaları sonucunda alacağı notun kendi emeğinin bir karşılığı olduğunu bilir. Daha fazla çalışma gösteren bir öğrenci daha yüksek not alıp, başarılarını arttırabilir.

Öğrenciler arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmekte ve 0.01 düzeyde anlamlılık gözlenmektedir.

D.31. Yetersiz Öğrenmeyi Giderici Önlemler Alabilme

Genel lise öğrencilerinden % 27.50'si (11'i) öğretmenlerin yetersiz öğrenmeyi giderici önlemler alabilmelerinin öğrencilerin okuldaki akademik

başarılarını çoğunlukla etkileyeceğini düşünmekte, meslek lisesi öğrencilerinin % 30.00'u (12'si) de normal ve çoğunlukla etkileyeceğini düşünmektedir. Teknik lise öğrencilerinden % 48.72'si (19'u), özel lise öğrencilerinin % 36.36'sı (8'i) çoğunlukla etkileyeceğini düşünmektedir.

Öğretmenlerin sınıf ortamı içinde saptadığı yetersiz öğrenme durumu mevcut ise, bu duruma ilişkin önlemlerin alınması gerekmektedir. Yoksa, öğrenci başarılarında düşüş gözlenebilir.

Öğrenciler arasındaki görüş ayrılıkları chi-kare testi ile kontrol edilmekte ve 0.05 düzeyde anlamlılık gözlenmektedir.

Yukarıdaki maddelere ait bilgiler Tablo 40'da verilmektedir.

Tablo 40
Okul Türlerine Göre Öğrencilerin, Öğretmenlerinin Mesleki Özelliklerinin,
Kendi Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Algılama Derecelerinin
Oransal Dağılımı

SEÇENEKLER									
Öğretmenlerin Mesleki Özetlikleri	Grup	Frekans	Hiç Etkilemez	Az Etkiler	Normal Etkiler	Çoğun Etkiler	Bütün Etkiler	Toplam Frekans	CHI-KARE
D.28- Ölçmeyi yansız ve güvenilir olarak yapabilme	Genel Lise	F %	2 5.00	5 12.50	12 30.00	11 27.50	10 25.00	40 100.00	χ^2 : 8.982 sd: 12 p<0.05
	Meslek Lisesi	F %	1 2.50	5 12.50	6 15.00	17 42.50	11 27.50	40 100.00	
	Teknik Lisesi	F %	1 2.56	4 10.26	12 30.77	13 33.33	9 23.08	39 100.00	
	Özel Lise	F %	0 -	4 18.18	4 18.18	5 22.73	9 40.91	22 100.00	
		F %	4 2.84	18 12.77	34 24.11	46 32.62	39 27.66	141 100.00	
	Toplam	F %	4 2.84	18 12.77	34 24.11	46 32.62	39 27.66	141 100.00	
D.29- Sınav sonuçlarını öğrenciye en kısa zamanda duyurabilme	Genel Lise	F %	3 7.50	7 17.50	12 30.00	9 22.50	9 22.50	40 100.00	χ^2 : 16.408 sd: 12 p<0.05
	Meslek Lisesi	F %	1 2.50	6 15.00	8 20.00	17 42.50	8 20.00	40 100.00	
	Teknik Lisesi	F %	2 5.13	5 12.82	7 17.95	14 35.90	11 28.21	39 100.00	
	Özel Lise	F %	2 9.09	2 9.09	3 13.64	3 13.64	12 54.55	22 100.00	
		F %	8 5.67	20 14.18	30 21.28	43 30.50	40 28.37	141 100.00	
	Toplam	F %	8 5.67	20 14.18	30 21.28	43 30.50	40 28.37	141 100.00	
D.30- Başarıyı tam olarak yansıtabileceği notu verebilme	Genel Lise	F %	3 7.50	6 15.00	14 35.00	11 27.50	6 15.00	40 100.00	χ^2 : 23.944 sd: 12 p<0.05
	Meslek Lisesi	F %	3 7.50	6 15.00	15 37.50	6 15.00	10 25.00	40 100.00	
	Teknik Lisesi	F %	2 5.13	2 5.13	12 30.77	15 38.46	8 20.51	39 100.00	
	Özel Lise	F %	1 4.55	3 13.64	2 9.09	3 13.64	13 59.09	22 100.00	
		F %	9 6.38	17 12.06	43 30.50	35 24.82	37 26.24	141 100.00	
	Toplam	F %	9 6.38	17 12.06	43 30.50	35 24.82	37 26.24	141 100.00	
D.31- Yetersiz öğrenmeyi giderici önlemler alabilme	Genel Lise	F %	2 5.00	9 22.50	10 25.00	11 27.50	8 20.00	40 100.00	χ^2 : 7.652 sd: 12 p<0.05
	Meslek Lisesi	F %	1 2.50	6 15.00	12 30.00	12 30.00	9 22.50	40 100.00	
	Teknik Lisesi	F %	2 5.13	3 7.69	7 17.95	19 48.72	8 20.51	39 100.00	
	Özel Lise	F %	1 4.55	3 13.64	5 22.73	8 36.36	5 22.73	22 100.00	
		F %	6 4.26	21 14.89	34 24.11	50 35.46	30 21.28	141 100.00	
	Toplam	F %	6 4.26	21 14.89	34 24.11	50 35.46	30 21.28	141 100.00	

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

5. 1. SONUÇLAR

Öğretmenlerin, öğrencilerin okudaki akademik başarıları üzerindeki etkilerinin ne denli önemli olduğunu ortaya koymak ve bu konudaki sorunlara yeni çözüm ve öneriler getirebilmek araştırmamızın amacını oluşturmaktadır. Öğretmenin, öğretme-öğrenme sürecindeki mesleki ve kişisel davranışları; öğretim etkinliklerinin niteliği ve sonrasında gelen öğrenci akademik başarısı için büyük bir önem taşımaktadır.

Öğrencide oluşan davranışların öğretmen davranışlarının bir yansıması olduğu gerçeğinden hareketle, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarındaki düşüşün, öğretmenlerin mesleki ve kişisel nitelikleri ile doğrudan ilişkili olduğunu söyleyebiliriz. Bu sebepler dolayısı ile öğretmenlere büyük iş düşmektedir.

Araştırmanın örneklemini İzmir İl Merkezinde eğitim ve öğretim faaliyetinde bulunan 4 okul oluşturmaktaydı.

Araştırmada bilgi toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Anket formu 3 bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, öğrencilere yönelik kişisel bilgiler yer alırken ikinci bölümde öğretmenlerin kişisel özellikleri, üçüncü bölümde mesleki nitelikleri yer almıştır. Araştırmacı tarafından dağıtılan anket formu,

dağıtıldıktan bir ay sonra tamamen cevaplandırılmış olarak geri toplanmıştır. Bunlardan 142'si geçerli kabul edilmiştir.

Araştırmacı tarafından toplanan bu anketler araştırmanın amacına göre gruplandırılarak veriler istatistiksel işlemlere tabi tutulmak üzere tablolara işlenmiş ve analiz edilmiştir. Elde edilen bilgiler frekans, yüzdelik ve chi-kare testi kullanılarak tablolar halinde dökümleri çıkarılmıştır.

Araştırmanın amaçları doğrultusunda, elde edilen bilgilerin sonuçları sırasıyla aşağıda özetlenmiştir.

5. 1. 1. Cinsiyetlerine Göre Öğrencilerin, Öğretmenlerinin Kişilik Özelliklerinin, Kendi Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Nasıl Algıladıklarının Ortaya Konması

Öğretmenlerin ruh ve beden yapısı bakımından sağlıklı ve hoşgörülü olmasının öğrencilerin akademik başarılarının oluşmasında bütünüyle etkili olduğu görülmüştür.

Öğretmenlerin akıcı bir konuşmaya sahip olması, enerjik olması ve duygusal yönden olgun olması, öğrencilerin akademik başarılarının artırılması yönünden etkili olacağı görülmüştür.

Öğretmenlerin zeki olmasının, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarının artırılması açısından doğrudan ilişki olduğu görülmektedir.

Öğretmenlerin insan sever, arkadaş "bizden biri" olma, saygın olma gibi kişisel özelliklerinin de akademik başarılarının artırılması açısından etkili olduğu söylenebilmektedir.

Öğretmenlerin liderlik yapabilme özelliğine sahip olması, öğrencilerin yönlendirilmesi ve buna bağlı olarakta akademik başarılarının oluşması açısından önemlilik arz etmektedir.

Öğretmenlerde güvenilir olma, kendine güveni olma gibi kişisel özelliklerin var olması, öğrencilerin akademik başarılarının oluşmasında etkili olduğu gözlenmektedir.

Öğretmenlerin becerikli olma, neşeli ve şakacı olma gibi kişisel özelliklere sahip olması bir ölçüde akademik başarılarının yaratılmasında etki olmaktadır.

Öğrencileriyle işbirliği içinde çalışabilme gibi kişisel özelliği sahip öğretmenlerin, okulda akademik başarıların oluşmasında bütünüyle etkili olduğu gözlenmektedir.

Öğretmenlerin, sınıf-içi ve sınıf-dışı etkinliklerle ilgili kararların verilmesinde öğrenci katılımını sağlayabilmesi, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarının oluşmasında bütünüyle etkili olmaktadır.

Öğretmenlerin, öğrencilerin eğitsel sorunlarına olduğu kadar, kişisel sorunlarının çözümünde de rehberlik edebilmesi, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarının oluşmasında etkili olmaktadır.

Öğrencilerce düzenlenen akademik ya da sosyal etkinliklere öğretmenlerce gösterilecek ilgi, öğrencilerin akademik başarılarının oluşmasında bütünüyle etkili olmaktadır

5. 1. 2. Cinsiyetlerine Göre Öğrencilerin, Öğretmenlerinin Mesleki Özelliklerinin Kendi Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Nasıl Algıladıklarının Ortaya Konması

Öğretmenlerin dersin amaçlarını açıklayabilme, dersin konu alanına hakim olabilme gibi mesleki özellikleri, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını artırma açısından büyük bir önem arz etmektedir.

Derslerde konularla ilgili farklı bilimsel görüşlere yer verebilme; öğrencilerin konuyla ilgili farklı bilimsel deneyimleri, görüşleri öğrenmesini sağlamaları açısından önem arz etmekte ve sonuçta öğrencilerin akademik başarılarının artırılması sağlanmaktadır.

Öğretmenlerin derslerde, konuyla ilgili soruları tutarlı bir biçimde açıklayabilme özelliğine sahip olmaları, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarının artırılması açısından önemli görülmektedir.

Öğretmenlerin kendini mesleki yönden yetiştirmek için gerekli çabayı gösterebilmeleri, alanıyla ilgili araştırmalar yapabilmeleri, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarının artırılması sağlamaktadır.

Alanıyla ilgili bilimsel araştırma sonuçlarını öğrencilerine sunabilme özelliğine sahip öğretmenler, öğrencilerin akademik başarılarının artırılmasını sağlayabilmektedirler.

Dersin içeriğini, öğrencilerin mesleki gelişmelerine katkı sağlayabilecek biçimde düzenleyebilme özelliğine sahip öğretmenler öğrencilerin okuldaki akademik başarılarının artırılmasını sağlayabilmektedirler.

Anlattığı konunun diğer konularla ilgisini kurabilme, dersin konuları ile günlük problemler arasında ilişki kurabilme, öğretim etkinlikleri sırasında bilimsel tutum gösterebilme gibi mesleki özelliklere sahip öğretmenlerin, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarının artırılmasında büyük bir paya sahip oldukları gözlenmektedir.

Öğretmenlerin, öğrencilere bilimsel araştırmacılık bilincini kazandırabilme gibi mesleki özelliklerin, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını arttıracığı düşünülmektedir.

Öğretmenlerin, öğrencilerde yaratıcılığın gelişmesini özendirebilme biçimindeki vasıflara sahip olması, öğrencilerin üzerinde olumlu etkilere yol açmakta ve akademik başarılarını arttırmaktadır.

Öğretmenlerin dersleri planlı olarak işleyebilmesi, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını arttırmaktadır.

Dersin planlanmasında öğrencilerin isteklerini dikkate alabilme, öğrenciye kazandırılacak davranışa uygun gerekli öğretim araç-gereçlerini etkili kullanabilme gibi öğretmenlere ait mesleki özellikler, öğrencilerin akademik başarılarını bütünüyle etkilemektedir.

Öğrencilerin derse ilişkin sorularına gereken önemi verebilme, ders süresinin dersin amacına uygun olacak biçimde etkili kullanabilme şeklindeki mesleki özellikler, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını arttırıcı yönde etki yaratmaktadır.

Öğrencilerin olumlu davranışlarını ödüllendirebilme, öğrencilere ait mesleki özellikler, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını bütünüyle etkilemektedir.

Öğretmenlerin, her öğrenciye yeteri kadar ilgi gösterebilme öğrencilerin ders süresince ilgisini canlı tutabilme gibi mesleki özellikleri, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını arttıracığı düşünülmektedir.

Derslerde, öğrenciyi öğrenmeye karşı güdüleyebilme, eğitim etkinliklerinde demokratik bir hava yaratabilme gibi öğretmenlere ilişkin mesleki özellikler, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını bütünüyle etkilemektedir.

Öğretmenlerin, derslerde, öğrenci merkezli yöntemler kullanabilmesi, dersine ilişkin test sorularını tekniğine uygun hazırlayabilmesi, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını bütünüyle etkilemektedir. Bugün çağdaş eğitim sisteminde yer alan öğrenci merkezli yöntemler, öğrencilerin dersi anlama, dersi kavrama yönünden öğrencilere çok şey vermektedir. Sonuçta akademik başarılarının oluşmasını sağlamaktadır.

Öğretmenlerin sınav sorularını tüm öğrencilerin anlayacağı biçimde sağlıklı olarak hazırlayabilmesi, öğrencilerin bu soruları en doğru şekilde cevaplandırmalarını sağlayacak ve sonuçta öğrencinin net başarı ölçüsü ortaya çıkacaktır. Bu sebeple öğretmenlerin sınav sorularını tüm öğrencilerin anlayacağı biçimde sağlıklı olarak hazırlaması, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını arttırmaktadır.

Öğretmenlerin ölçmeyi yansız ve güvenilir olarak yapabilmesi, öğrencilerin alacak olduğu başarı ölçüsünün en sağlıklı biçimde bize verecektir.

Bu durumda öğrenciler açısından okuldaki akademik başarının artmasını sağlamaktadır.

Sınav sorularını öğrencisine en kısa zamanda duyurabilen bir öğretmeni, öğrencilerin sınav sonrası kendilerini yönlendirmeleri, çalışmalarına hız vermeleri bakımından onları güdüleyebilmekte ve akademik başarılarının artması sağlayabilmektedir.

Bu arada başarıyı tam olarak yansıtacak notu verebilme de, yine öğrencilerin okuldaki akademik başarılarının artırılması yönünden önem arz etmektedir.

Yetersiz öğrenmeyi giderici önlemler alabilen bir öğretmen, gerçekleştireceği bu yöndeki çalışmalar sayesinde, öğrencilerin akademik başarılarının artırılmasını sağlayabilmektedir.

5. 1. 3. Okul Türlerine Göre Öğrencilerin, Öğretmenlerinin Kişilik Özelliklerinin, Kendi Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Nasıl Algıladıklarının Ortaya Konması

Araştırmanın evresini oluşturan dört okulun hepsi, öğretmenlerin ruh, beden yapısı bakımından sağlıklı olmalarının, öğrencilerin okuldaki akademik başarıları önemli dercede etkilediğini düşünmektedirler.

Araştırma için seçilmiş dört okul öğrencisinden alınan cevaplar dahilinde, öğretmenlerin hoşgörülü olması, akıcı bir konuşmaya sahip olması, enerjik olması gibi kişisel özelliklerinin öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını normal olarak etkilediği belirtilmektedir.

Öğretmenlerin duygusal yönden olgun olma, zeki olma, insan sever, arkadaş, "bizden biri" olma gibi kişisel özelliklerinin araştırma için seçilmiş dört okulun öğrencileri tarafından öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını bütünüyle etkilediği düşünülmektedir.

Araştırma için seçtiğimiz dört okul öğrencileri öğretmenlerin saygın olma, liderlik yapabilme, güvenilir olma gibi kişisel özelliklerinin öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını normal ve bütünüyle etkilediğini düşünmektedirler.

Öğretmenlerin becerikli olması, neşeli ve şakacı olması, öğrencilerle işbirliği içinde çalışabilmesinin araştırmamıza konu olan 4 okulun öğrencisi tarafından, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını etkilediği düşünülmektedir.

Araştırmamıza konu olan dört okulun öğrencisi, öğretmenlerin sınıf-ıçi ve sınıf-dışı etkinliklerle ilgili kararların verilmesinde öğrenci katılımını sağlayabilmesinin, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını bütünüyle etkilediğini düşünmektedirler.

Öğretmenlerin öğrencilerin eğitsel sorunlarına olduğu kadar, kişisel sorunlarının çözümünde de rehberlik edebilmesinin, öğrencilerin okuldaki başarılarını bütünüyle etkilediği, araştırmamıza konu olan dört okulun öğrencileri tarafından kabul edilmektedir.

Araştırmamızın evrenini oluşturan dört okulun bütünü, öğretmenlerin öğrencilerce düzenlenen akademik ya da sosyal etkinliklere ilgi gösterebilme durumlarının, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını arttıracığını düşünmektedir.

5. 1. 4. Okul Türlerine Göre Öğrencilerin, Öğretmenlerinin Mesleki Özelliklerinin, Kendi Akademik Başarıları Üzerindeki Etkilerini Nasıl Algıladıklarının Ortaya Konması

Araştırmaya konu olan dört okuldan alınan cevaplara göre, öğretmenlerin dersin amaçlarını açıklayabilmesinin öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını etkilediği düşünülmektedir.

Dersin konu alanına hakim olabilme, derslerde konularla ilgili farklı bilimsel görüşlere yer verebilme gibi öğretmenlere ilişkin mesleki özelliklerin, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını arttırdığı, araştırmaya konu olan dört okul öğrencileri tarafından kabul edilmektedir.

Derslerde, konuyla ilgili soruları tutarlı bir biçimde açıklayabilme, kendini mesleki yönden yetiştirmek için gerekli çabayı gösterebilme, alanıyla ilgili araştırmalar yapabilme gibi öğretmenlere ait mesleki özelliklerin, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını arttırdığı, araştırmamıza konu olan dört okulun öğrencisi tarafından kabul edilmektedir.

Öğretmenlerin alanıyla ilgili bilimsel araştırma sonuçlarını öğrencilerine sunabilme gibi mesleki özelliklerinin, araştırmamıza konu olan dört okulun öğrencileri tarafından öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını arttırdığı düşünülmektedir.

Araştırmamız örneklemini oluşturan dört okulun öğrencileri, öğretmenlerin dersin içeriğini, öğrencilerin mesleki gelişmelerine katkı sağlayabilecek biçimde düzenleyebilmelerinin, anlattığı konunun diğer konularla ilgisini kurabilmesinin, dersin konuları ile günlük problemler arasında

ilişki kurabilmesinin, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını arttıracaklarını düşünmektedir.

Öğretmenlerin öğretim etkinlikleri sırasında bilimsel tutum gösterebilmeleri, öğrencilere bilimsel araştırıcılık bilincini kazandırabilmeleri, öğrencilerde yaratıcılığın gelişmesini özendirebilmeleri, dersi planlı olarak işleyebilmeleri ve dersin planlanmasında öğrencilerin isteklerini dikkate alabilmeleri öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını arttıracaktır. Araştırmamız kapsamı içinde yer alan okul öğrencileri de, bu düşünceleri kabul etmektedirler.

Araştırma örneklemini içinde yer alan okul öğrencileri; öğretmenlerin öğrenciye kazandırılacak davranışa uygun gerekli öğretim araç-gereçleri etkili kullanabilme öğrencilerin derse ilişkin sorularına gereken önemi verebilme, ders süresini dersin amacına uygun olacak biçimde etkili kullanabilme, öğrencilerin olumlu davranışlarını ödüllendirebilme, öğrencilerle sınıf ortamında iletişim kurabilme, her öğrenciye yeteri kadar ilgi gösterebilme gibi mesleki özelliklerinin, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını bütünüyle etkilediğini düşünmektedirler.

Araştırma örneklemini oluşturan okul öğrencileri; öğretmenlerin öğrencilerin ders süresince ilgisini canlı tutabilme, derslerde, öğrenciyi öğrenmeye karşı güdüleyebilme, eğitim etkinliklerinde demokratik bir hava yaratabilme, derslerde, öğrenci merkezli yöntemler kullanabilme gibi mesleki özelliklerinin, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını genel olarak etkilediğini düşünmektedirler.

Araştırma için seçilmiş dört okulun öğrencileri; öğretmenlerin, dersine ilişkin test sorularını tekniğine uygun hazırlayabilmelerinin, sınav sorularını tüm

öğrencilerin anlayacağı biçimde hazırlayabilmelerinin, ölçmeyi yansız ve güvenilir olarak yapabilmelerinin, sınav sonuçlarını öğrenciye en kısa zamanda duyurabilmelerinin, yetersiz öğrenmeyi giderici önlemler alabilmelerinin, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını arttırabileceğini düşünmektedirler.

5. 2. ÖNERİLER

Bu bölümde programa ve araştırmaya yönelik öneriler yer almaktadır.

5. 2. 1. Programa Yönelik Öneriler

- a. Öğretmenler, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarının arttırılması sırasında (ya da oluşturulması sırasında) etkili olacak olan kişisel davranışlarında daha tutarlı ve olumlu davranışlar içinde olmalıdırlar.
- b. Öğretmenlerin ruh, bedensel yapısı bakımından sağlıklı olmaları, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarının oluşması sırasında büyük önem taşımaktadır. Bu durum itibariyle öğretmenlerin gerek ruhsal, gerekse bedensel bakımdan sağlıklı olmaları için gereken önem verilmelidir.
- c. Öğretmenler, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarının arttırılması için daha hoşgörülü olmalı, ders sunumu sırasında akıcı bir konuşmaya sahip olmalı, duygusal yönden olgun olmalıdır.
- d. Öğretmenler, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarının yaratılması sırasında, onlara arkadaşça davranmalı ve onlara karşı güvenilir olmalıdırlar.

- e. Öğretmenler, liderlik yapabilme özelliğine sahip olmalıdırlar.
- f. Öğretmenlerin herşeyden önce kendine güveni olmalıdır, bu sayede daha başarılı ve daha verimli olacaklardır. Öğretmenler, öğrencileriyle işbirliği içinde olmalıdırlar.
- g. Öğretmenler, öğrencilerin akademik başarılarının artırılması için sınıf- içi ve sınıf-dışı etkinliklerle ilgili kararların verilmesinde öğrenci katılımını sağlayabilmelidirler.
- h. Öğretmenler, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarının yaratılması için; öğrencilerin eğitsel sorunlarına olduğu kadar, kişisel sorunlarının çözümünde de rehberlik etmelidir.
- ı. Öğretmenler, öğrencilerce düzenlenen akademik ya da sosyal etkinliklere ilgi göstermelidir.
- k. Öğretmenler, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarının artırılması için, ders sunumu sırasında dersin amaçlarını açıklamalı ve dersin konu alanına hakim olmalıdır.
- l. Öğretmenler, derslerde konularla ilgili farklı bilimsel görüşlere yer vermelidir.
- m. Öğretmenler, kendini mesleki yönden yetiştirmek için gerekli çabayı göstermelidir. Bu durum öğrencilerin akademik başarılarının yaratılmasında oldukça etkili olacaktır.

- n. Öğretmenler, alanıyla ilgili araştırmalar yapmalı ve alanıyla ilgili bilimsel araştırma sonuçlarını öğrencilerine sunmalıdır.
- o. Öğretmenler, dersin içeriğini, öğrencilerin mesleki gelişmelerine katkı sağlayabilecek biçimde düzenlemelidir. Bu sayede öğrencilerin akademik başarı seviyesi de artırılmış olacaktır.
- ö. Öğretmenler, öğrencilere bilimsel araştırmacılık bilincini kazandırmalı, öğrencilerde yaratıcılığın gelişmesini özendirmelidir.
- p. Öğretmenler dersleri planlı olarak işlemeli, dersin planlanmasında öğrencilerin isteklerini dikkate almalıdır.
- r. Öğrencilerin akademik başarılarını arttırmak için, öğrenciye kazandırılacak davranışa uygun gerekli öğretim araç gereçlerini etkili kullanmalıdır.
- s. Öğretmenler, öğrencilerin derse ilişkin sorularına gereken önemi vermeli, ders süresini dersin amacına uygun olacak biçimde etkili kullanmalıdır.
- t. Öğrencilerin akademik başarılarının artırılması için, öğretmenler, öğrencilerin olumlu davranışlarını ödüllendirmeli, öğrencilerle sınıf ortamında iletişim kurmalıdır.
- u. Öğretmenler, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarının yaratılması için, derslerde öğrenciyi öğrenmeye karşı güdülemeli, her öğrenciye yeteri kadar ilgi göstermelidir.

- ü. Öğretmenler, eğitim etkinliklerinde demokratik bir hava yaratmalı, derslerde öğrenci merkezli yöntemler kullanmalıdırlar.
- v. Öğrencilerin akademik başarılarının tam olarak yansıtılması için; öğretmenler, sınav sorularını tüm öğrencilerin anlayacağı biçimde hazırlamalı, ölçmeyi de yansız ve güvenilir olarak yapmalıdır.
- y. Öğretmenler, öğrencilerin sınav sonuçlarını öğrenciye en kısa zamanda duyurmalıdır.
- z. Öğretmenler, öğrencilerin okuldaki akademik başarılarının artırılması için, yetersiz öğrenmeyi giderici önlemler almadır.

5. 2. 2. Araştırmaya Yönelik Öneriler

Bu bölümde gelecek diğer araştırmacılar tarafından yapılması gereken öneriler verilmektedir.

- a. Bu çalışmanın evreni, ülkemiz geneline yayılıp, benzer bulgulara ulaşıp ulaşılmadığının test edilmesi önerilmektedir.
- b. Araştırmacının kullanmış olduğu anket uygulamasının benzeri bir çalışma, okul yöneticilerine ve öğretmenlere de uygulanması önerilmektedir.
- c. Araştırmacı tarafından seçilmiş olan öğretim kademesi ortaöğretim kurumlarını kapsamaktadır. Gelecek diğer araştırmacılar tarafından benzer araştırmanın ilköğretim ve yükseköğretim kurumlarında da gerçekleştirilmesi önerilmektedir.

KAYNAKLAR

A. KİTAPLAR

Baltaş, Acar: "Stres Altında Ezilmeden Öğrenmede ve Sınavlarda Üstün Başarı", Remzi Kitabevi, İstanbul, 1993.

Başaran, İbrahim Ethem: "Eğitim Psikolojisi", Gül Yayınevi, Ankara, 1990.

Bernard, Harola W.: Psychology of learning and Teaching, New York, Mc Graw-Hill Book Company, 1972.

Ergün, Mustafa: Eğitim ve Toplum "Eğitim Sosyolojisine Giriş", İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi yayını, No: 1, Malatya, 1987.

Ertürk, Selahattin: Eğitimde "Program" Geliştirme, Hacettepe Üniversitesi Basımevi, Ankara, 1972.

Küçükahmet, Leyla: Öğretmen Yetiştiren Kurum Öğretmenlerinin Tutumları, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi yayınları: 55, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara, 1976.

Küçükahmet, Leyla: "Öğretim İlke ve Yöntemleri", Gazi Üniversitesi Yayın No: 137, Dördüncü Baskı, Ankara, 1992.

Milli Eğitim Bakanlığı: Onbirinci Milli Eğitim Şurası, Milli Eğitim Basımevi, Ankara, 8-11 Haziran 1982.

Milli Eğitim Bakanlığı: Eğitim Bilimleri Sempozyumu (Bildiriler), İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, Malatya, 15-17 Haziran 1989.

Oğuzkan, Ferhan: "Orta Dereceli Okullarda Öğretim", Emel Matbaacılık Sanayi, 2. basım, Ankara, 1989.

Özgü, Halis: "Öğrenciler Niçin Başarılı Olamıyorlar?", Ararat Yayınevi, İstanbul, 1976.

Özyürek, Leyla: Öğretim İlke ve Yöntemleri, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, No: 124, Ankara, 1983.

Resencraaz, A.H., Biddle B.J.: "The role approach to teacher competence", Contemporary Research on teacher effectiveness, Holt, Rinehart and Winston (Ed. B.J. Biddle-W.J. Ellena), USA, 1964.

Rıza, Enver Tahir: "Eğitimde Yöntemler Teknolojisi", Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi, İzmir, 1991.

Ryan, Kevin: "Teacher Education in the Future, "Teacher Education (The Seventy-fourth Yearbook of the National Society or the Society of Education), Kısım II, Chicago, The University of Chicago Press, 1975.

Shorling, Raleigh ve Winge, G. Max (Çev: Vedide Baha Pars): "İlkokullarda Genel Öğretim Metodu ve Uygulama", Maarif Basımevi, İstanbul, 1957.

Slavin, Robert E: "School and Classroom Organization", John Hopkins University, Publishers, Hilladale, New Jersey, 1989.

Tekin, Halil: "Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme", Mesa Yayınevi, Beşinci Baskı, Ankara, 1987.

Topses, Gürsen: "Eğitim Sürecinde İnsan ve Psikolojisi", Gazi Eğitim Fakültesi, Ankara, 1992.

Ülger, M. Nazif: "Eğitimde Yeni Arayışlar", 2. baskı, Ankara, Ağustos 1992.

Ünal, Semra: "Eğitimde Arayışlar I. Kongresi Eğitimde Nitelik Geliştirme", Genel Kültür Okulları Eğitim-Araştırma-Geliştirme Merkezi, 13-14 Nisan 1991.

Yılman, Mustafa: "Eğitim Araştırmaları", Özel Yayın, İzmir, 1990.

Yılman, Mustafa: "Öğretmenlik Mesleği ve Meseleleri", Türkiye Milli Kültür Vakfı, No: 4, İstanbul, Ocak 1992.

Varış, Fatma: "Eğitim Bilimine Giriş", Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Yayını: 98, Ankara, 1981.

B. DERGİLER

Alkan, Cevat: "Öğretmen Eğitimi", Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt: 9, Sayı: 1-4, 1976.

Ergin, Akif: "Sınıfta İletişim", Çağdaş Eğitim, Sayı: 200, Haziran 1994.

Fraser, B.J. ve D.I. Fisher: "Effect of Classroom Psychosocial Environment on Student Learning", British Journal of Educational Psychology, Vol: 52, 1982.

Küçükahmet, Leyla: "Okul Binalarının Eğitsel Kullanımı", Çağdaş Eğitim, Sayı: 113, Ağustos 1986.

Tezcan, Mahmut: "Eğitimcilerin Gençlere İlişkin Olumlu ve Olumsuz Tutumları", Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, Cilt: 18, Sayı: 1-2, 1985.

C. ARAŞTIRMALAR

Açıkgöz, Kamile: "Liselerdeki Sınıf Atmosferi Üzerine Bir Araştırma", Eğitim Bilimleri Sempozyumu, (Bildiriler), İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Malatya, 15-17 Mayıs 1989.

Akgöl, Halim: "Eğitim Fakültelerindeki Öğretim Elemanları ve Öğrencilerin İdeal Bir Öğretim Elemanı'nın Nitelikleri Hakkındaki Bu Niteliklere Uygunluklarının Karşılaştırılması", Yayımlanmamış Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, 1994.

- Başarır, Deniz: "Ortaokul Son Sınıf Öğrencilerinde Sınav Kaygısı, Durumluk Kaygı, Akademik Başarı ve Sınav Başarısı Arasındaki İlişkiler", Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, Haziran 1990.
- Can, Gürhan: "Akademik Başarısızlık ve Önlenmesi", (Anadolu Üniversitesi Öğrencileri Üzerinde Bir Araştırma), Anadolu Üniversitesi Yayınları, No: 550, Eskişehir, 1992.
- Deryakulu, Deniz: "Ortaöğretim Elemanı-Öğrenci Arası İletişimde İstenilen Öğretim Elemanı Davranışlarının Gösterilmesini Engelleyen Faktörler", Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğit. Prog. ve Öğrt. Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 1992.
- Duruhan, K., M. Akdağ ve M. Güven: "Lise Üçüncü Sınıf Fen Bölümü Öğrencilerinin Matematik Dersi Öğretmenlerinden Okulda Ders-içi ve Ders-dışı Davranışlarına İlişkin Beklentileri", Eğitim ve Bilim, Sayı: 77, Temmuz 1990.
- Gökçe, Birsen: "Ortaöğretim Gençliğinin Beklenti ve Sorunları", MEB Yayınları, Ankara, 1984.
- Güven, Semra: "Lise Öğrencilerinin Başarılarını Etkileyen Okul-içi Faktörler", (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi", İnönü Üniversitesi, Malatya, 1991.
- Koç, Nizamettin: "Liselerde Öğrencilerin Akademik Başarılarının Değerlendirilmesi Uygulamalarının Etkinliğine İlişkin Bir

Araştırma", Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, No: 104, Ankara, 1981.

Küçükahmet, Leyla: "Öğrencilerin Çalışma Alışkanlıkları ve Tutumları", (Üniversite Öğrenciler Üzerinde Bir Araştırma), Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, No: 153, Ankara, 1987.

Paykoç, Fersun: "Sınıfıçi Sözel Öğretmen Davranışlarının Erişkiye Etkisi", (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Hacettepe Üniversitesi, Ankara, 1981.

Ek: 1

**T.C.
İZMİR VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü**

SAYI : 35.Eğt.Öğr.Hzm.Şb.600.1/45193
KONU :

03 Haziran 1992

VALİLİK MAKAMINA
İZMİR

İLGİ: Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğünün
30.05.1992 tarih ve 1552 sayılı yazıları.

Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretimi Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Cemile GÜNER, Öğretmenlerin Öğrencilerin Okuldaki Akademik Başarılarına Etkileri Üzerine Bir Araştırma konulu anketi aşağıda isimleri belirtilen okullarda uygulama isteği ilgi yazı ile bildirilmiştir.

Sözkonusu anketin aşağıda isimleri belirtilen okullarda uygulanması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde Olur'larınıza arz ederim.

Zeki Bilgin İNANLI
Müdür

O L U R
3/6/1994

Nejat EFEOĞLU
Vali a.
Vali Yardımcısı

OKULLAR :
Cumhuriyet Ticaret Lisesi
Selma Yiğitalp Lisesi
Mithatpaşa Tek.. ve End. Mes. Lisesi
Özel Çamlaraltı Lisesi

Ek: 2

Değerli Öğrenci,

Bu anket "Sizin Okuldaki Akademik Başarınız Üzerinde Öğretmenlerinizin Ne Ölçüde Etkili" olduklarını öğrenmek amacıyla düzenlenmiştir.

Bu araştırmayla öğretmenlerin öğrencilerin okuldaki akademik başarılarının arttırılmasında daha etkili rol oynayabilmeleri için nelerin yapılması ya da yapılmaması gerektiği araştırılmaya çalışılmaktadır. Bu konuda oluşturulacak önerilere temel oluşturacak bulguların elde edilmesi amaçlanmaktadır. Bu çalışma aynı zamanda öğretmenlerin öğrencilerin akademik başarıları üzerindeki etkilerini olabildiğince arttırabilmek için sahip olmaları gereken başlıca nitelikleri belirlemeyi hedeflemektedir.

Araştırmanın amacına ulaşması, siz değerli öğrencilerinizin kendilerine yöneltile sorulara verecekleri yanıtların; tarafsız ve doğru olmasına bağlıdır. Bu nedenle her anket sorusunu dikkatle okuyarak yanıtladığınız büyük önem taşımaktadır. Yanıtlarınızı; düşüncelerinize uyan seçeneğin olduğu bölüme)X) işareti koyarak belirtiniz.

Anket, iki bölümden oluşmaktadır. I. Bölüm; öğretmenlerin kişilik özelliklerini, II. Bölüm; mesleki niteliklerini içermektedir. Her bölümün soruları ile ilgili açıklamalar, o bölümün başında verilmektedir. Ankete vereceğiniz yanıtlar araştırma amacı dışında hiçbir yerde kullanılmayacaktır.

Anketi yanıtlayarak "Öğretmenlerin öğrencilerin akademik başarılarını etkileyen nitelikleri" konu olan bu araştırmaya yapacağınız önemli katkılarınız için, size şimdiden teşekkür eder, başarılar dilerim.

**D.E.Ü. Buca Eğitim Fakültesi
Eğitim Bilimleri Bölümü
Eğitim Programları ve Öğretim
Ana Bilim Dalı**

**YÜKSEK LİSANS ÖĞRENCİSİ
CEMİLE GÜNER**

ANKET

AÇIKLAMA: Bir bölümde kimliğinizle ilgili sorular sorulmuştur. Bunları durumunuza en uygun seçeneğin önündeki parantez () içine lütfen "X" işareti koyarak cevaplandırınız.

A-Cinsiyetiniz: ()1. Kız ()2. Erkek

B-Öğrencisi Olduğunuz Lise:

1. Genel Lise:
2. Meslek Lisesi:
3. Teknik Lise:
4. Özel Lise:

C-Anne ve Babanızın öğrenim derecesi nedir?

D-Size göre aileniz hangi ekonomik kesime girmektedir?

- ()1. Zengin
- ()2. Ortanın Üstü
- ()3. Orta
- ()4. Ortanın Altı
- ()5. Fakir

E-Halen okumakta olduğunuz okulunuzu seçmenizde hangisi etken olmuştur?

- ()1. Kendim,
- ()2. Ailem,
- ()3. Arkadaşlarım,
- ()4. Öğretmenlerim,
- ()5. İletişim Araçları.

I. BÖLÜM

-KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ-

AÇIKLAMA: Aşağıda, bir öğretmende bulunması gereken "Kişilik" özellikleri verilmiştir. Bunlardan hangisinin okuldaki akademik başarınıza ne ölçüde etki ettiğinizi belirleyerek, yanıtınızı ilgili yere (X) işareti koyarak belirtiniz.

I. KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ	GÖZLENEN ALGILAMA DERECESİ				
Öğretmenlerinizin aşağıdaki özelliklerinin sizin okuldaki akademik başarınıza ne ölçüde etkilediğini düşünüyorsunuz?	Hiç Etkilemez	Az Etkiler	Normal Etkiler	Çoğunlukla Etkiler	Bütünüyle Etkiler
1. Ruh, beden yapısı bakımından sağlıklı olma.	()	()	()	()	()
2. Hoşgörülü olma.	()	()	()	()	()
3. Akıcı bir konuşmaya sahip olma.	()	()	()	()	()
4. Enerjik olma.	()	()	()	()	()
5. Duygusal yönden olgun olma.	()	()	()	()	()
6. Zeki olma.	()	()	()	()	()
7. İnsan sever, arkadaş, "bizden biri" olma.	()	()	()	()	()
8. Saygın Olma.	()	()	()	()	()

I. KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ	GÖZLENEN ALGILAMA DERECEİ				
Öğretmenlerinizin aşağıdaki özelliklerinin sizin okuldaki akademik başarınıza ne ölçüde etkilediğini düşünüyorsunuz?	Hiç Etkilemez	Az Etkiler	Normal Etkiler	Çoğunlukla Etkiler	Bütünyle Etkiler
9. Liderlik yapabilme.	()	()	()	()	()
10. Güvenilir olma.	()	()	()	()	()
11. Kendine güveni olma.	()	()	()	()	()
12. Becerikli olma.	()	()	()	()	()
13. Neşeli ve şakacı olma.	()	()	()	()	()
14. Öğrencilerle işbirliği içinde çalışabilme.	()	()	()	()	()
15. Sınıf içi etkinliklerle ilgili kararların verilmesinde öğrenci katılımını sağlayabilme.	()	()	()	()	()
16. Sınıf dışı etkinliklerle ilgili kararların verilmesinde öğrenci katılımını sağlayabilme.	()	()	()	()	()
17. Öğrencilerin eğitsel sorunlarına olduğu kadar, kişisel sorunlarının çözümünde de rehberlik edebilme.	()	()	()	()	()

I. KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ**GÖZLENEN ALGILAMA DERECEİ**

Öğretmenlerinizin aşağıdaki özelliklerinin sizin okuldaki akademik başarıınıza ne ölçüde etkilediğini düşünüyorsunuz?

Hiç Etkilemez	Az Etkiler	Normal Etkiler	Çoğunlukla Etkiler	Bütünüyle Etkiler
---------------	------------	----------------	--------------------	-------------------

18. Öğrencilerce düzenlenen akademik ya da sosyal etkinliklere ilgi gösterebilme.

()	()	()	()	()
-----	-----	-----	-----	-----

II. BÖLÜM**-MESLEKİ ÖZELLİKLERİ-**

AÇIKLAMA: Aşağıda, bir öğretmende bulunması gereken "Meslek" özellikleri verilmiştir. Siz bunlardan hangisinin okuldaki akademik başarıınıza ne ölçüde etki ettiğini, ilgili yere (X) işareti koyarak belirtiniz.

I. MESLEK ÖZELLİKLERİ**GÖZLENEN ALGILAMA DERECEİ**

Öğretmenlerinizin aşağıdaki özelliklerinin sizin okuldaki akademik başarıınıza ne ölçüde etkilediğini düşünüyorsunuz?

Hiç Etkilemez	Az Etkiler	Normal Etkiler	Çoğunlukla Etkiler	Bütünüyle Etkiler
---------------	------------	----------------	--------------------	-------------------

1. Dersin amaçlarını açıklayabilme.

()	()	()	()	()
-----	-----	-----	-----	-----

2. Dersin konu alanına hakim olabilme.

()	()	()	()	()
-----	-----	-----	-----	-----

I. MESLEK ÖZELLİKLERİ	GÖZLENEN ALGILAMA DERECEİ				
Öğretmenlerinizin aşağıdaki özelliklerinin sizin okuldaki akademik başarınıza ne ölçüde etkilediğini düşünüyorsunuz?	Hiç Etkilemez	Az Etkiler	Normal Etkiler	Çoğunlukla Etkiler	Bütünüyle Etkiler
3. Derslerde konularla ilgili farklı bilimsel görüşlere yer verebilme.	()	()	()	()	()
4. Derslerde, konuyla ilgili soruları tutarlı bir biçimde açıklayabilme.	()	()	()	()	()
5. Kendini mesleki yönden yetiştirmek için gerekli çabayı gösterebilme.	()	()	()	()	()
6. Alanıyla ilgili araştırmalar yapabilme.	()	()	()	()	()
7. Alanıyla ilgili bilimsel araştırma sonuçlarını öğrencilerine sunabilme.	()	()	()	()	()
8. Dersin içeriğini, öğrencilerin mesleki gelişmelerine katkı sağlayabilecek biçimde düzenleyebilme.	()	()	()	()	()

I. MESLEK ÖZELLİKLERİ	GÖZLENEN ALGILAMA DERECEİ				
Öğretmenlerinizin aşağıdaki özelliklerinin sizin okuldaki akademik başarınıza ne ölçüde etkilediğini düşünüyorsunuz?	Hiç Etkilemez	Az Etkiler	Normal Etkiler	Çoğunlukta Etkiler	Bütünyle Etkiler
9. Anlattığı konunun diğer konularla ilgisini kurabilme.	()	()	()	()	()
10. Dersin konuları ile günlük problemler arasında ilişki kurabilme.	()	()	()	()	()
11. Öğretim etkinlikleri sırasında bilimsel tutum gösterebilme.	()	()	()	()	()
12. Öğrencilere bilimsel araştırmacılık bilincini kazandırabilme.	()	()	()	()	()
13. Öğrencilerde yaratıcılığın gelişmesini özendirilme.	()	()	()	()	()
14. Dersleri planlı olarak işleyebilme.	()	()	()	()	()
15. Dersin planlanmasında öğrencilerin isteklerini dikkate alabilme.	()	()	()	()	()

I. MESLEK ÖZELLİKLERİ	GÖZLENEN ALGILAMA DERECEİ
Öğretmenlerinizin aşağıdaki özelliklerinin sizin okuldaki akademik başarıınıza ne ölçüde etkilediğini düşünüyorsunuz?	Hiç Az Normal Çoğunlukla Bütünyle Etkilemez Etkiler Etkiler Etkiler Etkiler
16. Öğrenciye kazandırılacak davranışa uygun gerekli öğretim araç-gereçlerini etkili kullanabilme.	() () () () ()
17. Öğrencilerin derse ilişkin sorularına gereken önemi verebilme.	() () () () ()
18. Ders süresini dersin amacına uygun olacak biçimde etkili kullanabilme.	() () () () ()
19. Öğrencilerin olumlu davranışlarını ödüllendirebilme.	() () () () ()
20. Öğrencilerle sınıf ortamında iletişim kurabilme.	() () () () ()
21. Her öğrenciye yeteri kadar ilgi gösterebilme.	() () () () ()
22. Öğrencilerin ders süresince ilgisini canlı tutabilme.	() () () () ()

I. MESLEK ÖZELLİKLERİ	GÖZLENEN ALGILAMA DERECEİ				
Öğretmenlerinizin aşağıdaki özelliklerinin sizin okuldaki akademik başarıınıza ne ölçüde etkilediğini düşünüyorsunuz?	Hiç Etkilemez	Az Etkiler	Normal Etkiler	Çoğunlukta Etkiler	Bütünüyle Etkiler
23. Derslerde, öğrenciyi öğrenmeye karşı güdüleyebilme.	()	()	()	()	()
24. Eğitim etkinliklerinde demokratik bir hava yaratabilme.	()	()	()	()	()
25. Derslerde, öğrenci merkezli yöntemler kullanabilme.	()	()	()	()	()
26. Dersine ilişkin test sorularını tekniğine uygun hazırlayabilme.	()	()	()	()	()
27. Sınav sorularını tüm öğrencilerin anlayacağı biçimde hazırlayabilme.	()	()	()	()	()
28. Ölçmeyi yansız ve güvenilir olarak yapabilme.	()	()	()	()	()
29. Sınav sonuçlarını öğrenciye en kısa zamanda duyurabilme.	()	()	()	()	()
30. Başarıyı tam olarak yansıttacak not verebilme.	()	()	()	()	()

I. MESLEK ÖZELLİKLERİ	GÖZLENEN ALGILAMA DERECEİ				
Öğretmenlerinizin aşağıdaki özelliklerinin sizin okuldaki akademik başarınıza ne ölçüde etkilediğini düşünüyorsunuz?	Hiç Etkilemez	Az Etkiler	Normal Etkiler	Çoğunlukla Etkiler	Bütünyle Etkiler
31. Yetersiz öğrenmeyi giderici önlemler alabilme.	()	()	()	()	()